

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2007

Bc. Zuzana FIALOVÁ, DiS.

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA
KATEDRA SUPERVIZE A ODBORNÉ PRAXE

Studijní program: Rehabilitace
Studijní obor: Rehabilitační-psychosociální péče o postižené
 deti, dospělé a staré osoby

ŽIVOTNÍ STYL
IMIGRANTU A AZYLANTU

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Autor: Bc. Zuzana Fialová, DiS.
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jitka Dvoráková, Ph.D.

2007

Lifestyle of immigrants and recognized refugees

Migration can be defined as more or less terminated process of moving of people among places which are determined by state borders. It is the process when person or group of people leave their land to find better place to living. Each person has own lifestyle and it is one of the basic factors which influence quality of life. The lifestyle is formed during the life when is person in interaction with environment.

The theory is further split into 6 main chapters which involve all issue of lifestyle of immigrants and recognized refugees. The history of migration to Czech Republic is analyzed, asylum processing and the most important lifestyle of national minorities is mentioned. In last chapter of theoretical part integration of immigrants and asylum seekers in Czech Republic is mentioned.

The practical part is devoted to the research and it was dedicated to lifestyle of immigrants and asylum seekers in Czech Republic and in their origin country.

The aim of the thesis was to compare lifestyle of immigrants and asylum seekers in Czech Republic and in their origin country. The hypothetical assumption suggested that lifestyle of more than half of immigrants and asylum seekers of my research sample is the same in Czech Republic as in their origin country.

The regions of the research were South Bohemian region, Plzen region and Ústí nad Labem region. To prove or invalidate the hypothesis method of questionnaire was used. It was anonymous and compiled with questions closed, half-open and opened questions. During four months 100 people were accosted and they received questionnaire to fill in it. I received 64 questionnaires back.

After evaluation of the questionnaires we came to the results that people who had filled the questionnaire have the same lifestyle in Czech Republic as in their origin country. Well, hypothesis was proved.

Public, students of social school and their educators will be introduced with results. I would recommend individual social work because they have different needs. Easygoing integration into Czech society coheres with reaction of Czech people as well. My work could be text book about national minorities living in Czech Republic.

At the end of the thesis there are some supportive documents related to work.

It is necessary to know that as more we can help foreigners to integrate themselves and we receive them as our fellow-citizens the faster they will feel The Czech Republic as their "home".

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenu a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona c. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihoceskou univerzitou v Českých Budejovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budejovicích dne 9. kvetna 2007

Bc. Zuzana Fialová, DiS.

Poděkování

Děkuji tímto vedoucí diplomové práce Mgr. Jitce Dvůrkové, Ph.D. za odborné vedení, konzultace a připomínky, které pomohly k vypracování této diplomové práce.

Obsah

Úvod	3
1. SOUCASNÝ STAV	5
1.1. Historie a současnost světové migrace	5
1.2. Historie migrace do CSR do roku 1989	6
1.3. Migrace do CR po roce 1989	7
1.4. Migrace	8
1.4.1. Migrant	9
1.4.2. Uprchlík	10
1.4.3. Žadatel o mezinárodní ochranu	11
1.4.4. Azylant	11
1.4.5. Druhy pobytu cizince v CR	11
1.4.6. Azylová procedura v CR	14
1.4.6.1. Azylová zařízení v CR	17
1.5. Životní styl	18
1.5.1. Národnostní menšiny	21
1.5.1.1. Vietnamské etnikum v CR	22
1.5.1.2. Ukrajinské etnikum v CR	25
1.5.1.3. Ruské etnikum v CR	27
1.5.1.4. Polské etnikum v CR	30
1.5.1.5. Etnikum z Blízkého východu v CR	30
1.5.1.6. Další etnika v CR	33
1.6. Integrace cizince v CR	34
2. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY	39
2.1. Cíl práce	39
2.2. Hypotéza práce	39

3. METODIKA	40
3.1. Použité metody	40
3.2. Charakteristika zkoumaného vzorku	40
4. VÝSLEDKY	42
5. DISKUSE	79
6. ZÁVER	97
7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	100
8. KLÍCOVÁ SLOVA	108
9. PRÍLOHY	109
9.1. Seznam příloh	109

Úvod

„Migrace obyvatelstva je přirozeným fenoménem a provází lidské dejiny už odnepameti“ (Cápová, Marxtová, 2006, s. 5).

Jak je všeobecně známo, že lidé přicházejí do nové země, protože chtějí poznat nové věci, zažít dobrodružství či hledají pracovní příležitosti. Na druhé straně jsou zde lidé, kteří ke svému přestěhování byli donuceni ať už z důvodu politických, rasových či jiných. I když si myslím, že je někdy těžké určit hranici mezi oběma skupinami, neboť se mohou důvody ekonomické a důvody z pronásledování často vyskytovat společně, mělo by se těmto lidem pomáhat a dát jim novou šanci na lepší život.

Česká republika se podle Cerníka (2007, online) pozvolna stává přistěhovaleckou zemí a Praha kosmopolitní metropolí. V průběhu 90. let minulého století zaznamenala značný nárůst počtu cizinců na svém území.

Přestože se tomu tak děje více než 15 let, domnívám se, že česká společnost je stále velmi xenofobní. Možná je to tím, že jsme byli dlouhou dobu od zbytku světa prakticky odtrženi a s jinými národy, rasami či lidmi jiného vyznání téměř nepřicházeli do styku. Je více než zřejmé, že cizinci nemají v České republice jednoduché postavení. Podle mého názoru by Češi měli být informováni o lidech jiných národností, ras či náboženského vyznání. Měli by se také dozvědět o jejich kultuře, hodnotách a životě vůbec. Je velice důležité, aby si lidé uvědomili, že už zde nežijeme sami, a že k nám bude přicházet stále více lidí z ciziny, jako je tomu na celém světě.

Migrace, jak již bylo řečeno, nás provází odnepameti a bude nás provázet i nadále v budoucnu. Proto je nezbytné neustále utvářet nové a ještě lepší podmínky pro lidi, kteří migrují a snaží se ať už z jakéhokoliv důvodu začít „nový život“ někde, kde se budou cítit v bezpečí a svobodní.

Velikou mírou by se na tomto procesu měla podílet právě společnost, která je důležitou složkou pro integraci migrantů či azylantů. Každý by se měl hluboce zamyslet nad touto myšlenkou a uvědomit si, že do stejné či obdobné situace se může v životě dostat stejně tak i on.

A proč jsem si vybrala právě toto téma? Jelikož já sama mám předky různých národností, inspirovala me myšlenka, zaměřit se právě na toto téma. Chtěla jsem se dozvědět, jak lidé v České republice žijí, zda pracují a co dělají ve svém volném čase či zda zde zakládají rodiny.

1. SOUCASNÝ STAV

1.1. Historie a současnost světové migrace

Lidé se odjakživa přesouvali z místa na místo. Jak uvádí Šiklová (1998), již v dávných dobách tlupy sberacu, či později lovce, migrovali podle ročních období, honily zver nebo naopak hnaly před sebou stáda dobytka na lepší pastvu. Všichni jsme takto odněkud přišli a lišíme se pouze délkou pobytu, usazením se v určité zemi.

Presuny obyvatelstva měly a mají nejruznejší příčiny. Lidé se stehovali do oblastí s lepší půdou, v důsledku přírodních katastrof, z náboženských a politických důvodů. Nejvýznamnější migrační vlny ve středověké Evropě známe jako „stehování národu“ (3. až 6. století), vpád Arabů (7. a 8. století) a také západní výboje Čingischánovy Zlaté hordy ve 13. století. Do této fáze se řadí i pronik otomanských Turků do střední Evropy v průběhu 14. až 16. století.

Jak uvádí Multikulturní centrum v Praze (2007, online), od 17. století začala éra migrace jednotlivců a rodin, spíše než národu a specifických skupin. Důvody pohybu byly ekonomické. Mesta a hospodářsky se rozvíjející oblasti nabízely lepší možnosti obživy. Velmi výrazně se v tomto období jako příčina migrace odrazila také touha po náboženské a politické svobodě a politika států začala hrát významnou roli. V době od 17. století do druhé světové války se v rámci největší mezinárodní migrační vlny v dějinách přesunulo kolem 65 milionů lidí z Evropy do Severní a Jižní Ameriky a dalších 17 milionů odešlo do Afriky a Austrálie.

Totalitární politické režimy ve dvacátém století přinesly nový typ masové nucené migrace v Evropě. Přes třicet milionů lidí bylo vysídleno nebo zlikvidováno během druhé světové války, v poválečném období následovala vlna vysídlení asi deseti milionů Němců a jejich potomků z východní Evropy. Masová nucená migrace následovala rozdělení Indie a Pákistánu, které si vynutilo přesuny téměř 18 milionů lidí. Stejně tak vytvoření Izraele, které de facto vytvořilo milion palestinských uprchlíků. Asi 600 tisíc lidí uteklo z oblasti po skončení vietnamské války, sovětská invaze vedla miliony Afghánců k úteku do Iráku a Pákistánu. Jak uvádí Multikulturní centrum v Praze (2007, online), v osmdesátých a devadesátých letech dvacátého století

pokracovaly vlny migrace v mnoha částech světa. V Somálsku a Etiopii se k občanské válce přidala sucha, takže se miliony lidí přesouvaly z vesnic do měst a zároveň do sousedních států. Stovky tisíc Kurdu emigrovaly z Iráku do Turecka a Iránu, rozdělení Jugoslávie vedlo v první polovině devadesátých let k migračním vlnám nejenom v rámci etnického sjednocování uvnitř států, ale také k mezinárodní migraci.

Odhaduje se, že asi 2 % světové populace jsou neustále v pohybu, tedy migrují odněkud nekam nebo jsou na úteku. Mimo svou materskou zemi, jejíž mají občanství nebo kde se původně narodili, žije asi 125 milionů lidí a ročně jich 4 miliony přibývají.

V současnosti se migruje z ostatního světa do Evropy, a jak zdrazňuje Šiklová (1998), Evropa je ve srovnání s jinými kontinenty bohatá, včetně naší země, České republiky.

1.2. Historie migrace do CSR do roku 1989

Cizinci se začali trvale usazovat na území ČR poměrně nedávno (z hlediska moderních dějin) a zdaleka ne tak masově jako v západní Evropě v polovině 20. století. Češi neovládali kolonie, ze kterých by mohli přicházet přistěhovalci. Doposud zde neexistoval ani program nábory pracovníků v zahraničí, jak tomu bylo při obnově hospodářství v poválečném Německu. Československo bylo součástí sovětského polokoloniálního impéria, a právě díky této příslušnosti imigranti ze zemí bývalé říše nachází v Česku srozumitelnou kulturu, hodnoty postsocialismu a koneckonců i povedomý jazyk.

Nejstarší komunitu imigrantů v Československu tvoří přistěhovalci z Ukrajiny a z tehdejší Podkarpatské Rusi. Je však těžké posoudit, podobně jako u Beloruské komunity, zda jde opravdu o souvislou existenci komunity od 20. let minulého století až do současnosti. K poválečné migrační vlně lze přiřadit příchod asi 13 tisíc lidí v letech 1948-1950, kteří odcházeli v důsledku občanské války, aby našli v Československu politický azyl. Recké obce v ČR mohou sloužit jako vzor úspěšné integrace imigrační komunity. Jedná se o jednu z nevýraznějších komunit přistěhovalců s historickou kontinuitou v ČR. Dnes se už jedná převážně o druhou a třetí generaci těchto lidí. Jak

uvádějí Baršová a Barša (2005), dalším z velkých poválečných migračních pohybu byl i příchod slovanských Romů. Jak zmiňuje Cerník (2007), nelze také opomenout řízenou migraci pracovních sil z Vietnamu od 60. let 20. století.

1.3. Migrace do ČR po roce 1989

Ceskoslovensko tradice patřilo mezi emigrační státy. K zásadní změně došlo v důsledku demokratické revoluce v roce 1989, kdy se Československo stalo v důsledku politických a ekonomických změn cílovou, resp. imigrační zemí.

„Po roce 1989 převládal zejména spontánní příliv cizinců, kteří využívali ČR jako tranzitní zemi při své cestě do zemí západní Evropy“ (Trombík, 2004).

Problémy s uprchlíky v „polistopadovém“ vývoji Československa vyvrcholily v červenci a srpnu 1991, kdy začaly do Československa přicházet větší skupiny uprchlíků z Rumunska, a počátkem roku 1992, kdy na území Československa přicházely větší skupiny občanů bývalé SFRJ, zejména Bosny a Hercegoviny.

V souvislosti s narůstajícím počtem uprchlíků byla již koncem srpna 1990 otevřena první standardní uprchlická střediska (uprchlické tábory), v nichž, jak uvádí Trombík (1998), setrvávají žadatelé o přiznání postavení uprchlíka do vyřízení žádosti o azyl. Vedle těchto uprchlických zařízení byla v mezidobí vybudována ubytovací střediska pro osoby s přiznaným postavením uprchlíka, integrační pobytová střediska a střediska pro osoby, kterým bylo na území ČR poskytnuto dočasné útočiště (humanitární střediska).

Zhruba od poloviny 90. let se ČR podle Trombíka (2004) stala cílovou imigrační zemí a dočasná pracovní migrace se postupně menila v trvalou migraci. Jak uvádí Baršová a Barša (2005), česká společnost tak v 90. letech „dohnala“ obrát, kterým prošly západoevropské společnosti o několik desetiletí dříve.

Velkou skupinou cizinců, s níž se setkáváme v 90. letech, jsou námezdní dělníci hledající u nás pracovní příležitost. Část z nich přichází v rámci mezinárodních úmluv legálně. Jiní přicházejí nelegálně nebo zde zůstávají po vypršení pracovního povolení, jak uvádí Svobodová (1998). Žijí často v obtížných podmínkách, pracují za velmi nízké

mzdy bez sociálního a zdravotního pojištění. Bežně přijímají práci hluboko pod svou kvalifikací (manuálně pracující vysokoškoláci). Přes všechny tyto negativní okolnosti je to pro ne jediná dostupná příležitost, jak uživit svou rodinu.

Etnickou skladbu české kotliny během posledních třinácti let obohatilo několik skupin, které si s sebou přinesly svou kulturní výbavu a specifický způsob sociální organizace. Pricházejí Afghánci, Arméni, Americané, Ceceni, Rusové a Gruzínci, Mongolové, Albánci, Srbové, Ukrajinci, Nemci a další skupiny.

Jak uvádějí Baršová a Barša (2005), podle statistik Reditelství služby cizinecké a pohraniční policie žili ke konci roku 2004 na území České republiky 254 294 cizinci s povoleným pobytem. Prevažujícím důvodem povolení trvalého pobytu je sloučení rodiny.

1.4. Migrace

Migraci lze definovat jako časově více či méně ohraničený proces presunu lidí mezi prostory určenými státními hranicemi, neboť lidé se odjakživa presouvali z místa na místo.

„Migrace je jak příčinou, tak i důsledkem prostorových změn v organizaci společnosti. Je to fenomén, jev, dej, motor, hrozba, řešení, cíl, komplikace i výhoda“ (Centrum pro otázky migrace, 2007, online).

Je to proces, v němž jednotlivec či skupina osob opouští svou zemi, aby našel či našla lepší místo k životu.

Presuny lidí, migraci, je možné dělit do různých kategorií. Podle motivu a důvodu se migrace dělí na nucenou a dobrovolnou. Mnohdy nelze mezi těmito dvěma náhledy stanovit pevnou dělící hranici, neboť v řadě případů, zvláště u migrace za prací, dobrovolná migrace splývá s kategorií migrace vynucené. Pod pojem migrace dobrovolné si dle Ministerstva vnitra (2007, online) můžeme představit zejména ty případy, kdy lidé opouštějí svoji vlast za účelem studia, sjednocení rodiny, zamestnání či z jiných důvodů osobního charakteru. Vynucená migrace je vyjádřením snahy vyhnout se pronásledování, represi, ozbrojeným konfliktům, přírodním či jiným

katastrofám nebo jiným situacím, jež představují ohrožení života, svobody a živobytí jednotlivce.

Migraci můžeme také delit na vnitřní a mezinárodní. Vnitřní migrace je definována jako změna trvalého pobytu za hranice určité administrativní jednotky, zpravidla obce. „Mezinárodní migrace je definována jako změna obvyklého pobytu za hranice státu“ (Demografie, 2007, online) a OSN stanovuje limitní hranici jednoho roku pobytu za hranicemi daného státu. Pokud překročí mezinárodní hranice a spadá do definice Ženevské úmluvy, je takový migrant uprchlíkem.

Prevažující příčiny migrace lze v současné době spatřovat zejména v rozdílech v bohatství mezi jednotlivými státy, v síle ekonomik jednotlivých zemí a úrovni ekonomického rozvoje a v životní úrovni jejich obyvatel.

1.4.1. Migrant

Mezinárodní migranti jsou lidé, kteří žijí mimo stát původu déle než jeden rok. Do této široké definice se vejde asi 150 milionů lidí na celém světě. Počet migrantů se od roku 1975 zdvojnásobil. Šedesát procent migrantů žije ve více rozvinutých zemích světa, čtyřicet procent v těch méně rozvinutých. Dle Multikulturního centra v Praze (2007, online), žije nejvíce migrantů podle výše uvedené definice v Evropě (asi 56 milionů), Asii (50 milionů) a Severní Americe (41 milionů). Každý desátý člověk žijící v rozvinutých zemích je migrant oproti jednomu ze sedmdesáti v rozvojových zemích. Široké spektrum migrantů zahrnuje jak migranty dobrovolné, tak nucené migranty a uprchlíky.

Imigrantem je pro potřeby mé diplomové práce cizinec, kterému byl udelen pobyt. Podle MPSV (2007, online) se bude jednat o legálně usazeného cizince, který žije na území České republiky legálně nejméně po dobu jednoho roku. Já jsem však do této skupiny cizinců zařadila také respondenty pobývajících v ČR méně než 1 rok.

Migranty jsou i uprchlíci, kterých je necelých 14 milionů, a také vnitřně vysídlené osoby, jejichž počty se odhadují kolem 22 a 25 milionů. Zatímco uprchlíkem je vylčen zvláštní Úřad Vysokého komisaře pro uprchlíky při OSN, vnitřně vysídlené osoby obdobnou institucí v mezinárodním systému nemají. Mezi migranty patří také

nelegální migranti, ale jejich počty se jen velice těžko odhadují, v oficiálních přehledech započítávání nejsou.

1.4.2. Uprchlík

Zvláštní kategorií mezi migranty jsou uprchlíci. Uprchlíkem je člověk, který naplní definici Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíku z roku 1951. „Uprchlíkem je jedinec, který se kvůli svému strachu z pronásledování z důvodu rasy, náboženského přesvědčení, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické názory nachází mimo svou vlast“ (Cápková, Marxtová, 2006, s. 6), a jak uvádí Multikulturní centrum v Praze (2007, online), je neschopen přijmout nebo vzhledem k uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti. Totéž platí, jak uvádí Úmluva o právním postavení uprchlíku (2007, online), pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem již zmíněných událostí, a která vzhledem ke uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit. V obecné řeči se často označením uprchlíci míní nejenom ti, které již nějaký stát uznal jako splňující podmínky pro udelení mezinárodní ochrany, ale také ti, jejichž žádost o udelení mezinárodní ochrany je teprve projednávána. Ženevská úmluva je dokumentem mezinárodního práva a primárně zavazuje státy, aby v ní obsažené závazky provedly ve svých právních rádech. Proto mají státy vlastní azylové zákony, které vychází z definice a principu Ženevské konvence. V českém prostředí proto neudělujeme status uprchlíka, ale azylanta. Právo na azyl je zakotveno v článku 43 Listiny základních práv a svobod. Povinnost poskytnout azyl není zakotvena nikde.

Ženevskou úmluvu o právním postavení uprchlíku podepsalo 131 států. Mezi 41 zememi, které úmluvu nepodepsaly, jsou některé z nejlidnatějších asijských států včetně Bangladéše, Indie, Indonésie, Pákistánu nebo Thajska a polovina arabských zemí (Irák, Kuvajt, Jordánsko, Saudská Arábie, Spojené arabské emiráty).

Počty uprchlíku na světě se odhadují na necelých 14 milionů, z čehož je 12 milionů uznaných uprchlíků, přes milion žadatelů o mezinárodní ochranu a kolem půl milionu azylantů, kteří se mohou vrátit do původní země. V Evropské Unii žije

pouze 5 % uprchlíků z celkového počtu. O uprchlíky se v rámci OSN stará Úřad Vysokého komisare pro uprchlíky (pražská kancelář).

1.4.3. Žadatel o mezinárodní ochranu

Jak uvádí Machalová (2006), žadatelem o azyl je cizinec, který projevil úmysl o ochranu formou mezinárodní ochrany. Žadatelem o mezinárodní ochranu je po celou dobu správního řízení o udelení mezinárodní ochrany.

1.4.4. Azylant

„Azylantem se rozumí cizinec, kterému byl udelen azyl, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udelení azylu“ (Novela zákona o azylu, 2007, online). Azylant má trvalý pobyt na území ČR po dobu platnosti rozhodnutí o udelení mezinárodní ochrany.

1.4.5. Druhy pobytu cizince v ČR

Prechodný pobyt na území

Cizinec může pobývat na území ČR prechodně bez víza, na základě udeleného krátkodobého víza, diplomatického víza nebo zvláštního víza dále na základě prechodného pobytu (cizinec požívá příslušných výsad a imunit). Krátkodobým vízem je letištní vízum (typ A), průjezdní vízum (typ B), vízum k pobytu do 90 dnů (typ C).

Letištní vízum je udelováno zastupitelským úřadem na žádost cizince, který je, z důvodu čekání na letecký spoj, nucen pobývat v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území. Jak uvádí Vlčková (2003), doba platnosti tohoto víza je nejdéle 3 měsíce.

Průjezdní vízum udeluje zastupitelský úřad na žádost cizince, který hodlá projíždět územím. Platnost tohoto víza je maximálně 6 měsíců.

Vízum k pobytu do 90 dnů udeluje na žádost zastupitelský úřad ČR. Toto vízum může být udeleno jednorázově či vícenásobně a jak uvádí brožura Hernandézová a kol. (2007, online) vízum opravňuje k pobytu na území po dobu v něm uvedenou. Celková doba pobytu nesmí překročit 3 měsíce. Platnost tohoto víza je nejdéle 2 roky. Žádost

o udelení tohoto víza lze také podat policii na hranicním přechodu, pokud cizinec nemohl žádost podat na zastupitelském úřadu ze závažných důvodů či důvodů humanitárních.

Vízum k pobytu nad 90 dnu za účelem zamestnání vydává zastupitelský úřad ČR. Doba platnosti tohoto víza je 1 rok. K žádosti musí cizinec předložit povolení k zamestnání vydané ÚP České republiky. Jak uvádí Vlčková (2003), pracovní povolení se vydává nejdéle na 1 rok a lze o něj žádat opakovaně.

Vízum k pobytu nad 90 dnu

Vízum k pobytu nad 90 dnu uděluje, jak se zmiňuje průvodce pro cizince (2004), policie na žádost cizince, který hodlá pobývat na území za účelem vyžadující pobyt na území delší než 3 měsíce.

Jak uvádí zákon o pobytu cizince na území ČR (2007, online), toto vízum se také uděluje cizinci za účelem převzetí povolení k trvalému pobytu, povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny nebo za účelem studia. Pobyt na vízum k pobytu nad 90 dní za účelem strpení pobytu na území.

Vízum k pobytu nad 90 dní za účelem strpení pobytu na území uděluje policie na žádost cizinci, který předloží doklad o podání kasacní stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, a jak uvádí brožura Hernándezová a kol. (2007, online), kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá, který je svědkem nebo poškozeným v trestním řízení či jehož vycestování není možné. Casovou platnost víza za účelem strpení pobytu stanoví policie na dobu nezbytně nutnou, tj. do okamžiku odpadnutí překážky, nejdéle však na dobu 1 roku. Na žádost cizince, není-li řízení o kasacní stížnosti ukončeno, může být doba platnosti víza za účelem strpení pobytu prodloužena, a to i opakovaně. „Platnost víza za účelem strpení pobytu zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o kasacní stížnosti nebo vycestováním z území“ (Novela zákona o azylu, 2007, online).

Dlouhodobý pobyt na území

Dlouhodobá víza jsou víza k pobytu nad 90 dnu (typ D). Žádost o ***dlouhodobý pobyt na území*** se podává na policii ČR. Dlouhodobý pobyt, o který cizinec žádá musí bezprostředně navazovat na předchozí pobyt na základě víza k pobytu nad 90 dnu. Žádost musí být podána před skončením platnosti víza k pobytu nad 90 dnu. Žádost může také podat cizinec, který na území pobýval na vízum k pobytu nad 90 dnu za účelem strpení pobytu a následně na území pobývá na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpení pobytu, pobývá-li na území nepřetržitě po dobu nejméně 3 let.

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území může dostat cizinec, který je manželem cizince s povoleným pobytem, nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným dítětem s povoleným pobytem, a jiné.

„***Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia*** může podat cizinec na zastupitelském úřadu, pokud hodlá na území pobývat prechodně po dobu delší než 3 měsíce“ (Zákon o pobytu cizince na území ČR, 2007, online).

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území vydává ministerstvo cizinci, který je pravděpodobnou obětí trestného činu obchodování s lidmi, a jiné.

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpení pobytu na území, jak uvádí Vlčková (2003), uděluje policie cizinci, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnu za účelem strpení pobytu na území a pokud pobyt cizince na území bude delší než 1 rok a trvají-li důvody, pro které bylo toto vízum uděleno.

Trvalý pobyt na území

Povolení k trvalému pobytu bez podmínky nepřetržitého pobytu na území se vydává cizinci, který o toto povolení žádá např. z humanitárních důvodů (je-li manželem azylanta a manželství vzniklo před vstupem azylanta do ČR), a dále se povolení k trvalému pobytu vydává cizinci po 4 letech nepřetržitého pobytu na území, který v ČR pobývá v rámci prechodného pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany a toto řízení, včetně případného řízení o kasací stížnosti, trvalo nejméně 2 roky. Povolení k trvalému pobytu se také vydává cizinci, který žije

nepretržite na území CR nejméne 5 let. Jak uvádí zákon o pobytu cizincu na území CR (2007, online), žádost o povolení k trvalému pobytu se podává na zastupitelském úřadu či ve zvláštních případech také na policii.

1.4.6. Azylová procedura

„Zahájení správního řízení je vázáno na prohlášení cizince, který má úmysl požádat o udelení mezinárodní ochrany. Takové prohlášení lze učinit pouze na území České republiky písemně nebo ústně do protokolu“ (Murín, 2003). Prohlášení je možno učinit na hranicním prechodu, v přijímacím středisku, v záchytných zařízeních pro cizince, ve zdravotnickém zařízení, je-li hospitalizován nebo ve vezení. Poté se musí cizinec dostavit do přijímacího střediska, kde podá žádost o udelení mezinárodní ochrany. Cizinci, jenž učinil prohlášení o mezinárodní ochraně na hranicním prechodu, v přijímacím středisku nebo na útvaru policie a prokázal svou totožnost cestovním dokladem nebo jí osvědčil cestným prohlášením, je udeleno vstupní vízum policií a je platné 30 dnu od jeho udelení. „Cizinec, který učinil prohlášení o mezinárodní ochraně, je povinen dopravit se do přijímacího střediska určeného ministerstvem ve lhute 24 hodin“ (Novela zákona o azylu, 2007).

V přijímacím středisku provede policie s cizincem identifikační úkony. Dále má cizinec povinnost odevzdat svůj cestovní doklad (to neplatí, pokud pobývá na území na základe povolení k pobytu). Cestovní doklad se odevzdává na dobu řízení. Dále musí strpet sejmutí otisku prstu a porízení obrazového záznamu. V přijímacím středisku probehne též zdravotní prohlídka cizince a prohlídka jeho vecí.

Žádost o udelení mezinárodní ochrany je oprávněn podat cizinec, jenž učinil prohlášení o mezinárodní ochraně, jak již bylo uvedeno v úvodu. Duvodu o udelení azylu je nekolik. Bud je cizinec pronásledován za uplatnování politických práv a svobod nebo, jak uvádí novela zákona o azylu (2007), má odvodnený strach z pronásledování z duvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupine nebo pro zastávání určitých politických názoru ve státě, jehož občanství má. Nebo v případě, že je osobou bez státního občanství ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Dále je možné udelit tzv. doplnkovou ochranu cizinci,

který nespĺnuje duvody pro udelení mezinárodní ochrany, bude-li v řízení o udelení mezinárodní ochrany zjišteno, že v jeho prípade jsou duvodné obavy, aby nebyl cizinec vráćen do státu, jehož je státním občanem. Také v prípade, že je osobou bez státního občanství a od státu svého posledního trvalého bydlište by mu hrozilo skutecné nebezpečí, a tudíž nemuže nebo není ochoten z duvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem nebo zde má doklad svého posledního trvalého bydlište.

Poverený pracovník ministerstva provede za účelem zjištení podkladu pro vydání rozhodnutí pohovor se žadatelem o udelení mezinárodní ochrany. O provedeném pohovoru pracovník sepíše protokol.

Žadatelé o udelení mezinárodní ochrany hlášenému k pobytu v azylovém zařízení se poskytuje ubytování, strava, základní hygienické prostredky a kapesné. Kapesné se poskytuje pouze za dobu přítomnosti žadatele o udelení mezinárodní ochrany v azylovém zařízení.

Žadatel o udelení mezinárodní ochrany hlášený k pobytu mimo *pobytové stredisko* si hradí náklady spojené s pobytem na území z vlastních prostredku, s výjimkou zdravotní péce.

Jak se uvádí v novele zákona o azylu (2007, online), žadatel o udelení mezinárodní ochrany má v azylovém zařízení, v němž je hlášen k pobytu, právo na ubytování společne s manželem, s příbuzným v pokolení prímém nebo s jinou osobou blízkou, pokud jsou žadatelé o udelení mezinárodní ochrany, a pokud s tím souhlasí. Za osoby blízké se považují osoby prohlašující, že k sobe mají osobní vztah.

Žadatel o udelení mezinárodní ochrany nesmí opustit přijímací stredisko do provedení identifikačních úkonu, provedení lékarského vyšetření zameraného na zjištení, zda žadatel o udelení mezinárodní ochrany netrpí chorobou ohrožující jeho život ci zdraví nebo život ci zdraví jiných osob, do doby udelení víza k pobytu do 90ti dnu za účelem řízení o udelení mezinárodní ochrany a vydání prukazu žadatele o udelení mezinárodní ochrany, dále do ukončení karantény nebo jiného opatření v souvislosti s ochranou veřejného zdraví. Cizinci je následne vydán prukaz povolení k pobytu.

Písemné vyhotovení rozhodnutí o udelení mezinárodní ochrany se cizinci doručí v místě a case stanoveném v písemné výzve k převzetí rozhodnutí.

Rozhodnutí o udelení mezinárodní ochrany vydává ministerstvo do 90ti dnu ode dne zahájení řízení. Nelze-li vzhledem k povaze věci rozhodnout v této lhůtě, může ji ministerstvo primerene prodloužit. O prodloužení lhůty je žadatel písemne informován. V přijímacím středisku cizinci většinou pobývají 2 týdny až 1 měsíc. Poté jdou buď do pobytového střediska nebo mají možnost odejít do soukromí. Jsem toho názoru, že myšlenka odchodu do soukromí, pokud má člověk dostatek finančních prostředků, je velice dobrá, jelikož se nemusí řídit žádným vnitřním rádem azylového zařízení a je „svobodný“. Na druhé straně se domnívám, že pokud cizinci následně nebude udelen azyl, nastane problém, jelikož už je trochu integrován do společnosti a musí být pro něj velice těžké žít s myšlenkou, že se s největší pravděpodobností bude muset vrátit do zemi původu.

Pokud cizinci nebyla udelená mezinárodní ochrana, je povinen neprodleně opustit Českou republiku či může podat žalobu proti rozhodnutí o neudelení mezinárodní ochrany. Jestliže žadateli o udelení mezinárodní ochrany byla zamítnuta žádost, může, jak uvádí Hernándezová et al. (2007, online), podat žalobu ke krajskému soudu, jak jsem se již zmínila. A pokud je i v této fázi žaloba zamítnuta, pak si může cizinec podat kasací stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Pokud je i tentokrát žaloba zamítnuta, může cizinec podat novou žádost nejdříve 2 roky od ukončení předchozího řízení a musí vycestovat z ČR. Je zde také možnost dobrovolné repatriace cizince (dobrovolného návratu) ještě před ukončením řízení. Pokud cizinec podá kasací stížnost, je cizinci udeleno vízum k pobytu nad 90 dní za účelem strpení pobytu na území. Toto vízum se udeluje nejdéle na dobu jednoho roku, jak uvádí novela zákona o azylu (2007). I v těchto případech je možná dobrovolná repatriace, jak jsem již zmínila v predešlém odstavci, ještě v době procesu o udelení mezinárodní ochrany do zeme původu a ministerstvo může nést náklady spojené s opuštěním ČR.

Pokud mu však mezinárodní ochrana byla priznána, dostává prukaz povolení k pobytu. Prukaz je veřejná listina, kterou azylant prokazuje své jméno a příjmení,

datum a místo narození, stav, státní občanství, rodné číslo, údaje o udelení azylu a místo hlášeného pobytu na území. Azylantovi také vydá policie na žádost cestovní doklad, který je veřejnou listinou. Následně azylant získává trvalý pobyt na území po dobu platnosti rozhodnutí o udelení azylu.

1.4.6.1. Azylová zařízení v CR

Azylová zařízení slouží k hromadnému ubytování žadatelů o udelení mezinárodní ochrany a azylantu za podmínek zaručujících zachování lidské důstojnosti.

Prijímací středisko

„Prijímací středisko slouží k ubytování cizince, k ubytování žadatele o udelení mezinárodní ochrany do doby nabytí právní moci rozhodnutí o jeho žádosti o udelení mezinárodní ochrany“ (Novela zákona o azylu, 2007, online).

Každý žadatel o udelení mezinárodní ochrany musí tímto střediskem projít a setrvat zde nezbytně nutnou dobu. Po dokončení vstupních procedur je cizinec přemístěn do některého z pobytových středisek či může využít práva pobývat v soukromí, jak jsem již zmínila v predešlé kapitole.

Obec *Vyšní Lhoty* v okrese Frýdek Místek je jedním ze dvou přijímacích středisek v České republice. Druhé přijímací středisko se nachází v Praze na letišti Ruzyne. Do tohoto střediska policie umísťuje cizince, jenž učinil prohlášení o mezinárodní ochraně v tranzitním prostoru mezinárodního letiště.

Pobytové středisko

Pobytové středisko slouží, jak uvádí novela zákona o azylu (2007, online), k ubytování žadatele o udelení mezinárodní ochrany do doby nabytí právní moci rozhodnutí o jeho žádosti o udelení mezinárodní ochrany. Do pobytového střediska je žadatel umístěn asi po 14 dnech až měsíci. Žadatel o udelení mezinárodní ochrany má v azylovém zařízení právo na bezplatné poskytování ubytování, stravy, jiných služeb a kapesné (nejvýše 3 měsíce) za podmínky, že strpel úkony nezbytné ke zjištění jeho finančních a majetkových poměrů, a tyto poměry jsou takové, jak uvádí Murín (2003),

že od neho nelze žádat ani částecnou úhradu služeb. Cizinec má právo na odchod do soukromí a lze mu za určitých podmínek poskytnout finanční příspěvek, který je určen k překonání problému v prvních měsících pobytu mimo azylové zařízení. Tento příspěvek se vyplácí jednorázově. Žadatelé také mohou toto středisko opouštět kdykoliv, nejdéle však na dobu 10 dnu v kalendářním měsíci. Podle mého názoru jsou podnájemy ve velkých městech příliš vysoké, a proto většina cizinců zůstává v azylovém zařízení.

Mezi pobytová střediska v České republice patří Zastávka u Brna, Belá - Jezová, Cervený Újezd, Havírov, Kostelec na Orlicích, Sec, Stráž pod Dalekem, Bruntál, Zbýšov či Kašava.

Integrací středisko

Integrací azylové středisko slouží k přechodnému ubytování azylantu. Jejich pobyt ve středisku je upraven nájemní smlouvou a za úhradu, jelikož už jim byla přiznána mezinárodní ochrana, a tudíž mají stejná práva a povinnosti jako čeští občané.

Integrací střediska jsou v Ústí nad Labem – Predlicích, v Jaroměřích, Zastávce u Brna, Krásné Lípě či v Náchodě.

1.5. Životní styl

Životní styl je jedním ze základních faktorů ovlivňujících kvalitu života. Jak se zmiňuje ve své knize Slepicková (2000), vytváří se v průběhu života, kdy se člověk dostává do interakce s okolím. Stretávají a kombinují se vlivy výchovy, sociálního prostředí, ekonomických podmínek, kulturních zvyklostí a mnohé další.

Životní styl lze také, jak uvádí Slepicková (2000), charakterizovat jako paletu prakticky všech lidských aktivit od myšlení, přes chování až po jednání, a to takových, které zaujmají v životě trvalejší místo, většinou se opakují, jsou typické a předvídatelné. Nejčastěji se posuzuje podle názoru, postoju a vnějších projevů chování.

Patří do něj vzdělávací aktivity, podíl na veřejném životě, organizace běžného provozu v domácnosti, společné činnosti v rámci rodiny (péče o děti, jejich výchova),

způsobů trávení volného času, péče o zdraví a mnohé další. Významný zdroj individualizace životního stylu, jak zmiňuje Buriánek (2003), představuje oblast volného času.

Podle mého názoru je životní styl proměnlivý v čase, neboť s časem se mění potřeby člověka a prostředí také prochází různými změnami.

Zdraví

Životní styl má, jak zdůrazňuje Slepicková (2000), jak mezi faktory kvality života, tak mezi faktory podmiňující zdraví zvláštní postavení. Člověk jej může sám ovlivňovat a může je sám utvářet. Zdraví je individuální záležitostí jedince a závisí na tom, jak ke svému zdraví přistupuje člověk a jaké podmínky pro zdravý život vytváří společnost.

Já osobně souhlasím s tím, že každý člověk si své zdraví ovlivňuje do určité míry sám. Je na každém z nás jak s ním zacházíme a co pro něj děláme. Kouření, nadměrné pití kávy či alkoholu nebo braní společensky nepřijatelných drog značně ovlivňuje život nejen člověka samotného, ale i jeho okolí. Tento životní styl leckdy bohužel vede k přerušení sociálních vazeb, ztrátě zaměstnání či dokonce smrti. Na druhé straně si ale člověk může uvědomit jaká rizika nese, a že je zde stále šance na změnu.

Práce

Velká část života je naplněna prací. V zaměstnání člověk tráví 8,5 hodiny denně, 5 dní v týdnu a celkově kolem 40 let. Pracovní činnost probíhá v prostředí, jehož podmínky člověka ovlivňují a působí na jeho zdraví. Po práci je nutné si odpočinout a nacerpat nové síly. K tomu dává prostor volný čas.

Volný čas

Jak vysvětluje Slepicková (2000), volný čas lze definovat jako dobu, časový prostor, v němž jedinec nemá žádné povinnosti vůči sobě ani druhým lidem a v němž se

pouze na základe svého vlastního svobodného rozhodnutí venuje vybraným činnostem. Tyto činnosti ho baví, přinášejí mu radost a uspokojení, nikdy obavy či pocity úzkosti.

Jednou z činností volného času je sport. Ve srovnání s jinými aktivitami má sport dvě přednosti. Poskytuje pestrou nabídku a může působit velice všestranně.

Spánek je pro člověka stejně důležitý jako vzduch, potrava nebo tekutiny. Dle časopisu *Moje zdraví* (2/2007), se zdravé spaní vrací v podobě lepší nálady, zlepšené koncentrace a vůbec zvýšené kvality života. U dospělého zdravého člověka je normální spát šest až deset hodin, v průměru tedy 7,5 – 8 hodin.

Četba, navštěvování divadel, kin, koncertů či výstav a sledování televize jsou další důležitou složkou volného času. Tato forma lidské činnosti, jak se zmiňuje Švigová (1967), působí především na lidskou představivost a na lidské city.

Volný čas je také spotřebováván na rodinné, přátelské či kamarádké styky. Rodiny, přátelé společně sportují, chodí do kina či jezdí na výlety.

Jazyk

Jazyk je hlavním atributem komunity. Jazyk každodenní komunikace a především společná řeč v komunitních médiích vytvářejí diskurs (rozmluva, rozhovor) komunity. V Česku to jsou především časopisy, které vydávají organizace v rámci komunit např. Arménu a Čínanu, ale nepřehlédnutelný je tisk anglicky a rusky hovorících cizinců v ČR. Komunity imigrantů začínají objevovat i elektronická média, například čeští Rekové už našli tento šikovný nástroj pro vnitřní komunikaci. V rámci etnických vzdělávacích institucí se také snaží udržet při životě mateřský jazyk Čínané a Vietnamci. Arméni provozují sobotní školu arménštiny pro děti, stejně jako donedávna Gruzínci.

Víra

Závažným společenským a kulturním atributem komunity může být společná víra, která sice přímo neutváří komunitní vztahy na bázi etnicity, ale je základem širšího náboženského společenství. Přesto náboženství může utužovat etnické svazky, takto se například profiluje reko-katolická církev. Ukrajinci tohoto vyznání vykazují prvky

komunity díky společným svátkům a také díky své církevní příslušnosti. K náboženské praxi samozřejmě patří i svatby, krty a pohrby. Tyto obrady také tvoří výrazný aspekt života komunit. Společné pořádání náboženských i profánních ceremonií a slavností udržuje identitu jednotlivce v rámci komunity a svátky tak napomáhají uchovat integritu společenství přistehovalcu. Jde například o oslavy cínské Nového roku, pravoslavné Velikonoce nebo výročí arménské genocidy a podobně.

Tradice

Komunity vedle jazyka a náboženství uchovávají některé výrazné rysy kulturního dědictví, které lze pojmenovat jako tradice. „V recké komunitě je organizovaně pestován tradiční recký tanec“ (Cerník, 2007, online), nebo někteří Číňané v Česku udržují tradiční umění kaligrafie. Komunity přistehovalcu se také hlásí k tzv. vysoké kultuře země původu. Radu kulturních prvků imigranti poztrácejí při procesu asimilace v novém prostředí, ale za určitých okolností imigrační skupiny uchovávají své autentické tradice, jazyk a náboženskou praxi. Přistehovalci vytvářejí komunity s těmito specifickými znaky, které je vymezují od okolní většinové společnosti, a kterou takto obohacují o nové kulturní prvky.

1.5.1. Národnostní menšiny

V nejširším smyslu podle Sekoty (2002) pojem menšiny zahrnuje vedle rasových a etnických i náboženské, jazykové a sexuální skupiny. Všechny menšiny růzností místa a času celí rozličným způsobem vlastnímu znevýhodnění.

Amalgamace znamená postupné splynutí s majoritní společností. *Asimilace*, jak uvádí Sekota (2002), přizpůsobení se okolní většinové společnosti a jedinec se vzdává vlastní kulturní tradice, aby se stal součástí odlišné kultury. „Asimilace má také svou biografickou a historickou dynamiku“ (Szaló, 2002, s. 181). Biografická rovina procesu asimilace spočívá v učení se novým kulturním formám mluvení, myšlení a jednání, což také otevírá historickou rovinu asimilace. *Integrace* naopak znamená zapojení se do hlavního kulturního proudu se zachováním vlastní etnické svébytnosti.

Pojem národnostní menšina, jak uvádí Sulitka (1998), je mnohovýznamový. Národnostní menšiny se vyznačují tím, že disponují silným národním vedomím, které se opírá o historické, jazykové a kulturní tradice materského národa.

Menšina je společenství občanů ČR žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou, tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmu jejich společenství, které se historicky vytvořilo. Dle Rady vlády pro národnostní menšiny (2007, online), je příslušníkem národnostní menšiny občan ČR, který se hlásí k jiné než české společnosti a projevuje prání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti. V ČR je spousta menšin, např. bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rurská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská atd.

Menšiny reagují na útlak buď separujícím únikem z tíživého soužití s majoritou nebo nenásilným odporem, hrdým postojem a v krajním případě i násilným odporem. Jak uvádí Sekota (2002), k trvalým problémům minorit náleží zejména pohrdání, kterým etnocentrismus nedostatkem tolerance vyjadřuje krajní projev kulturního nedorozumení. Naopak multikulturismus je výrazem možnosti rozvíjet různé kulturní tradice v rámci jedné společnosti. Jde o možnost rozvoje životního stylu a tradicí minoritních skupin, založený na vzájemném respektu skupin různých kultur ve společnosti.

1.5.1.1. Vietnamské etnikum

Historie Česko - vietnamských vztahů

Diplomatické vztahy mezi Československou republikou a Vietnamskou demokratickou republikou byly navázány v roce 1950. Od konce padesátých let byly v Československu vzděláváni vietnamští občané především v oblastech strojírenství a lehkého průmyslu (textilní, potravinářský, obuvnický). Půlčkem šedesátých let začali

na československé vysoké školy přijíždět studenti, kteří studovali převážně na školách ekonomického a technického směru.

V šedesátých a sedmdesátých letech je pohled československé společnosti na Vietnamce převážně kladný. Jak uvádí Müllerová (1998), jedná se o lidi usměvavé a pilné, kteří se pohybují ve větších či menších skupinkách a zpravidla na sebe neupozorňují. V tomto období se československá společnost příliš intenzivně nezajímá o vietnamskou kulturu, odlišné zvyky a dějiny tak vzdálené a rozdílné civilizace.

V první polovině osmdesátých let bylo v CSSR asi 27 000 vietnamských občanů. V tomto období se také podstatně mění pohled společnosti na vietnamské etnikum. Vietnamci totiž začali velmi intenzivně cestovat po celé republice a nakupovat určité druhy zboží a posílali je do své vlasti. Během krátké doby jsou Vietnamci považováni za etnikum kupující určité druhy zboží za jakoukoli cenu a zároveň za velmi dobré obchodníky.

Podle Českého statistického úřadu (2007, online) žije k 31. 12. 2005 v České republice 36 833 vietnamských občanů.

Zvyky

Vietnamci jsou typičtí svojí drobnou a menší postavou. Na první pohled se odlišují barvou pleti, tvarem a výrazem obličeje.

Vietnamský národ je typický svým lidovým charakterem a hrdostí na svou statečnost. Rodinné vztahy, jak uvádí Kocourek (2001), jsou velmi těsné i mezi vzdálenějším příbuzenstvím. Rodina je pro tyto lidi silnou životní hodnotou. Bežný je pro ně společný život tří generací v jednom domě nebo bytě. Rodicům, učitelům, starším sourozencům se musí prokazovat úcta.

Pravidla slušného chování učí neztežovat situaci svým blízkým a ostatním známým stálými stížnostmi na vlastní problémy. Šetrně sdělovat problémy, diskutovat tak, aby druhí neztratili tvář, patří k tradici vietnamského slušného chování a podle mého názoru by se Češi mohli od Vietnamců co se týče slušného chování trochu přiučit.

Také vietnamská výchova je odlišná od jiných kultur. Důležitou hodnotou je vzdělání, a to vzhledem k dlouhému období chudoby a absenci vzdělávání. Rodiny

mnohdy za vzdělání alespon jednoho svého dítěte utratí veškeré našetrené prostredky. Obecne jsou vietnamské deti pilnejší pri ucení. Jak uvádí Kafková ve své absolventské práci (2002), vyhledávají ruzné formy doucování a mají vyšší zájem o vzdělání na vysokých školách. Domácí příprave do školy venují hodne svého volného casu.

Vietnamci jsou podle mého názoru prirodzene zvyklí na zcela odlišnou stravu než my. Většina z nich je zvyklá na pestré kombinace rýže a zeleniny a na zelený caj. Naše jídla jsou pro ne dosti těžká a tucná. Taktéž mléko a mléčné výrobky Vietnamci ve své vlasti neznají a mnohdy jim páchnou. Jak se ve své knize zminuje Kocourek (2001), Asiáté si jen málokdy privyknu na naši stravu. Většinou setrvávají u svého tradicního způsobu přípravy jídla. Chutná-li Vám predložené jídlo a jíte-li ho s chutí, dejte to najevo hostiteli tím, že zašpiníte ubrus. Ponecháním trocha jídla v misce zase dáváte najevo, že už jste sytí. Tento zvyk si Vietnamci prinesli i sem do České republiky. Tradicní stolování je podle Müllerové (1998) casove pomerne náročná záležitost. Jí se pomalu, pritom se hovorí a clovek se snaží relaxovat. Se stolováním souvisí také mlaskání. Vietnamci tak bezprostredne vyjadrují uznání lahodnosti pokrmu a okamžitou pochvalu hostiteli.

V souvislosti s dálnevýchodní tradicí se nejprve zdraví muž, poté žena. To platí i pri oslovení skupiny lidí. Chce-li Vietnamec pri seznámení se s duležitou osobou, které si velmi váží, projevit svou úctu vuci ní, stiskne dotycnému podávanou ruku a na okamžik ji podrží v dlaních svých rukou.

Nejcastěji zminovaným rozdílem mezi kulturami Dálného východu a Evropou, pokud jde o projevy chování, je úsmev. Vietnamci se velmi casto usmívají nebo nahlas smejí, a to i v situacích, kdy Evropanovi není jasné, proc se dotycný smeje, a leckdy to považuje za neprimerenou reakci. V okamžiku kdy Vietnamec neví „kudy kam“, presne nerozumí co se po nem chce, nebo je v dané situaci velmi nejistý, zacne se usmívat, případne nahlas smát.

V duchu tradicní výchovy pokládají Vietnamci dodnes za nezdvorilé dívat se pri rozhovoru partnerovi přímo do očí. Což je v evropské kulture podle mého názoru neslušné a clovek by se urazil. Jak uvádí Kocourek (2001), objímání a doteky jsou

Vietnamci hodne používány a jsou výrazem blízkého přátelství. Jedním z projevu dobrého vychování je být ciste oblecen a upraven.

Svátky

Ve Vietnamu vyznávají křesťanství a buddhismus. Křesťané slaví tradiční svátky jako u nás, tedy Velikonoce a Vánoce. Buddhisté slaví tzv. Lunární nový rok. Tento svátek nastává o 20 dní až 2 měsíce pozdeji než bežný Nový rok. Jednou za 3 roky mají navíc jeden mesíc. Dalším svátkem je tzv. Pálení svícek. Tento svátek se drží 1. den a 15. den v mesíci. Vietnamci si spíše pripomínají den smrti než den narození. Státní svátek oslavují 2. září, v den kdy byla založena Vietnamská demokratická republika.

1.5.1.2. Ukrajinské etnikum

Historie cesko - ukrajinských vztahu

Stopy obcasné přítomnosti Ukrajincu lze v Cechách a na Morave zachytit už v 16. a 17. století, kdy jednotlivci nebo skupiny pricházeli většinou ke krátkodobým pobytum. Nejcastěji, jak uvádějí Zylinskij a Kocík (2001), šlo o studenty doplňující si vzdělání na vysokých školách v Praze a Olomouci. V letech 1914-1918 se pocet Ukrajincu v Cechách a na Morave dále zvetšoval. Tato válkou vynucená emigrace se stala predobrazem casove blízké ukrajinské emigracní vlny, která dorazila do nezávislého Ceskoslovenska na pocátku dvacátých let 20. století.

Jak se zminují Zylinskij a Kocík (2001), Ceskoslovenský stát projevil zejména v první polovine dvacátých let velké pochopení pro zájmy a potreby uprchlíku z Ukrajiny a poskytoval jim rozsáhlou finanční podporu. Část ukrajinských emigrantu postupne získala ceskoslovenské státní obcanství a nekterí z nich se už koncem tricátých let 20. století začlenili díky pracovním a rodinným vazbám do ceského prostredí. Situace všech ceských Ukrajincu se zretelne zhoršila poté, co byly ceské zeme v breznu 1939 ovládnuty nacistickým Nemeckem. Složitá byla také situace Ukrajincu, kteří do CSR prišli nove, až po ukončení válecného konfliktu. Prestože se

pocet Ukrajinců v českých zemích v důsledku těchto migračních pohybů udržel na předválečné úrovni, změnil se na několik desetiletí zásadním způsobem jejich životní podmínky.

Hned po květnu 1945 zanikly zbylé ukrajinské školy na českém území a byla zlikvidována většina národnostních spolků a institucí.

Sulitka (1998) se ve svém příspěvku zmiňuje, že se po listopadu 1989 znovu otevřel prostor pro rozvoj národnostního života Ukrajinců v českých zemích a dokladem toho jsou organizace, které rozvíjejí národnostní život a navazují na tradice Ukrajinců v Českých zemích před druhou světovou válkou.

Dnes patří ukrajinská národnostní menšina v ČR k početně větším skupinám. Na jedné straně zde žije skupina Ukrajinců převážně vyššího věku s českým občanstvím a na straně druhé „nová“ skupina Ukrajinců, kteří zde pracují či podnikají. Hodně využívají povolení ke krátkodobému či dlouhodobému pobytu v České republice a snaží se zlepšit finanční situaci svou i svých rodin. „Česká republika byla pro Ukrajince lákavá z hlediska poptávky po levné pracovní síle v nekvalifikovaných oborech (kopáč, pomocný stavební dělník, myčka nádobí, uklízečka) a zároveň na ukrajinské poměry vysokého finančního ohodnocení, dále z důvodu snadné dostupnosti (do roku 2000), a v neposlední řadě geografické blízkosti“ (Novotná, 2005).

K 31. 12. 2005 je v České republice dle Českého statistického úřadu (2007, online) evidováno celkem 87 789 ukrajinských občanů.

Zvyky a svátky

Základní hodnotový systém ukrajinské skupiny v ČR nevykazuje vzhledem k dlouhodobému soužití s českým obyvatelstvem zásadní odlišnost od jeho hodnotového systému. Jak uvádějí Zylinskij a Kocík (2001), obecně vyšší je však míra religiozity a národní hrdosti reprezentované některými osobnostmi, díly událostmi ukrajinských politických i literárních dějin.

Zvyky a tradice udržované tradiční skupinou ve většině případech souvisejí s významnými církevními svátky východního obradu a s výročními dny některých výrazných osobností národní minulosti. Jak se ale zmiňuje Novotná (2005), vliv

ceského prostředí dokresluje i tendence přijímat některé české náboženské tradice, především Vánoce.

Svátky vánoční patří na Ukrajině stejně jako u nás k těm hlavním, protože však jde o zemi pravoslavnou, má jejich průběh radu odlišností.

První rozdíl je v posunutém datu. *Pravoslavné Vánoce* začínají šestého ledna. U večere se schází celá rodina, i když se její členové třeba celý rok nevideli. Sváteční tabule je pestrá, podle tradice musí obsahovat dvanáct jídel, ale od té české se liší, protože jde o jídla postní. V den předcházející Božímuhodu vánočnímu se tak večerí zelenina a ovoce v různých úpravách, například dušená kapusta, „varenniky“ (druh pirohu) s kyselým zelím a různé saláty. Hlavním jídlem je sladká „kut ja“, upečená z pšenice, medu, oříšku, máku a dalších přísad. Tento pokrm se připravuje jen jednou za rok, právě na Vánoce. Ani ryba nechybí, protože je také postní, ale nemusí to být nutně kapr, může to být třeba pstruh nebo jakýkoli jiný druh. „Další podstatnou složkou sváteční večere jsou různé upravované houby – konzervované, sušené, smažené, pirohy s houbami“ (Kulacký, 2007, online).

Na Ukrajině se nedávají dárky tolik na Vánoce, ale nosí je Mikuláš. Ten přijde podle pravoslavného kalendáře 19. prosince. Vlastní pravoslavné svátky vánoční začínají 7. ledna a tyto oslavy trvají dvanáct dní.

1.5.1.3. Ruské etnikum

Historie cesko - ruských vztahu

Rusové podobně jako Ukrajinci představují v ČR imigranty, kteří se usídlovali v českých zemích v různých vlnách zejména od roku 1918. Jak uvádí Sulitka (1998), jednalo se také hlavně o migraci inteligence, která nacházela uplatnění ve větších městech (Praha, Brno, Pobebrady atp.), kde byly zakládány školy nebo vlastenecké kulturní světové spolky.

Největší vlna migrace do českých zemí se projevila v první polovině 20. let, kdy se počet ruských přesídlenců odhadoval na 25 000 osob. I když Rusové v ČR po listopadu 1989 projeví snahu o zakládání vlastních organizací, jako menšinová

národnostní komunita v ČR se vůči státu i majoritní společnosti navenek moc neprojeví. I přesto si myslím, že Češi všeobecně nevítají přítomnost ruského etnika a stále mají negativní postoj k lidem z východu.

K 31. 12. 2005 žilo na území České republiky 16 273 ruských občanů, jak uvádí Český statistický úřad (2007, online).

Zvyky a svátky

Vánoce se objevily na Rusi již po příchodu křesťanství v 10. století, ale ještě několik set let trvalo, než se mezi pohanským lidem prosadily. Jak uvádí Pešek (2007), dodnes však ruské vánoční svátky představují osobitou syntézu pohanských pover, zvyku a rituálu s křesťanskou připomínkou narození Spasitele.

Příprava na vánoční svátky začíná pro pravoslavné verící již 28. listopadu předvánočním postem, který trvá až do 6. ledna – tedy 40 dní. Druhým lednem pocínaje (pocátek vánočního období) se post zpřísnuje, až je v předvečer vánočního svátku predepsán post nejprísnejší – prakticky hladovení. Post se však netýká jen omezení v jídle, pravý post je zkrocení všech hríšných vášní a vůbec všeho, co křesťana vzdaluje Bohu. Přijímat potravu je dovoleno až večer po bohoslužbě – po vysvitnutí první hvězdy. V předvečer se totiž slouží v chrámu zvláštní bohoslužba. Při bohoslužbě se zpívají žalmy a pro lepší srozumitelnost prostému lidu se doplňují zpíváním vánočních písní. K předvečer v minulosti neodmyslitelně patřily také lidové zvyky, rituály a koledy. Koledníci byli všude vítáni, neboť svými písnemi o narození Krista a příchodu mudrců z východu vyjadřovali též přání štěstí, hojnosti a bohaté úrody. Na večerním stole nesměla chybět kutja (kaše z pšenice nebo jecmene, varená s medem, rozinkami, mákem a ořechy) a vzvar (kompot ze sušeného ovoce). Tyto pokrmy nepostrádaly symbolický význam. Kutja se odedávna jídala na pohrbech a vzvar při narození dítěte. Konzumací oběho se tedy připomíná narození a smrt Krista. Také nezbytný vánoční stromek, byť evidentně pohanského původu, je jakousi symbolickou zkratkou Vánoc. Jak uvádí ve svém příspěvku Pešek (2007, online), zpodobňuje strom života, který se k nám navrátil s narozením Krista Spasitele a horící svíčky jsou duchovním světlem, kterým prosvítíl svět Kristův příchod. Plody pak připomínají věčné království hojnosti

nabízené Spasitelovým narozením. Pozdě v noci začínala vánoční bohoslužba, která končila až v pět hodin ráno. Teprve po návratu z bohoslužby se únavou zemdlení věřící mohli posadit za plný stůl, obyčejně ozdobený senem nebo slámou. Hospodář ještě zažehl svíce před svatými obrazy, nahlas odříkal modlitbu a poté se mohla rodina pustit do jídla.

Na svátek vánoční lidé nepracovali, venovali se jen Bohu a radostem všeho druhu. Odpouštěli si krivdy, smírovali se a chodili po návštěvách. Stoly se prohýbaly pod množstvím všemožných pokrmů, o kterých mohli věřící během předchozích 40 dnů jen snít. Vánoční svátek byl však chápán také jako svátek milosrdenství a tak nepřišli zkrátka ani lidé starí, nemocní a nemajetní, poutníci a žebráci.

Podle starých zvyklostí chodily děti na vánoční svátek dopoledne s papírovou vánoční hvězdou či vertepem – jakýmsi loutkovým divadlem, na kterém se předváděly scény z evangelií týkající se narození Krista. Pocínaje 7. lednem svolával křesťany na bohoslužbu sváteční zvon, který je provázel až do svátku sv. archidiákona Stefana 9. ledna.

Dvanáct dní po svátku vánočním se nazývá *Svátky*. Žádné období na Rusi neprovázelo takové množství lidových rituálů, přísloví a povírek jako tyto dny, zasvěcené církvi vzpomínám na narození a nadcházející křesť Spasitele.

Východní Slované se odedávna o zimním slunovratu převlékali do šaškovských kostýmů a obličejů si zakrývali maskami zvířat a ptáků, věštili co přinese nadcházející rok, tancovali, zažihali ohně a prováděli mnoho dalších obyčejů. Základním smyslem těchto obrádků bylo spojení se světem mrtvých, na kterých závisela existence živých.

Tyto tzv. *Radostné Svátky* končí 19. ledna, kdy církev přesouvá pozornost věřících k připomínce další významné události v pozemském životě Spasitele – k svátku Kristova křtu.

Velikonoce se v Rusku také slaví, ale nezaujímají v pravoslaví tak výjimečné postavení.

1.5.1.4. Polské etnikum v CR

Historie cesko - polských vztahu

Z historického hlediska se Poláci stali národnostní menšinou v důsledku rozdělení někdejšího knížectví Tešínského Slezska po rozpadu rakousko-uherské monarchie mezi bývalou Československou republikou a Polskou republikou.

„Oproti jiným národnostním menšinám v CR jedine Poláci vytvářejí výrazně koncentrované osídlení, a to podél státní hranice s Polskou republikou“ (Sulitka, 1998, s. 62). Vedle toho jsou také usídleni v severočeské, východočeské a stredočeské oblasti, zvláště pak v Praze.

V období mezi první a druhou světovou válkou fungovala na Tešínsku rada polských národnostních organizací, ale činnost většiny z nich nebyla po druhé světové válce obnovena.

Reprezentace polské národnostní menšiny klade hlavní důraz na oblast vzdělávání v mateřském jazyce, pestování a rozvoj kulturních tradic, šíření a přijímání informací v mateřském jazyce.

K 31. 12. 2005 bylo dle Českého statistického úřadu (2007, online) na území ČR evidováno 17 810 polských občanů.

Svátky

Svátky, které se slaví v Polsku jsou velmi podobné těm, které se slaví Čechách. Rozdíl je pouze u svátku týkající se výhradně Polské republiky a to zejména Den nezávislosti, který Poláci slaví 11. listopadu či Den konstituce 3. května.

1.5.1.5. Etnikum z Blízkého východu v CR

V České republice nazýváme imigranty pocházející z této oblasti jako „lidé z Blízkého východu a severní Afriky“. Celá oblast vykazuje množství shodných rysů. Zároveň se však nesmí zapomínat na rozdíly a místní zvláštnosti. Nejvýraznějším společným rysem, jak uvádí Kropáček (1998), je silný vliv islámu a mnoha tradic, vzniklých staletými společnými dějinami. Oblast Blízkého východu a severní Afriky

zahrnuje arabské zeme, Turecko a Irán, dále prosovetské muslimské republiky na Kavkaze (Ázerbájdžán) a státy střední Asie, Afghánistán a případně i Pákistán.

Jazyk

Arabština patří k semitským jazykům. Je příbuzná hebrejštině a jazykům vyspělých starovekých civilizací. Arabové se učí cizím jazykům dobře velmi brzy.

Íránci hovoří persky, což je jazyk indoevropský, vzdáleně příbuzný jazykům slovanským a k tomuto jazyku přijali v 7. století i arabské písmo, jímž píší dodnes. Perština se však od arabštiny zásadně liší. Blízkým příbuzným perštiny je tádžictina. K jazykům indoevropským patří také kurdština. Za významné turkické jazyky jsou považovány turectina, uzbektina či turkmenština. Tyto jazyky stredoasijského původu jsou vzdálenými příbuznými maďarštiny.

Náboženství

Islám vznikl historicky působením proroka Muhammada v Arábii. Brzy se také rozšířil i mimo Arabský poloostrov. Na islám přestoupili Íránci, Turci a později i mnozí Indové, Malajci a další obyvatelé jihovýchodní Asie a také subsaharské Afriky. V současnosti představuje islám nábožensko-kulturní společenství více než miliardy lidí.

Arabové, jak uvádí Kropáček (1998), jsou v islámském světě dnes menšinou. Arabština je nicméně jazyk Koránu, jímž se všichni muslimové povinně modlí. Většina muslimů však nepatří etnický k Arabům a část Arabů vyznává i křesťanství.

Islám patří spolu s judaismem a křesťanstvím k monoteistickým náboženstvím. Učí, že Bůh zjevoval lidem svou vůli prostřednictvím proroka. K těm islám považuje významné postavy Starého i Nového zákona. V islámské víře lze nalézt mnoho společných prvků s křesťanstvím.

Kulturní tradice

Zvláštnosti životního stylu, kterým se vyznačují muslimové, mají často svůj původ v Mojžíšově zákoně, jehož početné prvky převzal Korán. Patří sem například

zákaz jíst veprové, krev a maso některých dalších zvířat. Islám navíc přidává zákaz všech alkoholických nápojů a hazardních her. Avšak někteří jedinci žijící v Evropě tyto zákazy nedodržují.

Jak se zmiňuje Kropáček (1998) ve svém příspěvku, dnešní islám klade velký důraz na přísnou morálku ve vztazích mezi muži a ženami. Intimní styk připouští pouze po uzavření náležitého snatku. Moralisté také prikazují ženám oblečení, které má bránit necudným pohledům. Nejrozšířenější verzí je v současnosti zakrytí šije širokým šátkem a zakrytí celého těla dlouhými splývavými šaty s rukávem.

Svátky

Na Blízkém východě se v běžném životě používá mezinárodní kalendář. Soubežně s ním však také platí islámský lunární kalendář. Jednotlivé měsíce jsou podle skutečných měsíčních fází dlouhé střídavě 29 a 30 dní a rok je celkově kratší než náš asi o 11 dní. Letopočty vycházejí od *hidžry* (*Muhammadova odchodu u Mekky do Medíny*), tzn. od roku 622 a pro muslimy tedy začal např. 27. dubna 1998 rok 1419.

Podle islámského kalendáře se stanovují termíny islámských náboženských svátků. Tzv. Malý svátek se slaví na závěr Ramadánu. V tomto období, jak se zmiňuje Kropáček (1998), dávají muslimové dětem dárky a potřebným almužny a rádi se oblékají do nového. Tzv. Velký svátek připadá na 12. měsíc v roce. V tento den vrcholí poutní obrady v Mekce a po celém muslimském světě se obětují ovce nebo jiná zvířata. Oslavy velkého i malého svátku v domácím prostředí trvají zpravidla 3 dny. Po celý měsíc Ramadán, kdy si muslimové připomínají seslání Koránu, nesmějí dospělí zdraví verít od východu do západu slunce nic pít, jíst a kouřit a měli by se vyhýbat jakýkoliv sporům. V evropském prostředí je tento přísný tricetidenní post o to těžší, že lidé v okolí přirozeně nijak své stravovací návyky nemění.

Muslimům víra prikazuje zúčastnit se v pátek v poledne společné modlitby v mešitě. Jindy, po celý týden, mohou svých pět povinných denních modliteb vykonávat na jakémkoliv čistém místě.

Krestané z Blízkeho východu slaví krestanské sviatky zpravidla podle kalendáru východních církví, kdy Vánoce pripadají na 6. leden, jak uvádí Kropáček (1998) ve svém příspěvku.

Rodinné vztahy

Na Blízkeém východe se v muslimské i krestanském prostředí uchovaly do současné doby rozsáhlejší a pevnější rodinné a rodové vazby. Autorita otce je zpravidla velice silná. Početní příslušníci velkorodin se navzájem velmi dobře znají a navštěvují se. Na dovolenou jezdí celá rodina. Jede-li nekam služebně jen muž, je samozřejmé, že všem rodinným příslušníkům nakoupí dárky. Silná je také krajanská solidarita. Krajané pokládají za samozřejmé, že jim známí poskytnou možnost přenocovat u sebe doma, pokud přijedou do města.

1.5.1.6. Další etnika v ČR

Bulharská menšina má v České republice bohatou tradici. Již v roce 1946 byla v Praze založena bulharská škola. Dle Dvůrákové, E. (2007, online), žije v současné době v ČR asi 4550 Bulharů s trvalým nebo dlouhodobým pobytem a několik tisíc s českým občanstvím. Bulhari jsou v ČR usídlení spíše ve větších městech a relativně nejpocetnější komunita Bulharů žije v Praze.

Nemecká menšina zaujímá z hlediska postavení národnostních menšin v České republice specifické místo. Jak uvádí Český statistický úřad (2007, online), v regionálním rozmístění nemecké národnostní menšiny dominují příhraniční okresy v Karlovarském a Ústeckém kraji. K nim se radí Opava, Praha a některé okresy Libereckého a Královéhradeckého kraje.

Slovenská menšina je podle Tomáškové (2007, online) v našem státě nejpocetnější národnostní menšinou. K 31. 12. 2005 bylo evidováno dle Českého statistického úřadu (2007, online) 49 446 občanů slovenské národnosti.

Rekové patří k novodobým národnostním menšinám. Celkový počet příslušníků rekové národnostní menšiny je asi 3500. V minulosti byli Rekové v Československu

dobře přijati (jako uprchlíci občanské války) a dostalo se jim dobré sociální a kulturní péče.

1.6. Integrace cizinců v ČR

V první polovině devadesátých let docházelo k vytváření koncepcí azylové a migrační politiky, přičemž přístup státu k imigraci byl velmi uvolněný. Od poloviny devadesátých let se přešlo spíše k restriktivní politice státu, která měla zamezit usazování cizinců na území České republiky. Jak se zmiňují Mareš a kol. (2004), od roku 2003 přechází česká migrační politika od pasivity k aktivní migrační politice. V této souvislosti Ministerstvo vnitra zpracovalo dva základní dokumenty Zásady koncepce integrace cizinců na území ČR a Koncepci integrace cizinců na území ČR. Z obou dokumentů, jak se zmiňuje Trombík (2004), vyplývá především to, že komunity cizinců jsou považovány za integrální a obohacující součást české společnosti a za plnohodnotné partnery při vytváření multikulturní společnosti.

Imigrací a integrací cizinců se zabývají státní instituce jako Ministerstvo vnitra (oblast pobytového statusu, občanství a politické participace cizinců), Ministerstvo práce a sociálních věcí (oblast zaměstnávání a sociálního zabezpečení cizinců), ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (oblast vzdělávání cizinců), Ministerstvo zahraničí, Ministerstvo místního rozvoje (oblast bydlení cizinců), dále Ministerstvo kultury (oblast kultury a náboženství cizinců), Ministerstvo průmyslu a obchodu a také Ministerstvo zdravotnictví (oblast zdravotní péče cizinců). Z pohledu nestátních organizací jsou to především neziskové organizace a to Organizace pro pomoc uprchlíkům, Poradna pro uprchlíky, Sdružení občanů zabývajících se emigranty, Sdružení Česká katolická charita, Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky či Poradna pro integraci.

Obecně znamená pojem integrace vytváření celistvosti, úplnosti. „Dochází ke sjednocování, nebo-li spojování dílčích částí v komplexní celek“ (Geist, 1992, s. 13).

„Integrace cizinců je charakterizována jako dvoustranný proces, který zahrnuje vzájemné přizpůsobení se ze strany cizince i ze strany české společnosti“ (Trombík,

2004, s. 23). „Podmínkou úspěšné integrace je změna postoju majoritní společnosti“ (Vágnerová 2004, s. 651).

Opatření na podporu integrace cizince v ČR směřují k zajištění rovného přístupu a příležitosti cizince zejména ve vztahu k zaměstnání a podnikání, bydlení, vzdělávání, zdravotní a sociální péči, kultuře a náboženství.

Integrace imigrantu

Česká republika se potýká s problematikou uprchlictví a migrace až od roku 1989, a možná proto zde nebyla do současné doby vytvořena žádná koncepce integrace imigrantu. Stát se zaměřil především na již specifickou skupinu – azylanty. Tito lidé mají možnost po udělení mezinárodní ochrany vstoupit do tzv. Státního integračního programu. Stejně jako v jiných zemích (Holandsko, Dánsko) čeká stále Česká republika na vytvoření programu integrace imigrantu, aby měli stejně jako azylanti možnost se co nejrychleji a nejlépe integrovat do společnosti. To byl také jeden z důvodů zapojení Zdravotně sociální fakulty JU v Českých Budejovicích do mezinárodního projektu Leonardo da Vinci s názvem „Integrace imigrantu a uprchlíků prostřednictvím občanství v demokratické společnosti“, jak uvádí Dvůřáková J. (2006).

Integrace u žadatelu o mezinárodní ochranu

Ze zkušeností při práci s žadateli o mezinárodní ochranu, jak uvádí Machalová (2006), je postoj Ministerstva vnitra k integraci spíše negativní a žadatelé o mezinárodní ochranu by měli být spíše připravováni na návrat do země původu, neboť jim mezinárodní ani jiná ochrana ve většině případů udělena není.

Žadatelé o mezinárodní ochranu mají podle zákona o azylu právo na práci po jednom roce setrvání v azylové proceduře. Po této době pak mohou pracovat na základě povolení k zaměstnání a toto povolení se vydává nejdéle na 1 rok. Zaměstnavatel si musí zažádat o povolení k zaměstnání cizince na příslušném úřadu práce. O prodloužení povolení k zaměstnání si musí cizinec zažádat nejpozději 6 měsíců před ukončením platnosti stávajícího povolení. Pokud si cizinec najde jen brigádu, také musí žádat příslušný úřad práce o povolení k zaměstnání. Z tohoto omezení je zřejmé,

že se stát snaží regulovat počet migrantů stehujících se za prací a legalizujících si pobyt v ČR prostřednictvím svého vstupu do azylové procedury. Cizinec si bohužel nemůže opatřit živnostenský list, jelikož nemá pobyt na území nezbytný pro provozování živnosti.

Dále je žadatelům umožněno vzdělání základní, střední, vyšší odborné i vysokoškolské za stejných podmínek jako občanů České republiky. Základní školy, kde se vzdělávají děti účastníku řízení o udelení mezinárodní ochrany žijící v azylovém zařízení, zabezpečují i základní jazykovou přípravu těchto dětí. „Jazyk by se měl vyučovat společně s „občanskou výchovou“, kde by se nově příchozí dozvedel více o nové kultuře, zvycích a způsobech chování lidí žijících v ČR a zároveň by měl možnost získat vhled do demokratických principů a hodnot“ (Dvoráková J., 2005).

Ubytování žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří pobývají v pobytových střediscích zajišťuje Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR a jak se zmiňuje Machalová (2006), v současné době dochází k restrukturalizaci těchto středisek z důvodu nižšího počtu přicházejících žadatelů o mezinárodní ochranu. V rámci pobytových středisek má každý klient možnost účastnit se volno-casových aktivit, dále aktivit v čajovnách či výtvarných dílnách. Pro děti jsou zřízena tzv. dětská centra, která jsou podobná českým materským školám.

Lékařská péče je zajištěna v každém azylovém zařízení. Žadatelé o mezinárodní ochranu a zároveň dítěti narozenému v ČR se do skončení řízení poskytují bezplatná zdravotní péče.

Zdravotnická péče se žadatelé poskytují ve zdravotnických zařízeních, která určí ministerstvo s nímž uzavře smlouvu o poskytování zdravotní péče. Náklady spojené s poskytováním zdravotní péče hradí stát. Totéž platí pro žadatele, kteří se rozhodnou odejít do soukromí.

Jak jsem již uvedla v jedné z predešlých kapitol finanční příspěvek se poskytuje s ohledem na majetkové a finanční poměry. Tento příspěvek lze poskytnout do výše životního minima. Celková doba poskytování financí činí nejvýše 3 měsíce. Finanční příspěvek zahrnuje příspěvek na zajištění výživy a ostatních osobních potřeb, dále příspěvek na dietní stravování a příspěvek na zajištění nezbytných nákladů

na domácnost. Finanční příspěvek je poskytován dle rozhodnutí Odboru azylové a migrační politiky, a to za každý skutečně strávený den v azylovém zařízení.

Integrace u osob, které získali překážky vycestování

Tyto osoby jsou dle zkušeností Machalové (2006) dlouhodobě neuspokojivé, neboť o integraci jako takové nelze v jejich případě hovořit. Tito lidé jsou odkázáni na pomoc ze strany komunit a neziskových organizací.

Osoby s priznanými překážkami vycestování mají, jak uvádí Ministerstvo práce a sociálních věcí o integraci (2007, online), nárok na dávky státní sociální podpory po uplynutí 365 dnu od dne hlášení k pobytu. Dávky jsou vypláceny místně příslušným úřadem práce.

Osoby s vízem strpení pobytu mají právo na území ČR pracovat na základě pracovního povolení bez ohledu na situaci na trhu práce, avšak vzhledem k tomu, že nemají trvalý pobyt, nemohou být přihlášeny na úřadu práce.

Jak zdurazňuje Machalová (2006) ve své práci, osoba, která se nemůže vrátit do země původu, má možnosti k integraci do české společnosti ještě více zhoršené než žadatelé o udelení mezinárodní ochrany.

Integrace azylantu

Azylant má právo vstoupit do tzv. Státního integračního programu realizovaného Ministerstvem vnitra ČR a je zaměřen na pomoc azylantům při zajištění jejich začlenění do společnosti.

Státním integračním programem se snaží stát pomoci azylantovi zejména v oblasti bezplatné výuky českého jazyka a nabídky bydlení. Státní integrační program se řídí především Usnesením vlády ČR, kterým byla schválena aktualizovaná a již zmíněná Koncepce integrace cizince v roce 2005.

„Pri pobytu v integračním středisku je hlavním úkolem azylanta, kromě výuky českého jazyka, také zaregistrování se na příslušný úřad práce a aktivní vyhledávání zaměstnání“ (Machalová, 2006, s. 27). Pokud je azylant evidován na úřadu práce má nárok na podporu v nezaměstnanosti pouze tehdy, pracoval-li v posledních 3 letech

alespon 12 měsíců. Azylanté nepotřebují získat pracovní povolení k zaměstnání, ale jejich zaměstnavatel musí hlásit příslušnému úřadu práce, že zaměstnal azylanta.

Co se týče vzdělávání, osoby, které získaly mezinárodní ochranu, mají stejné možnosti ke vzdělání jak občané ČR.

Azylant může získat bydlení na základě tří variant. První variantou je získání smlouvy na ubytování v obecním bytě, na dobu 5 let. Druhá varianta je poskytování příspěvku na úhradu nájemného a to ve výši, která je závislá na počtu členů v rodině. Třetí variantou je možnost získání nájemního bytu postaveného v rámci programu Podpora výstavby nájemních bytů Ministerstva pro místní rozvoj.

Azylanté mohou vzhledem k získanému trvalému pobytu požádat o dávky státní sociální podpory a také mají nárok na dávky sociální péče.

2. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

2.1. Cíl práce

Porovnání životního stylu imigrantu a azylantu v CR a v zemi jejich puvodu.

2.2. Hypotéza práce

Životní styl více než poloviny imigrantu a azylantu z výzkumného vzorku je v CR je stejný jako v zemi jejich puvodu.

3. METODIKA

3.1. Použitá metoda

K vyvrácení či overení stanovené hypotézy jsem zvolila kvantitativní výzkum. Ke zpracování výzkumné části diplomové práce jsem použila techniku dotazníku. Dotazník byl anonymní a byl sestaven z otázek uzavřených, polootevřených a několika otázek otevřených. Techniku dotazníku jsem si zvolila z toho důvodu, neboť je jím možné získat velké množství informací v relativně krátkém čase. Dotazník obsahoval 27 otázek, přičemž některé z nich byly rozšířené o podotázky.

V úvodu dotazníku jsem se ptala respondentů na jejich status, pohlaví, věk a dále na jejich národnost. Následující otázkou jsem zjišťovala, jaký druh pobytu v ČR respondenti mají. Další okruh otázek byl zaměřen na rodinný stav respondenta, na jejich vzdělání a jak dlouho již žijí v České republice.

Dále jsem se zaměřila na životní styl respondenta. Životní styl je jedním ze základních faktorů ovlivňujících kvalitu života. Pro účely mé diplomové práce jsem vybrala několik nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících život člověka. Mezi ně patří především zaměstnání, rodina, trávení volného času, otázky stravování, kouření či slavení svátku. Dále jsem se zaměřila, jak často respondenti sledují TV, kolik hodin denně spí či zda navštěvují kina a divadla.

V závěrečné části dotazníku jsem se zaměřila na udržování rodného jazyka a zda se respondenti scházejí i s jinými imigranty či azylanty a zda mají české přátele. Poslední tři otázky se týkaly zdravotních potíží, které se vyskytly u respondenta po příchodu do České republiky, jaký mají názor na zdravotní péči v ČR a zda je život v České republice lepší než v jejich zemi původu.

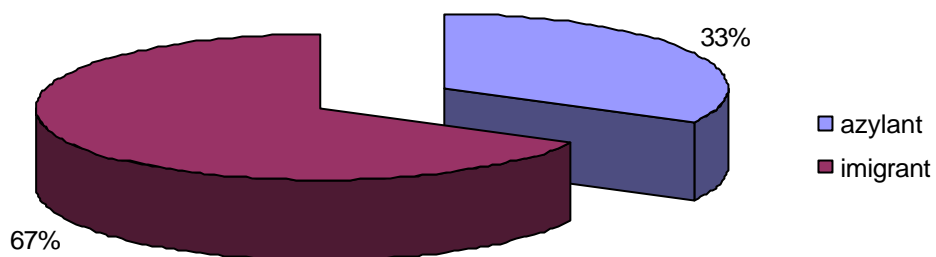
3.2. Charakteristika zkoumaného vzorku

Jako výzkumný vzorek pro mou diplomovou práci jsem zvolila respondenty ve věku nad 16 let v Jihočeském, Plzeňském a Ústeckém kraji. Všichni tazatelé byli seznámeni s cílem výzkumu.

V průběhu 4 měsíců bylo osloveno celkem 100 klientů z Poradny pro uprchlíky Diecézní charity v Českých Budejovicích a Litoměřicích, mobilní poradny Organizace pro pomoc uprchlíkům v Českých Budejovicích a Plzni, Magistrátu města Plzně odboru sociálních věcí a zdravotnictví a v neposlední řadě byli osloveni cizinci náhodně vybraní. Z celkového počtu 100 dotazníků se mi vrátilo 64. návratnost tedy byla 64 %.

4. VÝSLEDKY

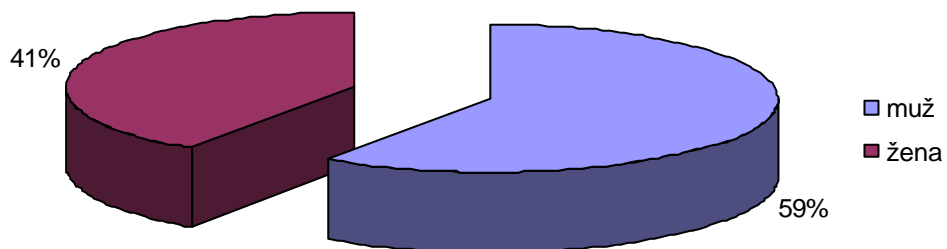
Graf c. 1 – Status

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nás informuje o statusu respondentu. 21 (33 %) respondentu jsou azylanti a 43 (67 %) jsou imigranti.

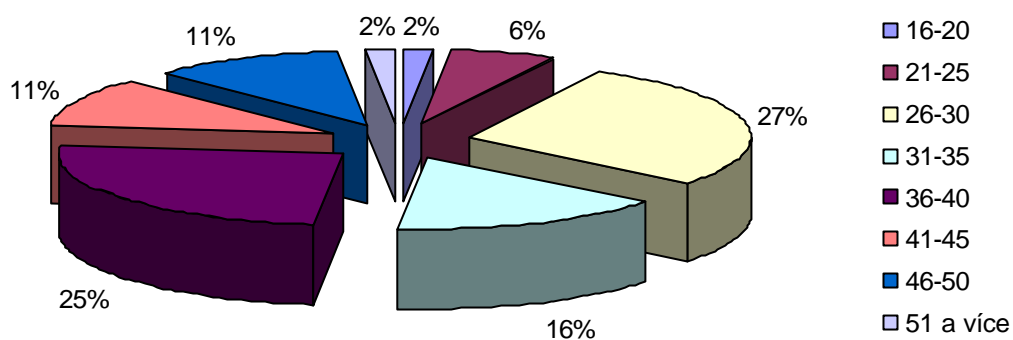
Graf c. 2 – Pohlaví

Zdroj: Vlastní výzkum.

Rozdělení respondentu dle zastoupení v celkovém souboru podle pohlaví byl v poměru 38 (59 %) mužů a 26 (41 %) žen.

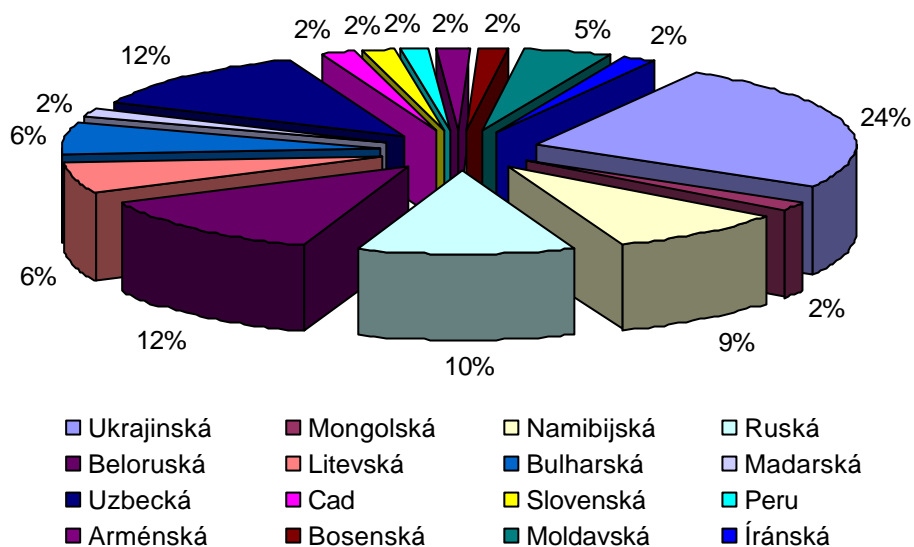
Graf c. 3 – Vek

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nás informuje o věkové kategorii respondentu. 1 (2 %) respondent byl ve věku 16-20 let, 4 (6 %) byli ve věku 21-25 let, 18 (27 %) dotázaných bylo ve věku 26-30 let, ve věku 31-35 let bylo celkem 10 (16 %) respondentu, 16 (25 %) bylo ve věku 36-40 let, počet respondentu mezi 41-45 lety byl 7 (11 %), mezi 46-50 roky bylo 7 (11 %) respondentu a respondent nad 51 let byl 1 (2 %).

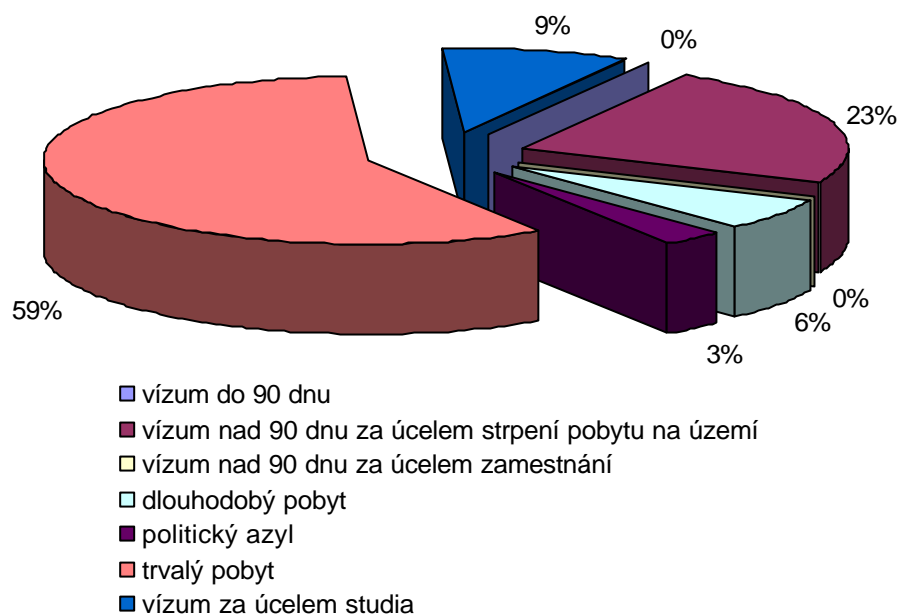
Graf c. 4 – Národnost

Zdroj: Vlastní výzkum.

Z grafu zjišťujeme národnost jednotlivých respondentů. Jak je možno vidět, nejvíce respondentů bylo ukrajinské národnosti a to 16 (24 %), 1 (2 %) respondent byl národnosti mongolské, 6 (9 %) dotázaných bylo namibijské národnosti a 7 (10 %) národnosti ruské. Beloruské národnosti bylo celkem 8 (12 %) dotázaných, litevské národnosti byli 4 (6 %) respondenti a stejný počet 4 (6 %) respondentů mělo národnost bulharskou. Respondent národnosti maďarské byl 1 (2 %) a národnosti uzbecké bylo 8 (12 %) dotázaných. Respondent z Cadské republiky, Slovenska, Peru, Arménie, Bosny či Íránu byl vždy 1 (2 %) a moldavské národnosti byli 3 (5 %) dotázaní.

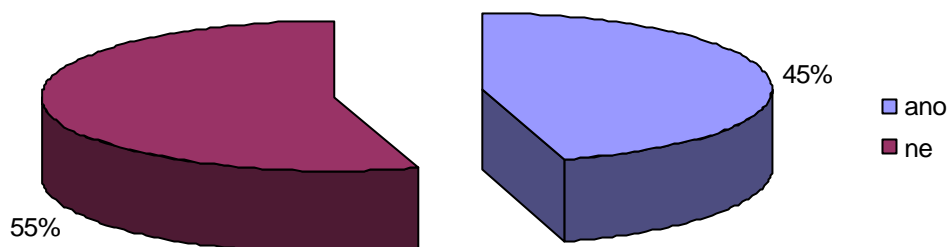
Graf c. 5 – Druh pobytu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Z grafu vyplývá, jaký druh pobytu respondenti mají. Vízum do 90 dnu nemel žádný (0 %) respondent. Počet respondentu, kteří získali vízum nad 90 dnu za účelem strpení pobytu na území bylo 15 (23 %), vízum nad 90 dnu za účelem zamestnání nemel žádný (0 %) respondent, dlouhodobý pobyt získali 4 (6 %) a politický azyl byl udelen 2 (3 %) dotázaným. Trvalý pobyt získalo celkem 37 (59 %) respondentu a vízum za účelem studia bylo udeleno 6 (9 %) dotázaným.

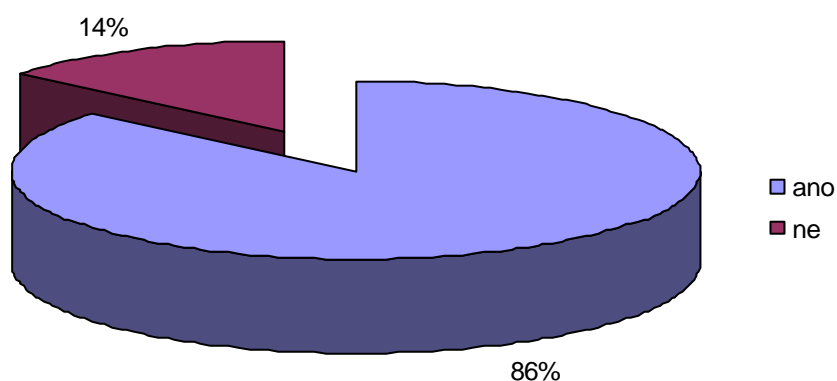
Graf c. 6 – Stav (vdaná/ženatý)

Zdroj: Vlastní výzkum.

Z grafu je zřejmé, kolik respondentu je ve stavu manželském. Devetadvacet (45 %) dotázaných bylo vdaných či ženatých a 35 (55 %) dotázaných bylo svobodných.

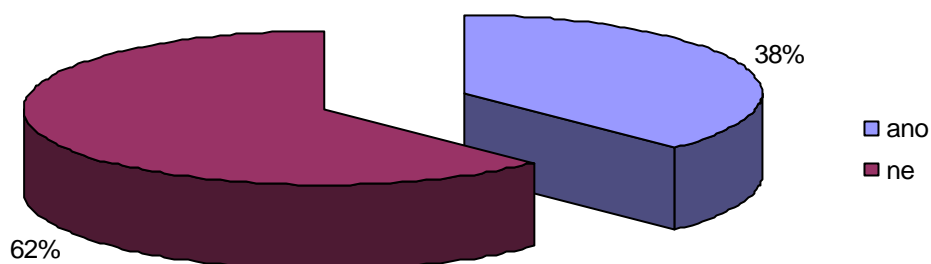
Graf c. 6a – Manžel/manželka rovněž imigrant/azylant

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tento graf navazuje na predešlou otázku. Graf nás informuje, kolik respondentu je v manželském svazku s imigrantem či azylantem. Petadvacet (86 %) dotázaných je vdaných či ženatých s jiným imigrantem či azylantem a 4 (14 %) respondenti nemají za manžela či manželku ani imigranta ani azylanta.

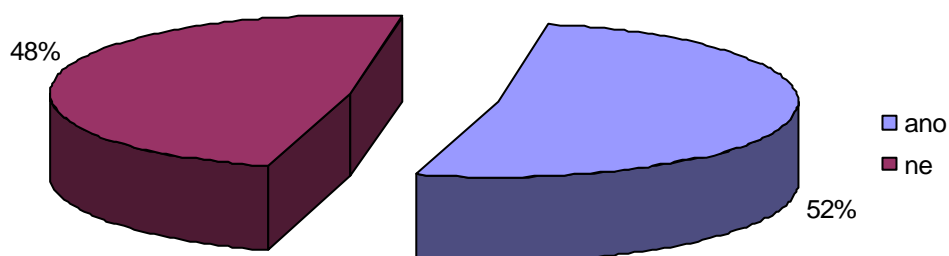
Graf c. 6b – Manželství již v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tento graf také navazuje na predešlou otázku. Informuje nás, zda byli respondenti v manželském svazku již v zemi puvodu. Ctyriadvacet (38 %) bylo ženatých ci vdaných již v zemi puvodu a 40 (62 %) nikoliv.

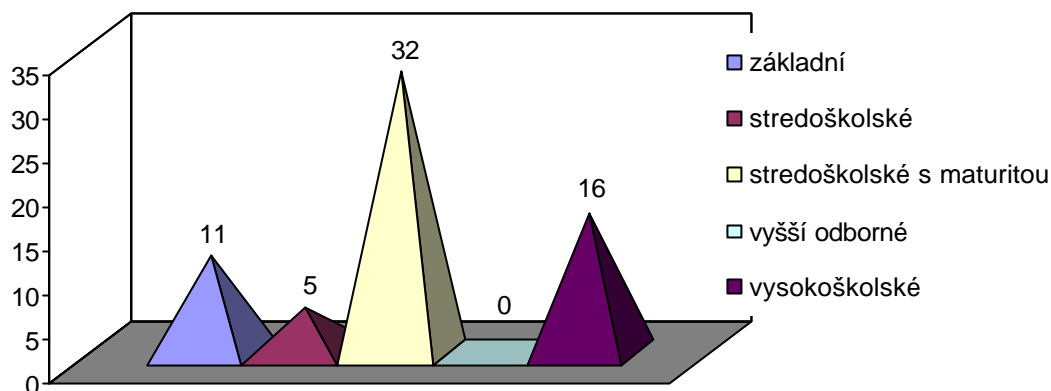
Graf c. 6c – Společná domácnost s partnerem/partnerkou, manželem/manželkou

Zdroj: Vlastní výzkum.

Poslední podotázka tohoto okruhu otázek byla venována soužití partneru/manželu. Z grafu vyplývá, kolik respondentu žije ve společné domácnosti se svým partnerem ci manželem. Triatricet (52 %) respondentu žije se svým partnerem ci manželem a 31 (48 %) nikoliv.

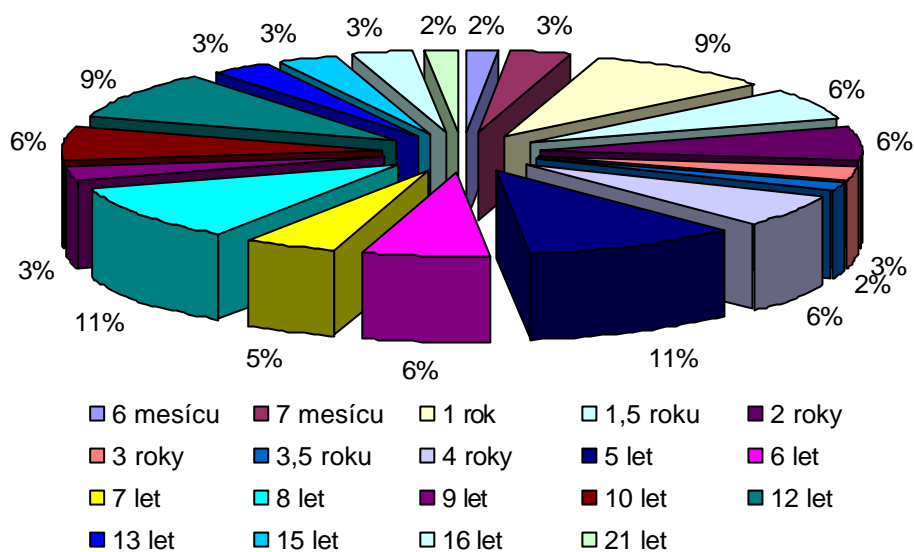
Graf c. 7 – Nejvyšší dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní výzkum.

Z grafu je zřejmé, jaké nejvyšší dosažené vzdělání respondenti získali at už v zemi puvodu ci v České republice. Základního vzdělání dosáhlo 11 respondentu, vzdělání stredoškolské 5 dotázaných. Z těchto 5 respondentů tři vystudovali obor textilní a dva dotázaní obor týkající se služeb. Stupně stredoškolského s maturitou dosáhlo 32 respondentů. Nejstudovanější obor přitom byl průmyslový (9) a všeobecný (10). Dalšími obory potom byly ekonomický, zdravotnický a stavební. Tyto tři obory vždy vystudovali 4 respondenti. Sociální obor studoval jeden respondent. Vyšší odborné vzdělání nemel žádný respondent. Vysokoškolský diplom získalo celkem 16 dotázaných. Čtyři respondenti mají ekonomické zaměření, dva studovali žurnalistiku a dva respondenti umelecký obor. Pedagogickou školu studovali také 2 respondenti. Průmyslovou školu studovali opět dva respondenti. Jeden dotázaný vystudoval vysokou školu stavební a další dva respondenti vysokou školu zemědělskou. Zdravotní zaměření má jeden respondent. Nikdo z respondentů nestudoval vysokoškolské obory se zaměřením na sociální sféru ani cestovní ruch.

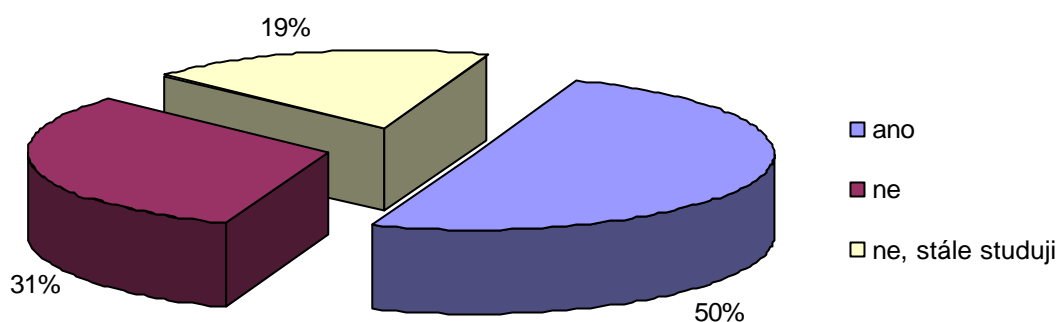
Graf c. 8 – Život v CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nás informuje, jak dlouho již respondenti pobývají v České republice. Jeden (2 %) respondent žije v CR 6 měsíců, 2 (3 %) respondenti zde žijí 7 měsíců a 6 (9 %) dotázaných je v CR již 1 rok. Puldruhého roku zde bydlí 4 (6 %) respondenti a 2 roky rovněž 4 (6 %) dotázaní, 3 roky zde jsou 2 (3 %) respondenti a 3,5 roku jeden (2 %) dotázaný. Již před čtyřmi lety přišli do České republiky 4 (6 %) respondenti a 5 let zde žije 7 (11 %) dotázaných cizinců. Čtyři (6 %) dotázaní jsou v CR již 6 let, sedm let jsou v naší zemi 3 (5 %) respondenti a osm let je zde žije 7 (11 %) dotázaných cizinců. Devět let jsou v CR 2 (3 %) respondenti, 10 let 4 (6 %) respondentů a 12 let 6 (9 %) dotázaných. Dva respondenti (3 %) jsou v CR již 13 let, další dva (3 %) 15 let a dva (3 %) dotázaní 16 let. Jednadvacet let žije v České republice jeden (2 %) respondent.

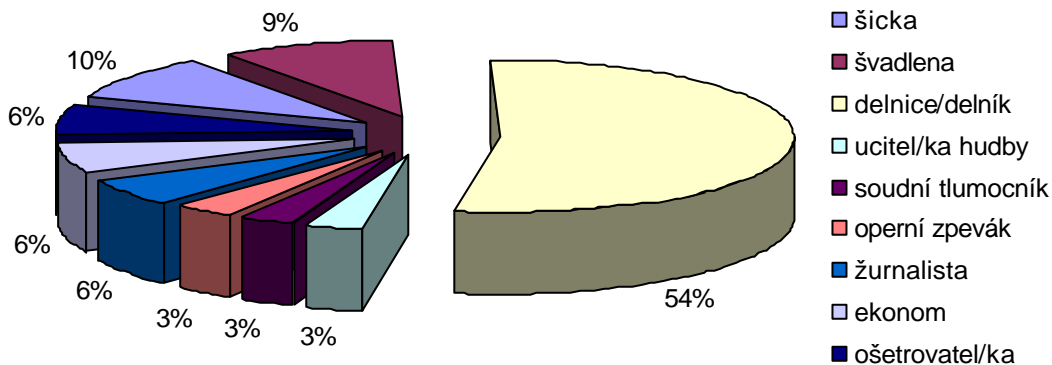
Graf c. 9 – Zamestnání

Zdroj: Vlastní výzkum.

Z grafu vyplývá, kolik respondentu má zamestnání. Polovina dotázaných (50 %) je zamestnána, 20 (31 %) respondentu zamestnání nemá a 12 (19 %) dotázaných stále studuje.

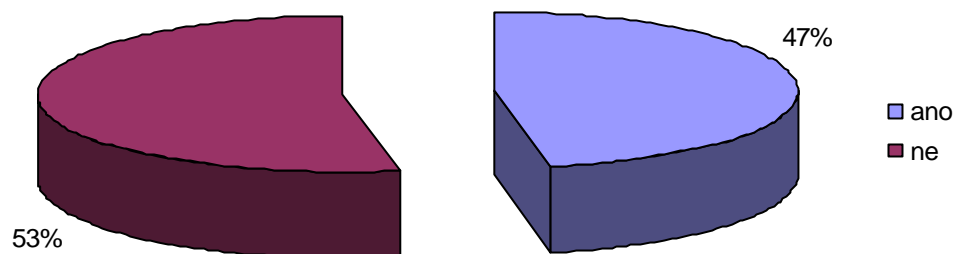
Graf c. 9a – Druh zamestnání

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nás informuje jaké zamestnání respondenti mají. Tri (6 %) respondentky jsou zamestnány jako šicky a 3 (6 %) pracují jako švadleny. Sedmnáct dotázaných (54 %) pracuje jako delník ci delnice, 1 (3 %) respondent je ucitel hudby, 1 (3%) soudní tlumocník a 1 (3 %) je operní zpevák. Dva respondenti (6 %) jsou žurnalisté, další dva (6 %) dotázaní jsou ekonomové a dve (6 %) respondentky pracují jako ošetřovatelky.

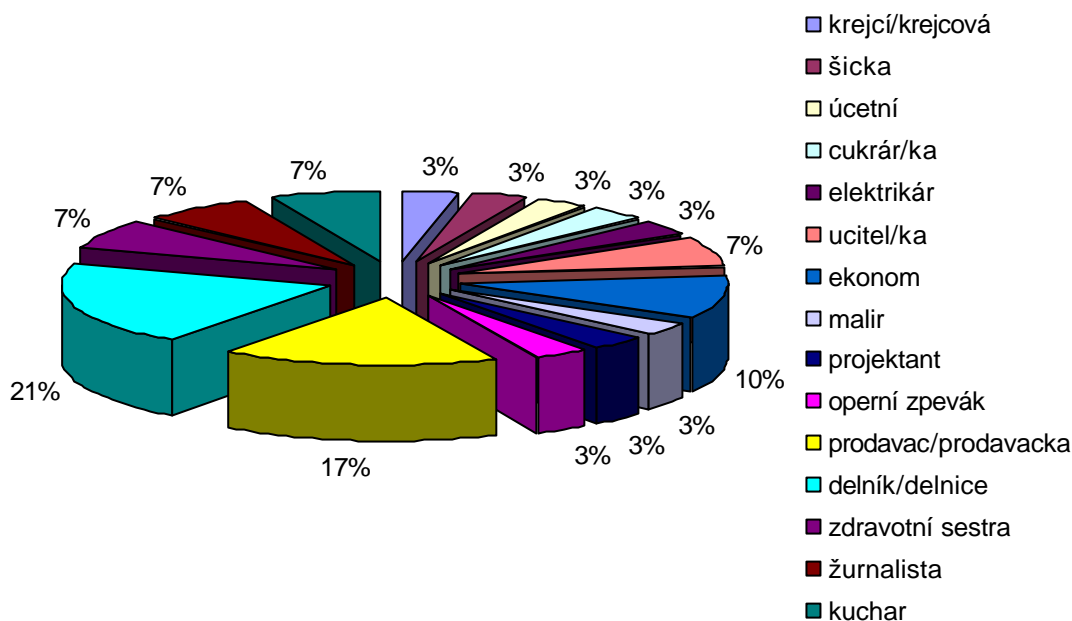
Graf c. 9b – Zamestnání v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf znázorňuje, zda byli respondenti zamestnání v zemi puvodu. Tricet dotázaných (47 %) bylo zamestnáno a 34 (53 %) dotázaných nikoliv.

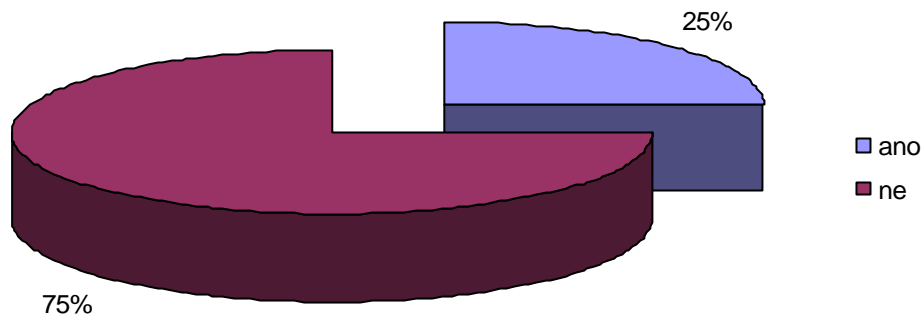
Graf c. 9c – Druh zamestnání v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tento graf navazuje na predešlou otázku, která se týkala zamestnání v zemi puvodu. Graf nás informuje o druhu zamestnání respondentu v jejich zemi puvodu. Jeden (3 %) respondent byl zamestnán jako krejčí, jedna (3 %) jako šicka a jeden (3 %) dotázaný byl účetní. Jeden respondent (3 %) byl cukrářem a jeden (3 %) elektrikářem. Dva (7 %) dotázaní byli zamestnání jako ucitelé a 3 (10 %) jako ekonomové. Jeden respondent (3 %) byl malířem, jeden (3 %) projektantem a jeden (3 %) operním zpevákem. Pet (17 %) dotázaných bylo zamestnáno jako prodavac ci prodavacka a šest (21 %) respondentu jako delník ci delnice. Dve (7 %) respondentky pracovaly jako zdravotní sestry, dva dotázaní (7 %) byli žurnalisté a dva (7%) kuchari.

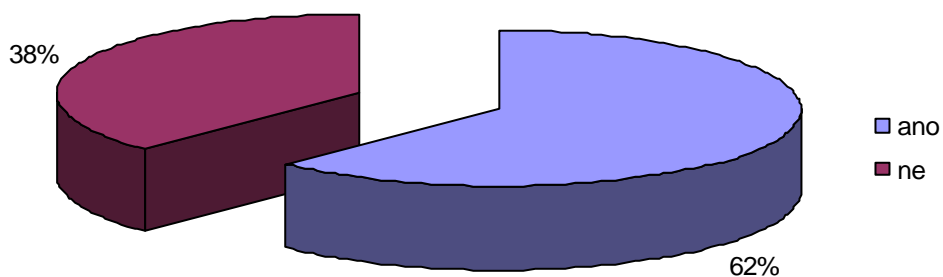
Graf c. 10 – Současné zamestnání ve vystudovaném oboru (zahrnutí i stále studující a nezamestnaní)

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nám znázorňuje, zda jsou respondenti zamestnaní v oboru, který vystudovali. Šestnáct (25 %) dotázaných pracuje ve vystudovaném oboru a 48 (75 %) respondentů nikoliv.

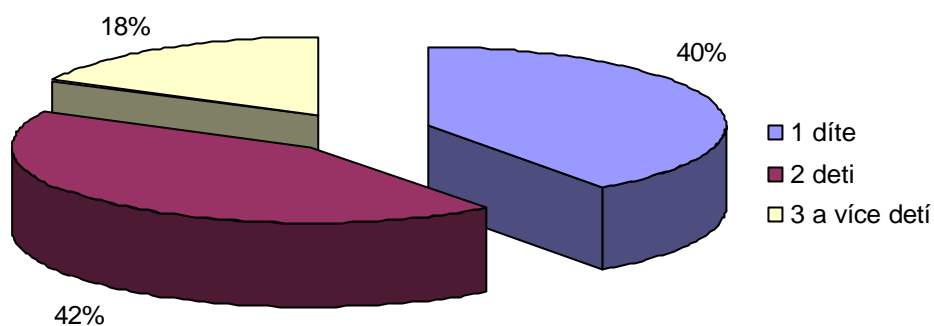
Graf c. 11 – Deti

Zdroj: Vlastní výzkum.

V této otázce odpovídalo všech 64 respondentů. Graf otázce c. 11 nám znázorňuje, zda respondenti mají děti. Čtyřicet (62 %) dotázaných dětí má a 24 (38 %) dětí nemá.

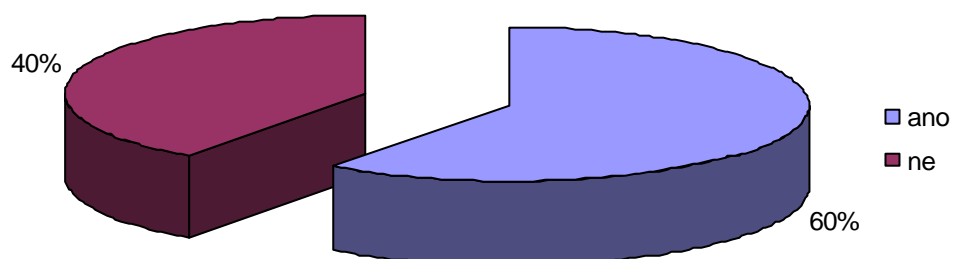
Graf c. 11a – Pocet detí

Zdroj: Vlastní výzkum.

Z grafu je zřejmé, kolik detí respondenti mají. Jedno dítě má 16 (40 %) respondentu, dve deti má 17 (42 %) dotázaných a sedm (18 %) respondentu má 3 a více detí.

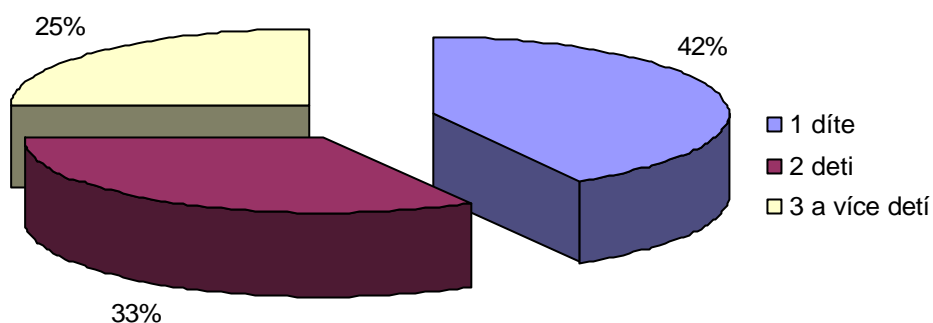
Graf c. 11b – Deti již v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nás informuje, zda meli respondenti deti již v zemi puvodu. Ctyriadvacet (60%) dotázaných cizincu již melo deti v zemi puvodu a 16 (40%) nikoliv.

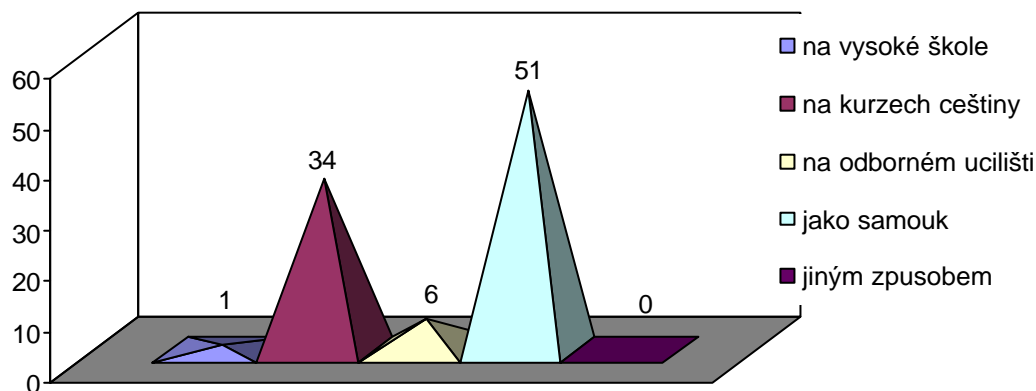
Graf c. 11c – Pocat dětí v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tento graf navazuje na predešlou otázku, která se týkala dětí. Graf nás informuje, kolik dětí měli respondenti již v zemi puvodu. Deset (42 %) dotázaných mělo již 1 dítě, osm (33 %) mělo již 2 děti a šest (25 %) mělo již 3 a více dětí.

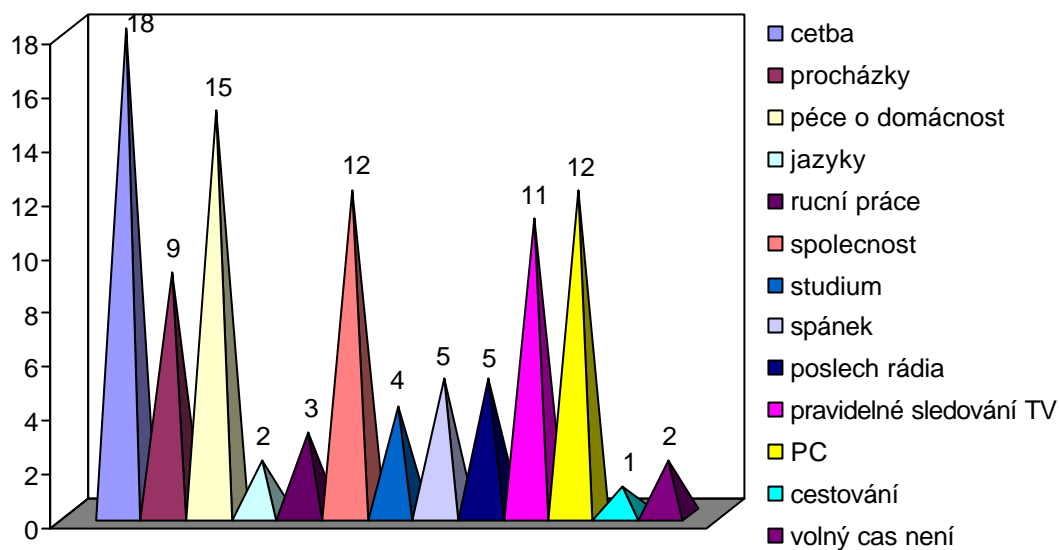
Graf c. 12 – Zpusob získání znalostí českého jazyka

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nás informuje, jakým zpusobem se respondenti naučili český jazyk. V této otázce mohli respondenti zvolit více odpovědí. Jak vyplývá z grafu, pouze jeden respondent se naučil český jazyk na vysoké škole, 34 dotázaných na kurzech českého jazyka, 6 respondentu na odborném učilišti a nejvíce respondentu (51) se naučilo český jazyk samostudiem. Jiný zpusob neuvědl žádný respondent.

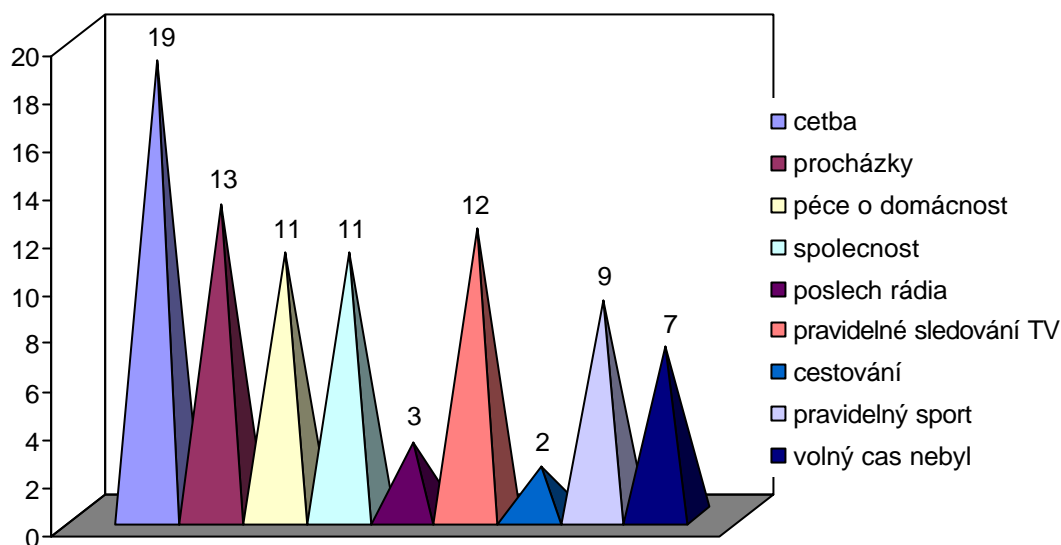
Graf c. 13 – Využívání volného času v ČR

Zdroj: Vlastní výzkum.

V této otázce mohli respondenti zvolit více odpovědí. Z grafu je zřejmé, že nejvíce (18) respondentů si rádo přečte knihu, 9 respondentů chodí na procházky a 15 respondentů využívá svůj volný čas k péči o domácnost. Pouze 2 lidé se věnují studiu jazyku. Tri respondenti se věnují rucním pracím a 12 dotázaných chodí ve svém volném case do společnosti. Ctyři respondenti využívají volný cas ke studiu a 5 respondentů ke spánku a rovněž 5 respondentů poslouchá rádio. Jedenáct dotázaných rádo sleduje ve svém volném case televizi a 12 se věnuje počítačům. Pouze jeden respondent ve svém volném case cestuje a 2 dotázaní volný cas vubec nemají.

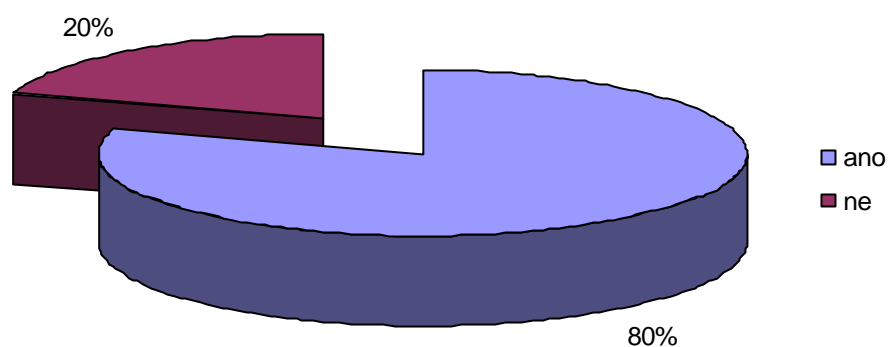
Graf c. 13a – Využívání volného času v zemi původu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tato otázka navazuje na predešlou, týkající se využívání volného času v České republice. Stejně tak jako v predešlé otázce bylo možno napsat více druhu činností. Graf nám znázorňuje, jak respondenti trávili svůj volný čas v jejich zemi původu. Devatenáct respondentů vyplnovalo svůj volný čas četbou a 13 dotázaných procházkami v přírodě. Jedenáct respondentů se venovalo domácnosti a taktéž 11 respondentů chodilo do společnosti. Pouze 3 respondenti využívali svůj volný čas k poslechu rádia a 12 ke sledování televize. Tri respondenti cestovali a 9 respondentů pravidelně sportovalo. Sedm dotázaných volný čas vůbec nemelo.

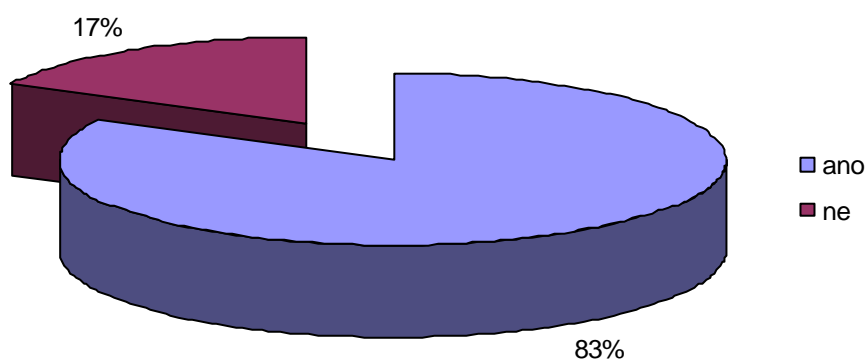
Graf c. 14 – Jedno teplé jídlo denne v CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nás informuje, zda mají respondenti alespon jedno teplé jídlo denne. Je zřejmé, že 51 (80 %) respondentu má každý den alespon jedno teplé jídlo a 13 (20 %) nikoliv.

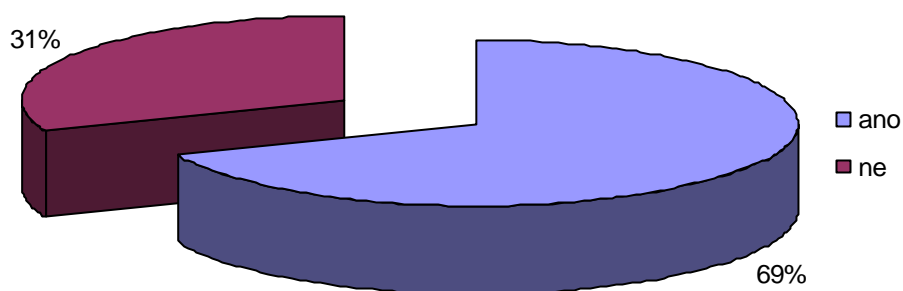
Graf c. 14a – Jedno teplé jídlo denne v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tento graf navazuje na predešlou otázku a porovnává, zda i v zemi puvodu meli respondenti alespon jedno teplé jídlo denne. Z grafu je zřejmé, že 53 (83 %) dotazovaných melo každý den alespon jedno teplé jídlo a 11 (17 %) nikoliv.

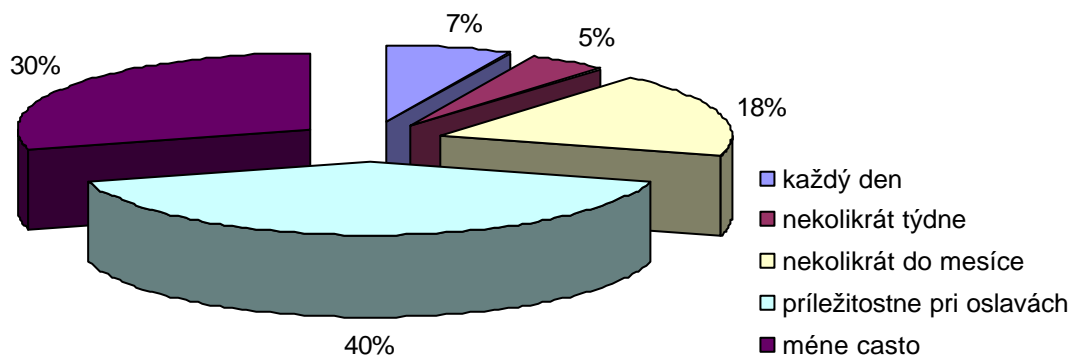
Graf c. 15 – Konzumace alkoholu v CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tato otázka byla venována konzumaci alkoholu. Na tuto otázku odpovídali všichni respondenti. Graf nám znázorňuje, kolik respondentu konzumuje alkohol. Alkohol konzumuje 44 (69 %) dotazovaných a 20 (31 %) nikoliv.

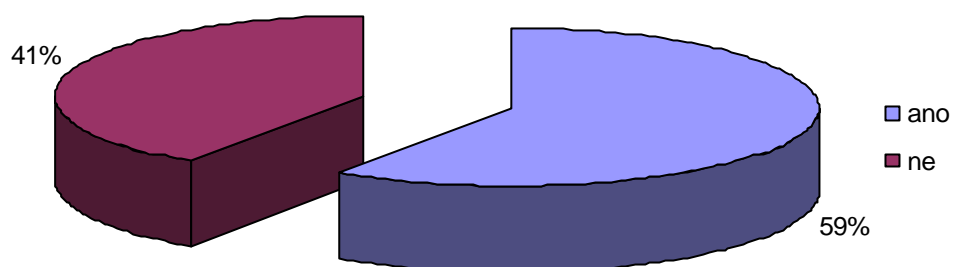
Graf c. 15a – Frekvence konzumace alkoholu v CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tato otázka navazuje na predešlou a rozširuje ji. Otázka se týkala frekvence konzumace alkoholu v České republice. Jak je z grafu zřejmé, tři (7 %) respondenti konzumují alkohol každý den a dva (5 %) několikrát týdně. Osm (18 %) dotázaných cizinců si dá alkohol několikrát do měsíce a 18 (40 %) respondentů jen příležitostně na oslavách. Trináct (30 %) dotázaných pije alkohol ještě méně.

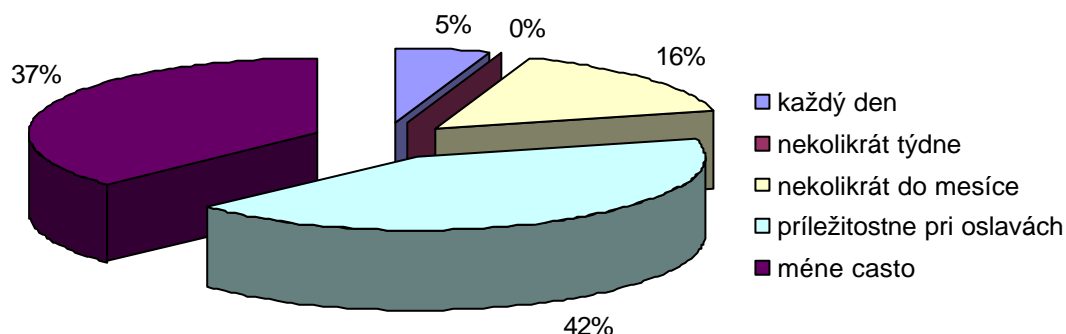
Graf c. 15b – Konzumace alkoholu v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Na tuto otázku odpovídali všichni respondenti. Graf nám znázorňuje, kolik respondentu konzumovalo alkohol ve své zemi puvodu. Je zřejmé, že 38 (59 %) dotázaných alkohol konzumovalo a 26 (41 %) nikoliv.

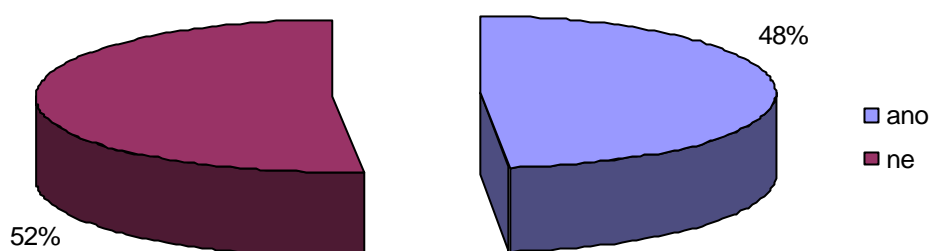
Graf c. 15c – Frekvence konzumace alkoholu v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tento graf nám opet rozširuje otázku predešlou, která byla zamerena na konzumaci alkoholu v zemi puvodu. Z grafu vyplývá, že 2 (5 %) respondenti konzumovali alkohol každý den a žádný (0 %) respondent jej nekonzumoval nekolikrát do týdne. Šest (16 %) dotázaných pilo alkohol nekolikrát do měsíce a 16 (42 %) pouze příležitostne na oslavách. Ctrnáct dotázaných pilo alkohol ještě méně.

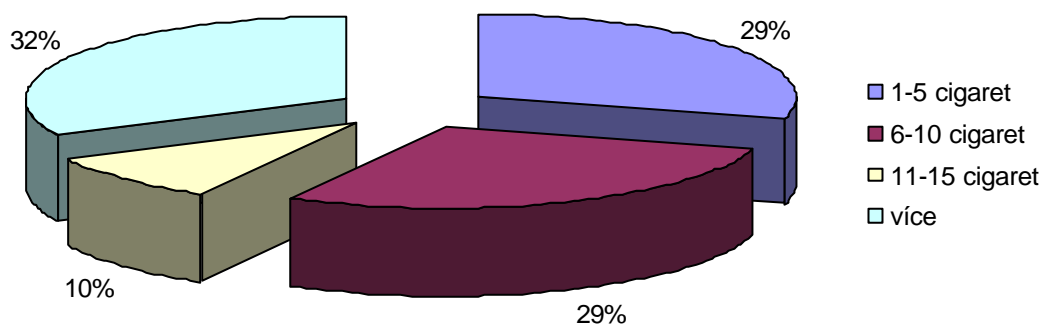
Graf c. 16 – Kuráci v CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nám znázorňuje, kolik respondentů jsou kuřáci. Na tuto otázku odpovídali všichni dotázaní. Jednatřicet (48 %) respondentů odpovědělo, že jsou kuřáci a 33 (52 %) nikoliv.

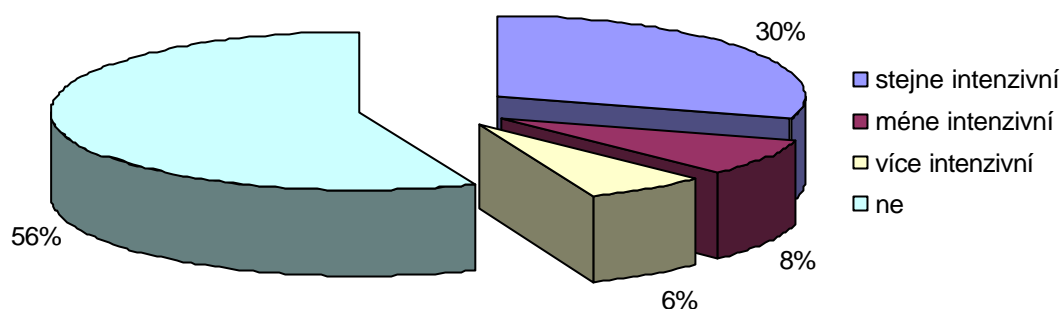
Graf c. 16a – Množství vykouřených cigaret denně

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tento graf navazuje na otázku predešlou. Otázka se týkala množství denně vykouřených cigaret. Devět (29 %) respondentů vykouří 1-5 cigaret, taktéž devět (29 %) respondentů odpovědělo, že vykouří 6-10 cigaret denně. Tři (10 %) respondenti vykouří 11-15 cigaret denně a deset (32 %) dotázaných více než 15 cigaret za den.

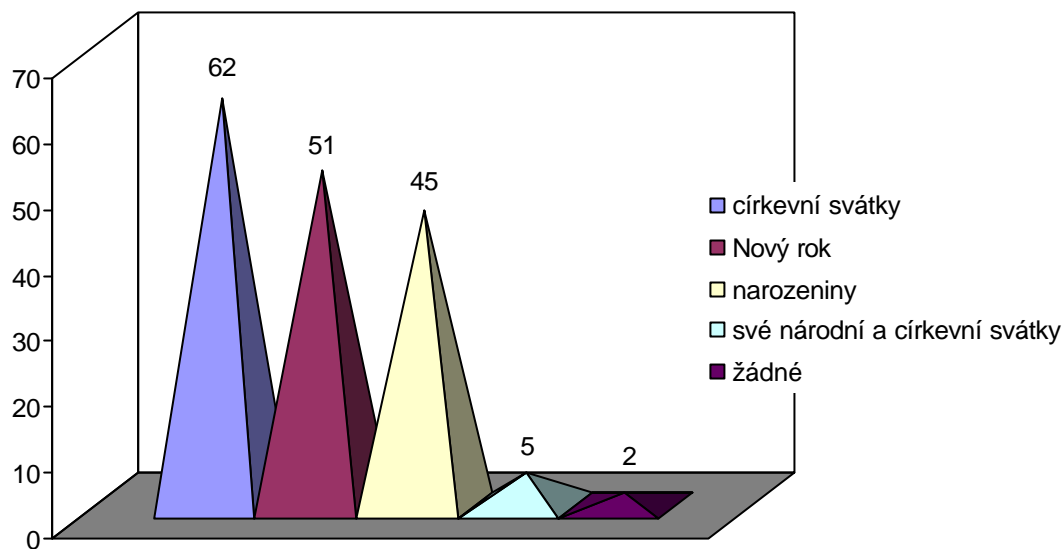
Graf c. 16b – Kuráci v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tato otázka je zameraná na kuráctví respondentu v zemi puvodu. Graf znázorňuje, jak intenzivne respondenti kourili pred príchodem do České republiky. Devatenáct (30 %) respondentu kourilo ve své zemi puvodu stejne intenzivne jako nyní vCR. Pet (8 %) respondentu bylo méně intenzivními kuráky pred príchodem do naší zeme. Ctyri (6 %) dotázaní byli intenzivnějšími kuráky v zemi jejich puvodu a 36 (56 %) respondentu nekourilo vubec.

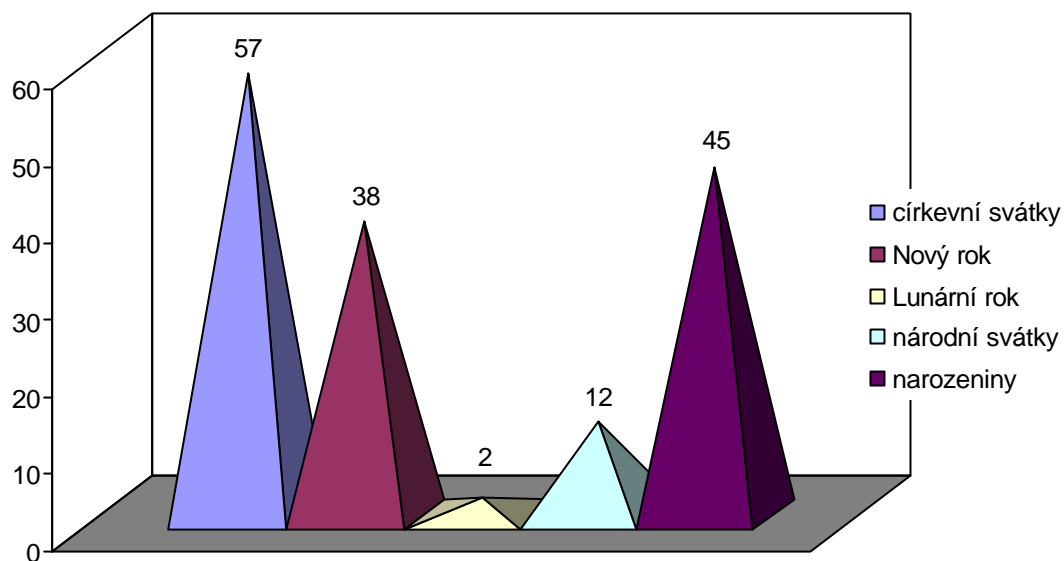
Graf c. 17 – Svátky v CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nás informuje o tom, jaké svátky slaví dotázaní cizinci v České republice. V této otázce mohli respondenti zvolit několik odpovědí. Je zřejmé, že nejvíce (62) respondentů slaví svátky církevní a dále 51 respondentů vítá Nový rok. Petactyricet dotázaných slaví narozeniny a 5 jich slaví své národní a církevní svátky. Dva respondenti neslaví žádné ze svátku.

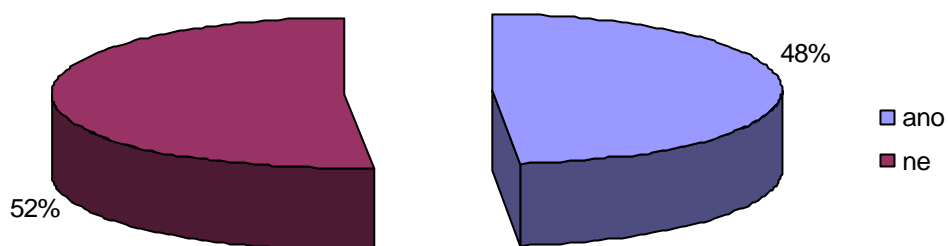
Graf c. 17a – Svátky v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tento graf nás informuje, jaké svátky slavili respondenti ve své zemi puvodu. Opet mohli volit více odpovědí. Mužeme zde videt, že 57 respondentu slavilo církevní svátky a 38 dotázaných Nový rok. Pouze dva respondenti slavili Lunární rok. Národní svátky slavilo 12 dotázaných a narozeniny 45 respondentu.

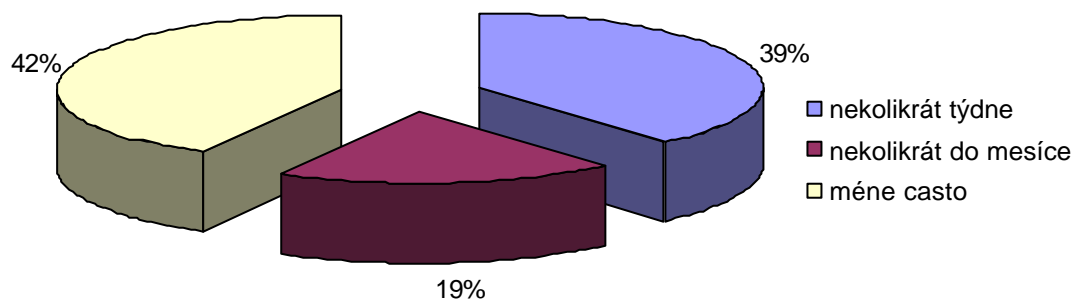
Graf c. 18 – Sport

Zdroj: Vlastní výzkum.

V této otázce odpovídalo všech 100 % respondentu. Z grafu vyplývá, že 31 (48 %) dotázaných v současné době aktivně sportuje. Triatřicet (52 %) dotázaných nesportuje.

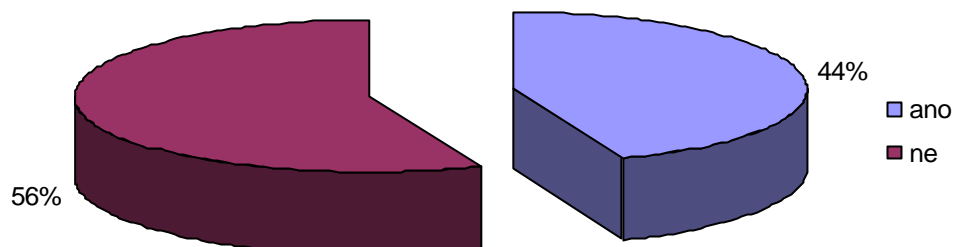
Graf c. 18a – Frekvence sportování v CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tato otázka navazuje a rozširuje otázku predešlou. Z grafu je videt, že 12 (39 %) respondentu sportuje několikrát týdně, 6 (19 %) jich sportuje několikrát do měsíce a 13 (42 %) ještě méně casteji.

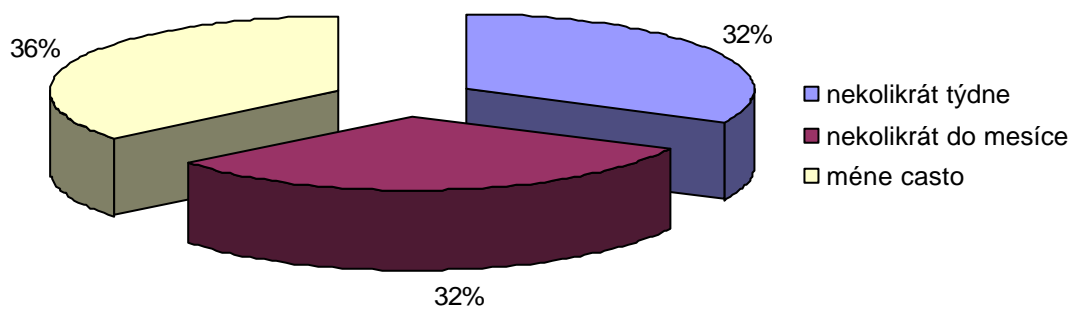
Graf c. 18b – Sport v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tato otázka opet navazuje na otázku predešlou a zjišťovala, zda respondenti sportovali v jejich zemi puvodu. Je zřejmé, že 28 (44 %) respondentu aktivne sportovalo pred príchodom do České republiky a 36 (56 %) dotázaných nespotovalo vubec.

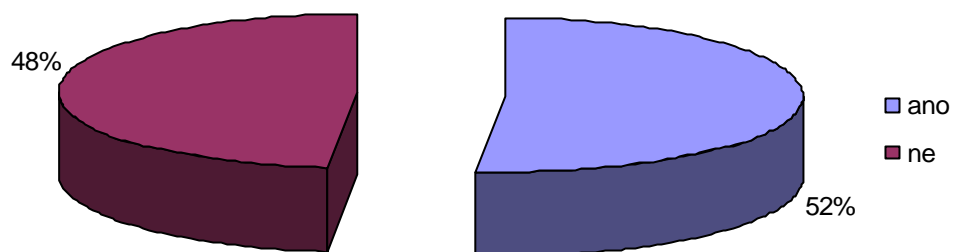
Graf c. 18c – Frekvence sportování v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Jak je videt na grafu, devet (32 %) dotázaných ve své zemi puvodu sportovalo nekolikrát týdne, taktéž 9 (32 %) respondentu aktivne sportovalo nekolikrát do měsíce a 10 (36 %) dotázaných cizincu sportovalo ještě méné.

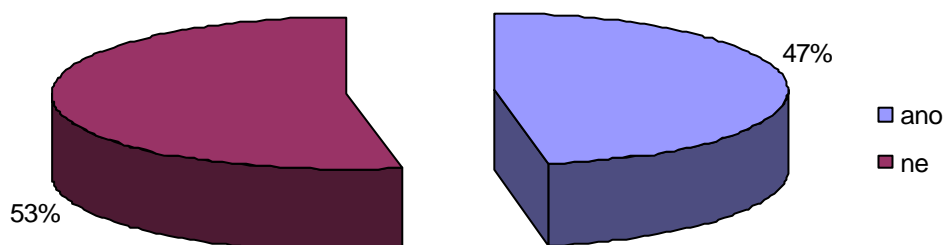
Graf c. 19 – Divadlo ci kino v CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Na tuto otázku odpovídali všichni dotázaní. Dle grafu je zřejmé, že 33 (52 %) respondentu chodí v České republice do kina ci divadla a 31 (48 %) nikoliv.

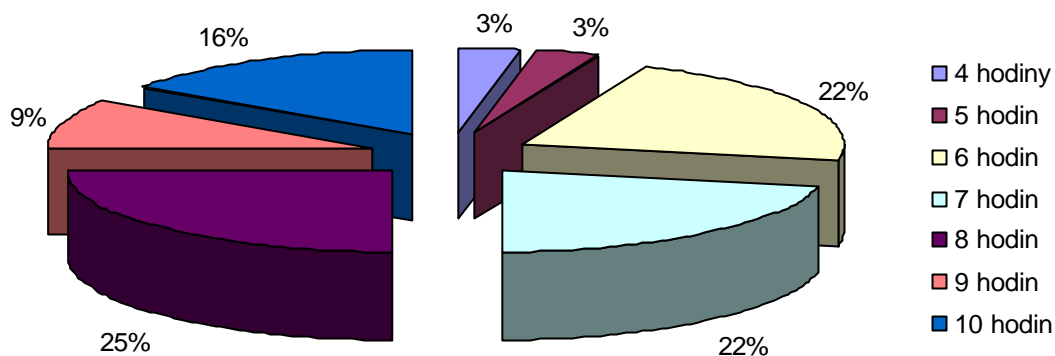
Graf c. 19a – Divadlo ci kino v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tento graf nám rozširuje predešlou otázku. Respondenti zde odpovídali, zda chodili do divadla ci kina také v jejich zemi puvodu. Graf vypovídá o tom, že 30 (47 %) respondentu do divadla ani kina ve své zemi puvodu chodilo. Ctyriatricet (53 %) respondentu divadla a kina nenavštevovalo.

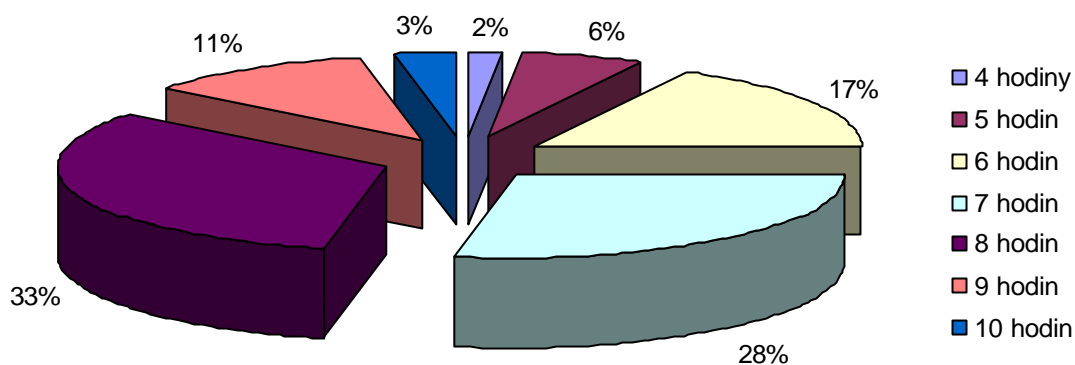
Graf c. 20 – Průmerný spánek v ČR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Otázka týkající se spánku byla zaměřena na průměrnou délku spánku. Z grafu je patrné, že 2 (3 %) respondenti spí průměrně 4 hodiny denne, 2 (3 %) respondenti 5 hodin a 14 (22 %) dotázaných šest hodin denne. Rovněž 14 (22 %) dotázaných spí v průměru 7 hodin denne a 16 (25 %) dotázaných 8 hodin. Pouze 6 (9 %) dotázaných spí 9 hodin a deset dotázaných cizinců spí 10 hodin denne.

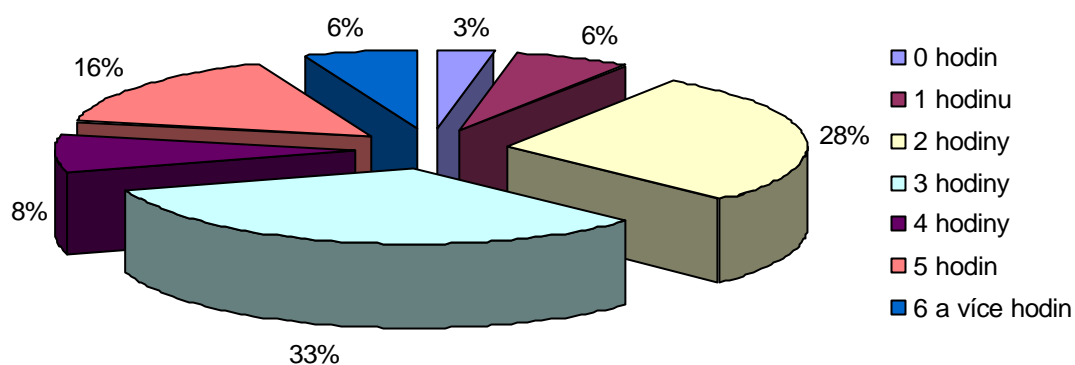
Graf c. 20a – Průmerný spánek v zemi původu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tato otázka navazuje a rozširuje otázku predešlou a opet na ní odpovídali všichni respondenti. Zgrafického znázornění je zřejmé, že jeden (2 %) dotázaný spal ve své zemi původu pouze 4 hodiny denne. Čtyři (6 %) respondenti spali 5 hodin a 11 (17 %) dotázaných šest hodin denne. Osmnáct (28 %) respondentu spalo průměrně 7 hodin denne a nejvíce respondentu (21, 33 %) spávalo ve své zemi původu průměrně 8 hodin. Sedm (11 %) dotázaných uléhlo k spánku průměrně na 9 hodin a deset hodin spávali 2 (3 %) respondenti.

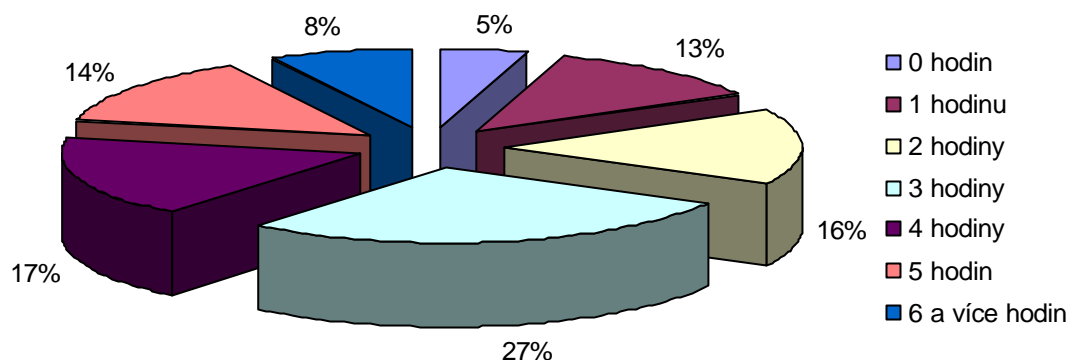
Graf c. 21 – Průmerné denní sledování TV v ČR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf nás informuje, kolik hodin denne v průměru respondenti sledují televizní obrazovku. Jak je vidět, pouze 2 (3 %) dotázaní nesledují televizi vůbec a 4 respondenti pouze jednu hodinu denne. Osmnáct (28 %) dotázaných se dívá na televizi v průměru 2 hodiny denne a nejvíce (21, 33 %) respondentů sleduje TV tři hodiny denne. Čtyři hodiny denne se na televizi dívá pět (8 %) dotázaných cizinců a deset (16 %) jich sleduje TV každý den 5 hodin. Pouze 4 (6 %) se dívají šest a více hodin denne.

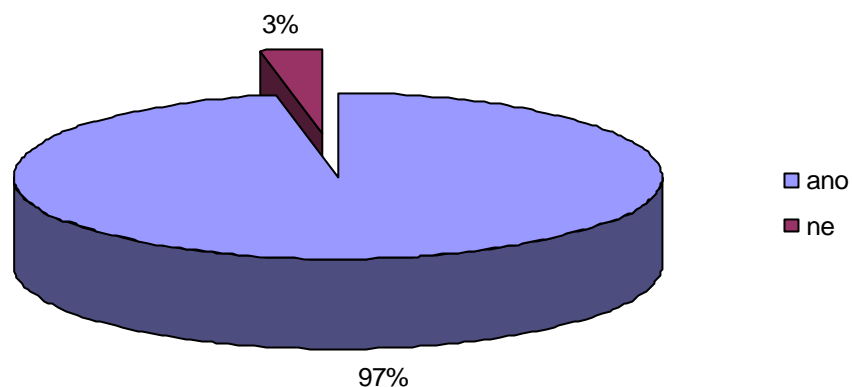
Graf c. 21a – Průmerné denní sledování TV v zemi původu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Otázka nám opět rozšiřuje otázku predešlou a porovnává, kolik hodin denne respondenti sledovali televizní obrazovku ve své zemi původu. Na tuto otázku odpovídalo všech 100 % dotázaných. Z grafu je videt, že 3 (5 %) dotázaní nesledovali televizní vysílání vůbec a osm (13 %) dotázaných jednu hodinu denne. Dve hodiny denne sledovalo televizi 10 (16 %) respondentu, tri hodiny dokonce 18 (27 %) dotázaných a 11 (17 %) dotázaných prumerne ctyri hodiny denne. Devet (14 %) respondentu melo cas sledovat televizní vysílání 5 hodin denne a více než šest hodin se na televizi dívalo 5 (8 %) dotázaných.

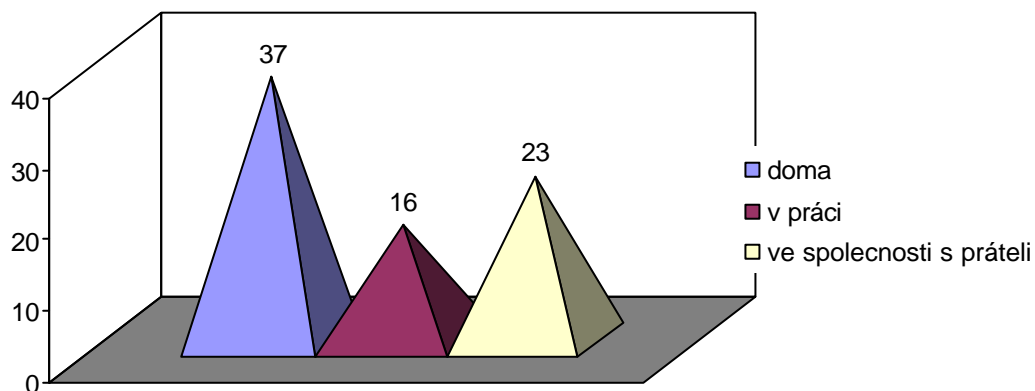
Graf c. 22 – Rodný jazyk v CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf znázorňuje, kolik respondentů používá svůj rodný jazyk i v České republice. Na tuto otázku odpovídali všichni respondenti. Dvašedesát (97 %) respondentů svůj jazyk používá a pouze dva (3 %) dotázaní nikoliv.

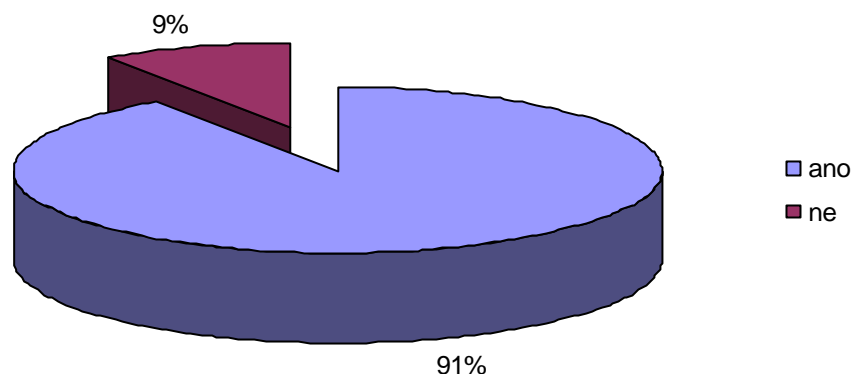
Graf c. 22a – Místa používání rodného jazyka v CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tato otázka navazuje na otázku predešlou a rozširuje ji. Otázka zjišťovala, kde mohou cizinci používat svůj rodný jazyk. Z grafu je patrné, že nejvíce respondentů (37) mluví svým rodným jazykem doma, nejméně respondentů (16) mluví svým jazykem ve svém zaměstnání a 23 dotázaných používá svou rodnou rec ve společnosti s přáteli.

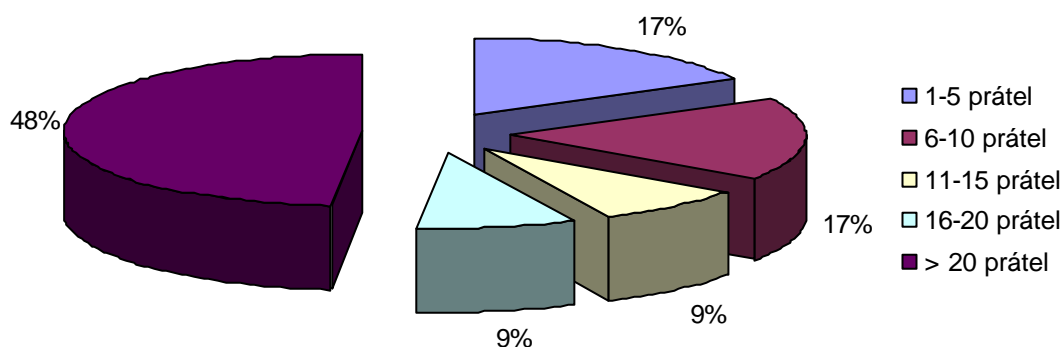
Graf c. 23 – Prátelství s jinými imigranty/azylanty

Zdroj: Vlastní výzkum.

Prátele mezi jinými imigranty či azylanty má 58 (91 %) dotázaných a pouze 6 (9 %) nemá žádné přátele mezi jinými cizinci.

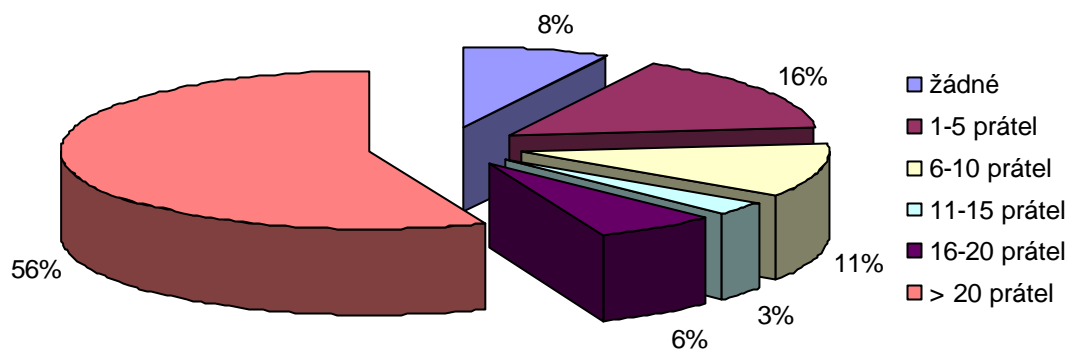
Graf c. 23a – Počet přátel mezi jinými imigranty/azylanty

Zdroj: Vlastní výzkum.

Pokud respondenti měli nějaké přátele mezi jinými imigranty či azylanty, odpovídali na tuto otázku, která se ptala, kolik takový přítel mají. Z grafu vyplývá, že 10 (17 %) respondentů má průměrně 1-5 přátel, stejný počet respondentů (10, 17 %) jich má 6-10 a pět dotázaných má 11-15 přátel mezi imigranty a azylanty. Pouze 5 (9 %) dotázaných má 16-20 přátel mezi cizinci a více než 20 přátel má 28 (48 %) respondentů.

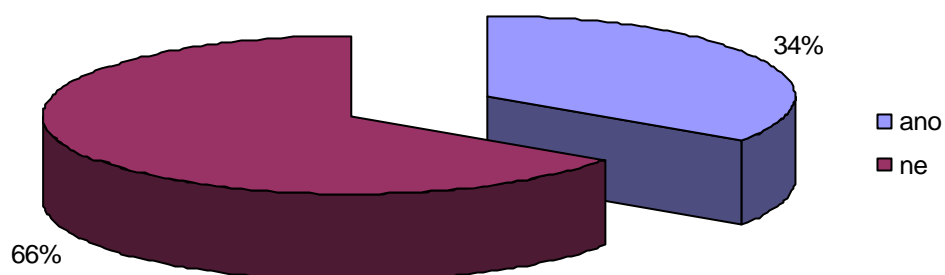
Graf c. 24 – Čeští přátelé

Zdroj: Vlastní výzkum.

Z grafu vyplývá, že 5 (8 %) respondentů nemá žádné české přátele a deset (16 %) dotázaných má průměrně 1-5 českých přátel. 6-10 přátel má sedm (11 %) cizinců a pouze dva (3 %) mají průměrně 11-15 českých přátel. Čtyři (6 %) respondenti mají v průměru 16-20 přátel mezi Čechy a více než 20 českých přátel má 36 (56 %) respondentů.

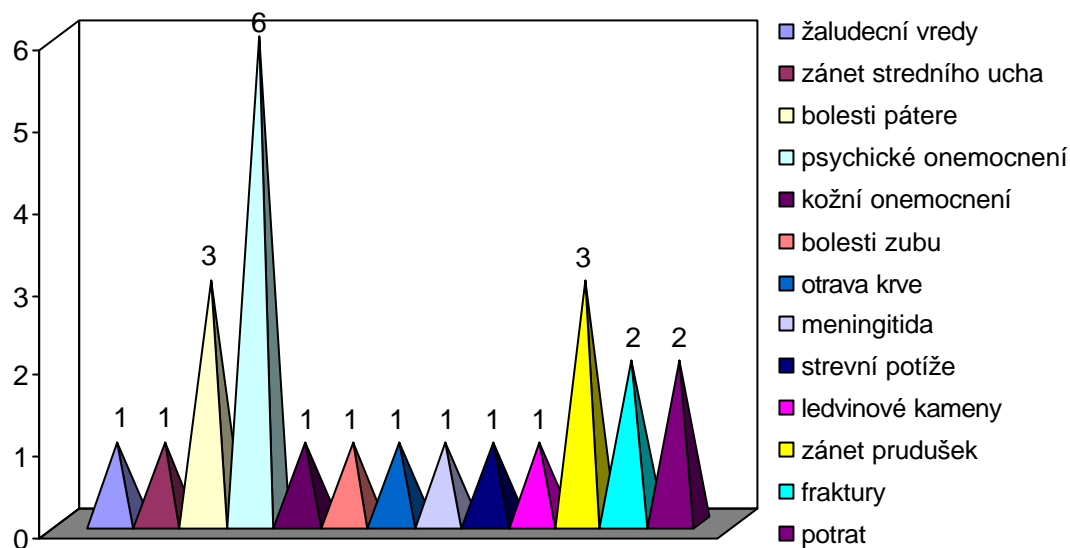
Graf c. 25 – Zdravotní potíže po příchodu do CR

Zdroj: Vlastní výzkum.

Na tuto otázku odpovídali všichni respondenti a týkala se zdravotních problémů, které u nich vznikly po příchodu do České republiky. Graf nás informuje, že se u 22 (34 %) respondentů zdravotní potíže vyskytly a 42 (66 %) dotázaných žádné zdravotní problémy doposud nemelo.

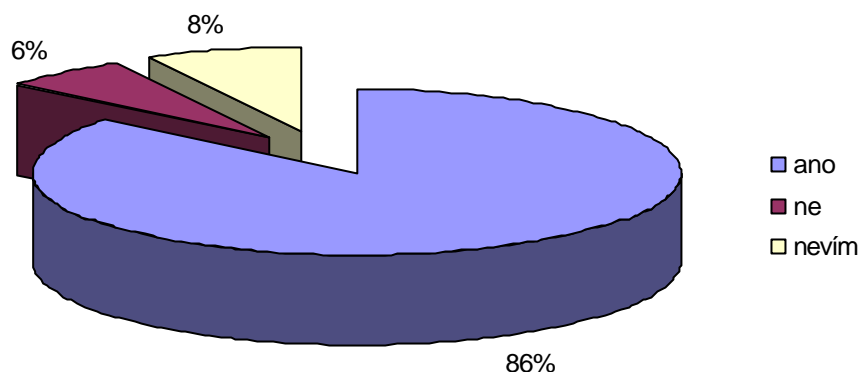
Graf c. 25a – Druh zdravotních potíží

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf navazuje na otázku predešlou a rozširuje ji. Graf nás informuje, jaké zdravotní problémy respondenti meli ci mají v České republice. Respondenti mohli volit více odpovědí. Jeden respondent mel žaludeční vředy a taktěž jeden dotázaný prodelal zánet středního ucha. Tri dotázaní cizinci trpeli bolestmi pátere a šest respondentu melo psychické potíže po příchodu do České republiky. Vždy 1 respondent mel potíže s bolestmi zubu, kožními ci strevními obtížemi nebo ledvinovými kameny. Taktěž 1 respondent mel otravu krve a 1 dokonce meningitidu. Zánetem prdušek trpeli 3 dotázaní a frakturu koncetiny meli dva respondenti. Dve ženy prišly o dítě.

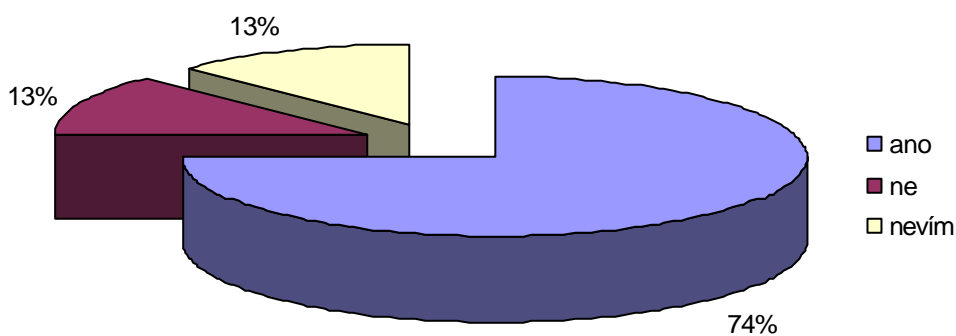
Graf c. 26 – Vyšší úroveň zdravotní péče v ČR než v zemi původu

Zdroj: Vlastní výzkum.

V této otázce odpovídalo opět všech 100 % respondentů. Z grafu vyplývá, že 55 (86 %) dotázaných si myslí, že v České republice je vyšší úroveň zdravotní péče než v zemi jejich původu. Čtyři (6 %) dotázaní byli opačného názoru a 5 (8 %) respondentů si nebylo jistých.

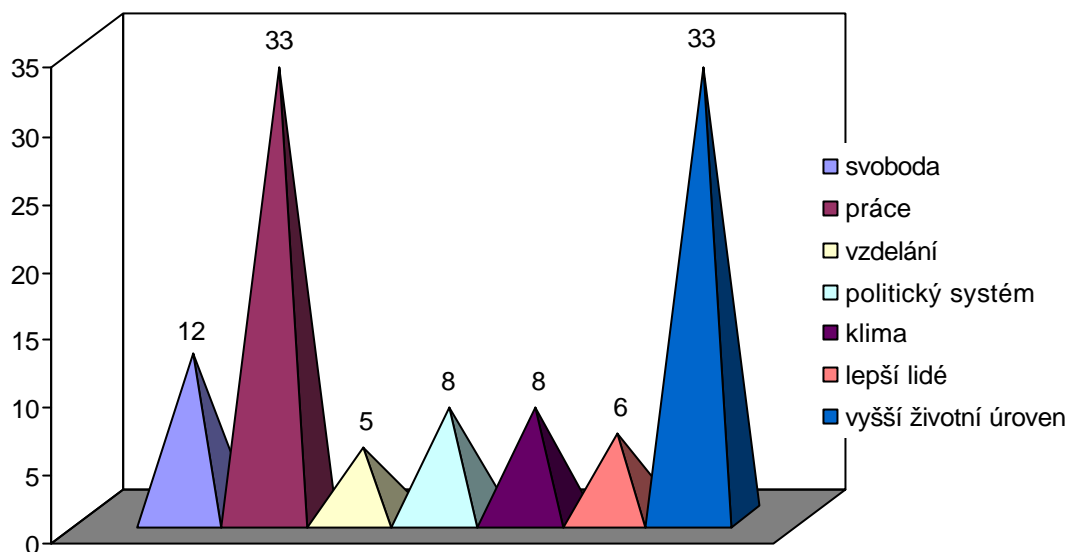
Graf c. 27 – Život v ČR lepší než v zemi původu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Závěrečná otázka byla zaměřena na názor respondentů na život v České republice. Že je život v České republice lepší než v zemi jejich původu, bylo přesvědčeno 48 (74 %) respondentů. Osm (13 %) dotázaných se nedomnívalo, že je život v naší republice lepší a stejný počet (8, 13 %) respondentů nevedelo.

Graf c. 27a – Důvody lepšího života v CR než v zemi puvodu

Zdroj: Vlastní výzkum.

Graf navazuje na predešlou otázku, která se ptala na názor cizincu, zda je život v České republice lepší než v zemi jejich puvodu. Graf nás informuje, v cem si dotázaní myslí, že je v naší zemi život lepší. Podle 12 respondentu je v České republice svoboda oproti zemi jejich puvodu. Jistá práce je duvodem lepšího života pro 33 respondentu a vzdělání pro 5 respondentu. Osm dotázaných se domnívá, že má Česká republika lepší politický systém a stejný pocet respondentu (8) je názoru, že je zde daleko lepší klima. V Cechách žijí lepší lidé, tohoto názoru je 6 respondentu a 33 dotázaných se domnívá, že je zde vyšší životní úroveň.

5. DISKUSE

V diplomové práci jsem se snažila zjistit, zda je životní styl imigrantu a azylantu v České republice stejný jako v zemi jejich původu. Na základě výsledku pak potvrdit či vyvrátit danou hypotézu.

Ke zpracování výzkumné části diplomové práce jsem použila techniku dotazníku. Dotazník byl anonymní a byl sestaven z otázek uzavřených, polootevřených a otázek otevřených.

Jako výzkumný vzorek pro diplomovou práci jsem zvolila respondenty od 16 roku života z Jihočeského, Plzeňského a Ústeckého kraje.

V průběhu 4 měsíců bylo osloveno 100 respondentů, kterým jsem rozdala dotazník k vyplnění. Z celkového počtu 100 dotazníků se mi vrátilo 64. Návratnost tedy byla 64 %.

V diskusi se zamýšlím nad výsledky výzkumu, porovnávám je s teoretickými poznatky a svým názorem.

V dotazníku byly otázky zaměřené především na zjišťování, zda je životní styl v České republice stejný jako v zemi původu respondenta. V úvodu byla zjišťována charakteristika zkoumaného vzorku. První otázka (viz. graf c. 1) byla zaměřena na status respondenta, zda se jedná o azylanta či imigranta. Dle výsledku je zřejmé, že je více imigrantu (43 dotazovaný, 67 %) a azylantu 21 (33 %). Největší skupinu azylantu tvoří cizinci z bývalého Sovetského svazu. Podle Českého statistického úřadu (2007, online) bylo v posledních čtyřech letech z celkového počtu 23 536 žadatelů o mezinárodní ochranu priznáno jen 806 azylů, a proto jsem na počátku provádění výzkumu měla obavy, že nebudu mít dostatek respondentů se statutem azylant, jelikož jsem přesně neveděla, kde bych je mohla hledat. V průběhu šetření se ale mé obavy nepotvrdily a nakonec jsem byla i sama mile překvapená z tohoto počtu, a to díky Magistrátu města Plzeň a Organizace pro pomoc uprchlíkům, kteří mi poskytly tyto respondenty.

Rozdělení respondentů v otázce c. 2 (viz. graf c. 2) dle zastoupení v celkovém souboru podle pohlaví byl v poměru 38 (59 %) mužů a 26 (41 %) žen. Podle mého názoru obecně migrují ve větší míře muži než ženy. Tento předpoklad se mi vrácí mého výzkumného vzorku potvrdil. Muži opouštějí svou zemi v mnoha případech kvůli práci a ženy je ne vždy následují.

Graf c. 3 znázorňuje věkové kategorie do níž jednotliví respondenti patří. Jak je zřejmé z grafu pouze jeden (2 %) respondent byl ve věkové kategorii 16-20 let, neboť se jednalo o nového studenta Jihočeské univerzity, který zde začal tento akademický rok studovat. Čtyři (6 %) respondenti byli ve věku 21-25 let a opět se ve většině případů jednalo o studenty Jihočeské univerzity, kteří zde studují již několik let. Největší skupinu imigrantů a azylantů tvoří respondenti ve věku 26-30 let. Cizinců v tomto věkovém rozmezí bylo 18 (27 %). Z tohoto počtu tvoří 16 respondentů imigranti a 2 cizinci jsou azylanti. Podle mého názoru přichází do České republiky stále více lidí v tomto věku a studují zde vysoké školy, hledají vhodné zaměstnání a zakládají zde své rodiny. Ve věku 31-35 let bylo celkem 10 (16 %) respondentů a z velké části se jednalo o azylanty, kteří pocházeli z Ústeckého kraje, 16 (25 %) bylo ve věku 36-40 let, přičemž se jedná spíše o imigranty. Počet respondentů mezi 41-45 lety byl 7 (11 %), z toho 2 cizinci byli azylanti, mezi 46-50 lety bylo 7 (11 %) respondentů z větší části imigranti a respondent nad 51 let byl jeden (2 %), který zde žije již 21 let.

V následující otázce jsem zjišťovala jaké národnosti jednotliví respondenti jsou. Graf c. 4 nás informuje o rozličnosti národností, které žijí v České republice. Z celkového počtu 64 respondentů pochází nejvíce cizinců z Ukrajiny a to 16 (24 %). Je to dáno tím, že Ukrajinci využívají možnosti krátkodobých či dlouhodobých pobytů a snaží se zlepšit svou finanční situaci v nekvalifikovaných zaměstnáních, což je trendem v České republice již více než 10 let a zřejmě tomu bude i nadále. Podle mého názoru je dalším faktorem přítomnosti velkého počtu Ukrajinců to, že Ukrajina není tak vzdálená od České republiky a nedostupná jako jiné země. Další velkou skupinou mého výzkumného souboru tvořili Belorusové, kterých jsem oslovila 8 (12 %) a dále stejný počet Uzbeků 8 (12 %). V případě namibijské národnosti je nutno podotknout, že se jedná především o studenty Jihočeské univerzity, kteří zde studují již několik let.

S šesti (9 %) dotázanými respondenty této národnosti jsem měla možnost pohovorit o jejich životě tady a blíže se s nimi seznámit. Myslím si, že se jedná o výjimečnou skupinu cizinců, která v České republice žije. Podle Cizinecké a pohraniční policie MV ČR (2007, online) pobývá k 28. 2. 2007 v České republice 26 Namibijsců, kteří získali povolení k dlouhodobému či trvalému pobytu a do nichž patří také tato skupina respondentů svízem za účelem studia. Neméne početnou skupinou cizinců v České republice jsou Rusové, kteří jak již bylo uvedeno v teoretické části k nám začali přicházet od roku 1918. Výzkumný soubor byl tvořen 7 (10 %) ruskými respondenty a nejvíce jich pocházelo z Ústeckého kraje. Litevská a bulharská národnost byla v mém výzkumném souboru zastoupena vždy 4 (6 %) respondenty. Jak uvádí Sulitka (1998), bulharská národnostní menšina patří v České republice k malým skupinám a relativně nejpočetnější komunita Bulharů žije v Praze. Jelikož můj výzkum byl zaměřen na Jihočeský, Plzeňský a Ústecký kraj byla jsem mile překvapena, že jsem získala alespoň tyto 4 respondenty. Podle mého názoru málo kdo ví o Moldávii tolik, co třeba o Rusku. Přestože je to malá země ležící mezi Ukrajinou a Rumunskem, můžeme v naší zemi najít několik tisíc lidí moldavské národnosti, kteří k nám přicházejí za lepším životem. Já jsem měla možnost získat informace o životním stylu od 3 (5 %) cizinců této národnosti žijících v Plzeňském a Jihočeském kraji. Respondenti z Mongolska, Maďarska, Čadu, Peru, Arménie, Bosny, Íránu či Slovenska tvořili vždy (1) 2 % mého výzkumného vzorku. Musím říci, že jsem byla překvapena, že jsem nezískala ani jednoho vietnamského respondenta, jelikož jsou v současné době u nás druhou nejpočetnější národnostní skupinou. Z národnostního složení výzkumného vzorku vyplývá, že žádný respondent nepochází ze země, kde by v minulosti či v současné době probíhala válka přesto životní situace těchto lidí nebyla uspokojivá. Dva respondenti z Beloruska pracující v ekonomickém a žurnalistickém oboru získali politický azyl. Důvody odchodu ze země původu jsem však v rámci svého výzkumu již nezjišťovala. Přesto by se dalo říci, že lidé migrují do České republiky kvůli práci a celkově lepším ekonomickým podmínkám než v jejich zemi původu, jak také vyplývá z odpovědí v otázce týkající se názoru respondenta na život v ČR (otázka č. 27).

Otázka c. 5 (graf c. 5) se zabývala druhem pobytu, který cizinci v České republice získali. Na vízum do 90 dnu u nás nikdo (0 %) z respondentu v současné době nepobývá. Taktéž vízum nad 90 dnu za účelem zamestnání nemel žádný (0 %) respondent. Vízum nad 90 dnu za účelem strpení pobytu na území obdrželo 15 (23 %) respondentu. Měla jsem možnost se osobně stemito respondenty setkat v ubytovne pro azylanty v Litomericích. Mnozí z nich žijí v České republice již nekolik let a český jazyk ovládají docela dobre. Usoudila jsem tak podle toho, že porozumeli dotazníku, který jsem jim predložila a také z rozhovoru, který jsem snimi vedla. Mužu tedy konstatovat, že ovládají psanou i verbální formu českého jazyka. Z rozhovoru se sociální pracovníci Diecézní charity v Litomericích jsem se však dozvedela, že téměř všichni tito lidé mají minimální šanci získat azyl. Za dobu 5 let se podle jejich slov podarilo získat azyl pouze u jednoho cloveka. Ješte mají ale možnost získat povolení k trvalému pobytu, pokud jsou v azylové procedure 5 let, což splnovali pouze 2 respondenti a to je vsoucasné dobe jejich jediná šance. Dlouhodobý pobyt získali 4 (6 %) respondenti. Politický azyl získali 2 (3 %) dotázaní. Jednalo se o ekonoma a žurnalistu. Oba tito respondenti pocházeli ze státu bývalého Sovetského svazu. Trvalý pobyt melo 37 (59 %) respondentu, kteří žijí v České republice ve většine případu již více než 10 let. Jak uvádí Zákon o pobytu cizincu na území CR (2007, online), povolení k trvalému pobytu se také vydává cizinci, který žije nepřetržite na území CR nejméne 5 let ci za dalších okolností. Poslední skupinu tvorí již zmínených 6 (9 %) studentu z Namibie, kteří získali v České republice vízum za účelem studia.

Následující otázka c. 6 (graf c. 6) je rozšířena o nekolik podotázek a v úvodu nás seznamuje, zda jsou respondenti svobodní ci nikoliv. Z celkového poctu 64 respondentu bylo 29 (45 %) dotázaných ženatých ci vdaných a 35 (55 %) dotázaných bylo svobodných. První podotázka navazovala na otázku úvodní a odpovídali na ni pouze respondenti v manželském svazku. Z výsledku je evidentní, že cizinci, kteří jsou oddáni, si ve většine případu (25 dotázaných, 86 %) berou za manžela/manželku taky imigranta/imigrantku ci azylanta/azylantku. Pouze 4 (14 %) respondenti nemají za manžela ci manželku ani imigranta ani azylanta. Z toho se dá usoudit, že práve tito 4 respondenti si našli svého partnera zde v České republice a následne s ním uzavreli

snatek. Pokud chce cizinec uzavřít manželství s jiným cizincem nebo českým občanem na území České republiky, řídí se podle zákona č. 94/1963 Sb. v platném znění k 1. 1. 2000. Postup uzavírání manželství cizinci je tedy stejný jako u občana České republiky. Jak také uvádí zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, pokud si chce cizinka nechat své příjmení, přidává se přípona „ová“. Důležitý je také fakt, že pokud cizinec uzavře manželství s českým občanem, může si podat žádost o trvalý pobyt na území ČR. Podle mého názoru je tato cesta získání trvalého pobytu stále aktuální a cizinci se jí snaží využívat mnohdy za jakoukoliv cenu. Ovšem musím podotknout, že tato problematika se netýká pouze České republiky. Další podotázka se zabývala tím, zda byli respondenti v manželském svazku již v zemi původu. Podle výsledku je evidentní, že pouze 5 respondentů uzavřelo manželství v České republice, jelikož 24 (38 %) dotázaných bylo ženatých či vdaných již v zemi původu a 40 (62 %) nikoliv. Šetření nám také zjišťuje, že 11 respondentů je v současné době rozvedeno či ovdověli. Poslední podotázka zjišťovala, zda respondenti žijí ve společné domácnosti. Toto nám zobrazuje graf č. 6c. Z grafu vyplývá, že 33 (52 %) respondentů žije se svým partnerem či manželkou a 31 (48 %) nikoliv. Myslím si, že partneři stále využívají možnosti odděleného bydlení a to i za cenu mnohdy nedostatečných finančních prostředků. Můj názor také potvrzuje zjištění, že pouze 4 svobodní respondenti žijí se svými partnery. **Hypotéza se potvrdila.**

Nejvyšším dosaženým vzděláním se zabývala otázka č. 7 (graf č. 7). V rámci této otázky nebylo zjišťováno, zda toto vzdělání respondenti získali v České republice či v zemi jejich původu. Základní školu ukončilo 11 respondentů a již nepokračovali v dalším studiu. Je otázkou, jaké podmínky v jiných zemích mají pro další vzdělávání. Jsou státy, kde dostatečně nefunguje školský systém, a tudíž lidé nemají možnost studovat střední školu, natož školu vysokou či na toto vzdělání nemají lidé finance. Z dotazníkového šetření je jasné, že základního vzdělání dosáhlo nejvíce respondentů z bývalého Sovetského svazu a jednalo se jak o imigranty tak i o azylanty. Střední školu bez maturity v různých oborech mělo možnost vystudovat 5 respondentů, přičemž

4 z nich jsou azylanti. Nejvíce dotázaných (3) se venovalo oboru textilnímu a dva respondenti oboru týkajícího se služeb. V České republice je umožněno imigrantům a azylantům studium stejně jako českým občanům bez rozdílu. Děti mají možnost navštěvovat bezplatně základní a (státní) střední školy. Zcela souhlasím se zabezpečením i základní jazykové přípravy dětí na základních školách a také s myšlenkou Mgr. Dvůrkové (2005), že by se český jazyk měl vyučovat společně s občanskou výchovou. Stredoškolské vzdělání s maturitou mělo nejvíce respondentů (32). Gymnázium navštěvovalo 10 respondentů a průmyslovou školu 9 dotázaných. Čtyři respondenti byli zdravotnického zaměření, atakéž čtyři respondenti zaměření stavebního a ekonomického. Jeden respondent se venoval oboru sociálnímu. Šestadvacet respondentů z celkového počtu 64 dotázaných byli migranti. Vyšší odborné vzdělání neměl ani jeden respondent. Pravidla pro studium na státní vysoké škole jsou opět stejná jak pro české občany tak i pro azylanty či imigranty ovšem za předpokladu, že student bude studovat v českém jazyce. Nejvíce respondentů (4) studovalo ekonomický obor a vždy dva dotázaní studovali vysokou školu pedagogickou, zemědělskou či umeleckou. Žurnalistice se venovali také 2 respondenti. Zdravotnické a stavební vzdělání má vždy jeden respondent. Do kategorie vysokoškolsky vzdělaných respondentů nebyli zahrnutí studenti Jihočeské univerzity, jelikož ještě nedokončili bakalářský či magisterský stupeň a proto byli zahrnuti do kategorie stredoškolsky (s maturitou) vzdělaných. Jak jsem také zjistila pouze 4 respondenti, kteří vystudovali vysokou školu jsou azylanti.

Graf c. 8 nás informuje jak dlouho již žijí respondenti v České republice. Rozpětí let pobytu respondentů je dosti široké. Nejkratší dobu (6 měsíců) žije v České republice 1 (2 %) respondent, 2 (3 %) respondenti zde žijí 7 měsíců a 6 (9 %) dotázaných je v ČR již 1 rok. Puldruhého roku zde bydlí 4 (6 %) respondenti a 2 roky rovněž 4 (6 %) dotázaní. Ve většině případů se jedná o respondenty s dlouhodobými pobyty či respondenty s vízy nad 90 dnů za účelem strpení pobytu na území. Tri roky jsou zde 2 (3 %) respondenti a 3,5 roku jeden (2 %) dotázaný. Již před čtyřmi lety přišli do České republiky 4 (6 %) respondenti a 5 let zde žije 7 (11 %) dotázaných cizinců mezi něž patří respondent z Beloruska, který zde získal politický azyl. Čtyři (6 %)

dotázaní jsou v CR již 6 let, sedm let jsou v naší zemi 3 (5 %) respondenti a osm let zde žije 7 (11 %) dotázaných cizinců. Zajímavým klientem ubytovny pro cizince pro mě byl 41letý vysokoškolsky vzdělaný muž, který je zde více než 6 let a již stacil být odsouzen za krádež. Ve vězení prý strávil několik let. Musím přiznat, že pro mě byl zajímavý svým povídáním o životě v České republice, svými zkušenostmi se zákonem a obecně názorem na svou zemi. Musím podotknout, že jsem téměř nepoznala, že se jedná o cizince, jelikož jeho čeština byla téměř dokonalá. Pro mě samotnou je nepředstavitelné, co vše stihnul za dobu, co tu žije a docela by mě zajímalo, jakým způsobem detailně funguje proces, kdy ještě člověk nemá uznanou mezinárodní ochranu a je odsouzen za trestný čin. Podle mého názoru je nebo spíše není žádná šance, že tento člověk bude někdy azylantem v tomto státě. Já osobně jsem proti tomu, aby takoví lidé dostali trvalý pobyt. Domnívám se, že sem lidé přicházejí za lepším „legálním“ životem snaží se co nejrychleji integrovat do naší společnosti a pokud se dostanou do rozporu se zákonem, vyhostila bych je. Devět let jsou v CR 2 (3 %) respondenti, 10 let 4 (6 %) respondenti a 12 let 6 (9 %) dotázaných. Dva respondenti (3 %) jsou v CR již 13 let, další dva (3 %) 15 let a dva (3 %) dotázaní 16 let. Jednadvacet let žije v České republice jeden (2 %) respondent.

Otázka c. 9 je dotaz týkající se mé hypotézy a k potvrzení či vyvrácení jsem se zabývala zaměstnáním respondenta. Opet měla několik podotázek, které zjišťovaly, zda byli respondenti zaměstnáni i v zemi původu a co dělali a jaký druh zaměstnání mají nyní v České republice či zda ještě studují. Výzkumem bylo zjištěno, že polovina dotázaných (50 %) je zaměstnána, 20 (31 %) respondentů zaměstnání nemá a 12 (19 %) dotázaných stále studuje. Těchto 12 respondentů byli z velké části studenti Jihočeské univerzity. Na předešlý dotaz navazuje otázka c. 9a, která zjišťuje, jaký druh zaměstnání mají respondenti nyní v České republice. Tri (6 %) respondentky jsou zaměstnány jako šický a 3 (6 %) pracují jako švadleny. Nejvíce respondentů (17, 54 %) pracuje jako dělník/-nice. Jeden (3 %) dotázaný je učitelem hudby, a taktéž jeden (3 %) pracuje jako tlumocník u soudu. Operním zpěvákem je stejně tak jeden (3 %) respondent. Mezi další zaměstnání, která vykonávají respondenti patří žurnalistika, kterou vykonávají 2 (6 %) respondenti, taktéž dva (6 %) dotázaní pracují jako ekonomové a dva (6 %) respondenty

jsou ošetrovatelkami. Podle zákona c. 435/2004 Sb. o zamestnanosti mohou být cizinci zamestnání pokud jim bylo udeleno povolení k zamestnání a povolení k pobytu. Ale podle mého názoru je zde mnoho cizincu nelegálne, a tudíž nemají žádné povolení. Je zde také otázka zamestnávání žadatelu o mezinárodní ochranu. Domnívám se, že zamestnávání této skupiny cizincu až po jednom roce vazylové procedure není šťastným rozhodnutím, jelikož tito lidé mají potrebu se zapojit do „normálního“ života co nejdříve. Navazující otázka c. 9b se zabývala zamestnáním respondentu v jejich zemi puvodu. Z příslušného grafu je zřejmé, že 30 dotázaných (47 %) bylo zamestnáno v jejich zemi puvodu a 34 (53 %) dotázaných nikoliv. Graf c. 9c rozširuje otázku predešlou a zabývá se druhem zamestnání v zemi puvodu. Z grafu je evidentní, že pouze nekolik respondentu má stejné zamestnání v zemi puvodu jako v České republice. Jedná se zejména o obory studované na vysokých školách. Mezi ne patří zejména profese ekonomická, žurnalistická a ucitelství hudby. Údaje týkající se zamestnání uvádějí, že jeden (3 %) respondent byl zamestnán jako krejčí, jedna (3 %) jako šicka a jeden (3 %) dotázaný byl účetní. Opet jeden respondent (3 %) byl cukrárem a jeden (3 %) elektrikárem. Dva (7 %) dotázaní byli zamestnání jako ucitelé a 3 jako ekonomové (10 %). Jeden respondent (3 %) byl malírem, jeden (3 %) projektantem a jeden (3 %) operním zpevákem. Pet (17 %) dotázaných bylo zamestnáno jako prodavac ci prodavacka a šest (21 %) respondentu jako delník ci delnice. Dve (7 %) respondentky pracovaly jako zdravotní sestry, dva dotázaní (7 %) byli žurnalisté a dva (7 %) respondenti kuchari. **Hypotéza se tedy potvrdila.**

V grafu c. 10 jsem se zabývala otázkou, zda respondenti pracují voboru, který vystudovali. Do výsledku byli zahrnuti také stále studující a nepracující respondenti. Z celkového počtu 64 respondentu jich 16 (25 %) pracuje ve vystudovaném oboru a 48 (75 %) respondentu nikoliv. Cizinci žijící v České republice bohužel nemají ve většine případu možnost pracovat voboru, který vystudovali v zemi puvodu a tudíž se musí spokojit s profesí jinou a penězi pro ne méně ohodnocenou. Ve většine případu mají cizinci stejné zamestnání v oborech stredoškolských. Nabízí se zde ale také možnost vystudovat strední ci vysokou školu v České republice a zapojit se do projektu MPSV „Výber kvalifikovaných zahraničních pracovníku“ (2007, online) a splnit urcité kritéria.

V současné době je tento projekt otevřen pro občany Beloruska, Bosny a Hercegoviny, Chorvatska, Kanady, Kazachstánu, Makedonie, Moldavska, Ruské federace, Srbska a Cerné Hory a Ukrajiny.

Zda mají imigranti či azylanti děti jsem zjišťovala v následující otázce c. 11. V této otázce odpovídalo všech 64 respondentu. Graf nám znázorňuje, že 40 (62 %) dotázaných dětí má a 24 (38 %) nikoliv. Otázka byla opět rozšířena o několik podotázek týkající se počtu dětí a zda respondenti měli děti již v zemi původu. Z grafu c. 11a je zřejmé kolik dětí respondenti mají. Jedno dítě má 16 (40 %) respondentu, dvě děti má 17 (42 %) dotázaných a sedm (18 %) respondentu má 3 a více dětí. Další graf c. 11b nás informuje zda měli respondenti děti již v zemi původu. 24 (60 %) dotázaných cizinců již mělo děti v zemi původu a 16 (40 %) nikoliv. Z dotazníkového šetření jsem se také dozvedela, že 16 imigrantů či azylantů založilo rodinu až v České republice. Z výsledku dále vyplývá, že šest respondentů si porídilo první dítě až zde v České republice a dalších devět dotázaných své druhé dítě. Pouze jeden respondent rozšířil svou rodinu o další děti. **Hypotéza se tedy potvrdila.**

Z grafu c. 12 (otázka c. 12) můžeme vyčíst jakým způsobem se respondenti naučili český jazyk. V této otázce mohli respondenti zvolit více odpovědí. Jak vyplývá z grafu pouze jeden respondent se naučil český jazyk na vysoké škole, 34 dotázaných na kurzech českého jazyka, 6 respondentů na odborném učilišti a nejvíce (51) se respondenti naučili český jazyk sami. Jiný způsob neuvedl žádný (0) respondent. Ovšem je otázkou do jaké míry respondenti umí číst, psát a počítat. Čeština je pro cizince velmi těžkým jazykem a proto nelze s přesností určit v rámci mého dotazníkového šetření, jak respondenti český jazyk ovládají. Jelikož část respondentů (21, 33 %) jsou azylanti, mají díky státnímu integračnímu programu možnost naučit se český jazyk. Pokud totiž chtějí azylanti pomoci s hledáním ubytování, je zde povinnost se český jazyk naučit. Předpokládala jsem tedy, že pokud vyplní tento dotazník, jsou schopni konverzace a psaní v českém jazyce a to se mi také potvrdilo.

Jakým způsobem respondenti tráví svůj volný čas se venovala otázka c. 13 (graf c. 13). K vyvrácení či potvrzení hypotézy jsem provedla srovnání. Respondenti mohli v této otázce volit více odpovědí. Z grafu je zřejmé, že nejvíce (18) respondentů si rádo

prectě knihu. Podle mé zkušenosti z ubytovny pro azylanty, kde jsem měla možnost strávit dopoledne jsem se dozvedela, že je to velice oblíbená činnost většiny klientů. Respondenti si ctou hodně v českém jazyce, ale není výjimkou četba v jazyce rodném. Devět respondentů chodí na procházky a 15 respondentů využívá svůj volný čas k péči o domácnost. Tuto činnost provozují především matky, které varí, uklízí a pečují o děti. Pouze 2 lidé se věnují studiu jazyku. Tři respondenti se věnují ručním pracím a 12 dotázaných chodí ve svém volném čase do společnosti. V tomto smyslu se společností rozumí návštěva restaurací, sportovních a společenských akcí či programy v rámci komunity. Čtyři respondenti využívají volný čas ke studiu a 5 respondentů ke spánku a rovněž 5 respondentů poslouchá rádio. Jedenáct dotázaných rádo sleduje ve svém volném čase televizi a 12 respondentů se věnuje počítačům. Pouze jeden respondent ve svém volném čase cestuje a 2 dotázaní volný čas vůbec nemají. Tato otázka c. 13a navazuje na otázku predešlou týkající se využívání volného času v České republice. Stejně tak jako v predešlé otázce bylo možno napsat více druhů činností. Graf c. 13a nám znázorňuje, jak trávili respondenti svůj volný čas v jejich zemi původu. Devatenáct respondentů vyplnovalo svůj volný čas četbou a 13 dotázaných procházkami v přírodě. Jedenáct respondentů se venovalo domácnosti a taktéž 11 respondentů chodilo do společnosti. Pouze 3 respondenti využívali svůj volný čas k poslechu rádia a 12 ke sledování televize. Tři respondenti cestovali a 9 dotázaných pravidelně sportovalo. Sedm dotázaných volný čas vůbec nemelo. Myslím si, že způsob, jakým trávili respondenti volný čas ve své zemi původu a zde v České republice je téměř stejný. Jsou zde jen minimální odchylky, které jsou však zanedbatelné a lidé dělají své oblíbené činnosti i zde v České republice. Jelikož i lidé zazylových středisek mají jen „minimálně“ omezený volný režim ve smyslu, že mohou opustit zařízení téměř kdykoliv, nemusí být pro ně zřejmě problém využít volný čas k tomu co mají rádi.

Hypotéza se tedy potvrdila.

Otázka c. 14 se zabývala tím, zda mají respondenti alespoň jedno teplé jídlo denne. Z grafu c. 14 je zřejmé, že 51 (80 %) respondentů má každý den alespoň jedno teplé jídlo a 13 (20 %) nikoliv. Domnívám se, že jedno teplé jídlo denne patří ke zdravému životnímu stylu. Každý by si měl najít chvíli proto, aby si v klidu snedl

teplý oběd nebo večeři. Obecně je známo, že lidé v současné době nemají čas na věci jako je kvalitní strava. V dnešní uspěchané době se nejvíce využívají „fastfoody“ a jiná bufetová zařízení a lidé je hojně navštěvují. Není také tajemstvím, že toto vede ke špatnému životnímu stylu a následně ke zdravotním problémům. Otázka c. 14a navazuje na predešlou otázku a porovnává zda i v zemi původu měli respondenti alespoň jedno teplé jídlo denně. Z grafu je zřejmé, že 53 (83 %) dotázaných mělo každý den alespoň jedno teplé jídlo a 11 (17 %) respondentů nikoliv. Rozdíl je tedy zanedbatelný. **Hypotéza se tedy potvrdila.**

Otázka c. 15 byla věnována konzumaci alkoholu. Na tuto otázku odpovídali všichni respondenti a je jednou z otázek týkajících se dané hypotézy. Příslušný graf c. 15 nám znázorňuje kolik respondentů konzumuje alkohol. Alkohol konzumuje 44 (69 %) respondentů a 20 (31 %) nikoliv. V další části otázky jsem zjišťovala, jak často respondenti alkohol konzumují v České republice. Jak je zřejmé z grafu c. 15a, tři (7 %) respondenti konzumují alkohol každý den a dva (5 %) několikrát týdně. Osm (18 %) dotázaných cizinců si dá alkohol několikrát do měsíce a 18 (40 %) respondentů jen příležitostně na oslavách. Trináct (30 %) dotázaných pije alkohol ještě méně. Alkohol je z pohledu každého z nás chápán odlišně. Jsou lidé, kteří alkohol nekonzumují vůbec a naopak jsou zde lidé, kteří valkoholu vidí smysl života. Mezi těmito dvěma skupinami jsou však lidé, kteří alkohol vnímají jako něco příjemného a konzumují ho v mezích normy. Následující dvě části otázky byly zaměřeny na konzumaci alkoholu v původu zemi a frekvenci jeho užívání. Z grafu c. 15b je zřejmé, že 38 (59 %) dotázaných alkohol konzumovalo a 26 (41 %) nikoliv. Počet konzumentů alkoholu se tedy v České republice nepatrně zvýšil. Ovšem podle výsledku dotazníkového šetření se změna frekvence konzumace alkoholu u respondentů nijak nezmenila, lépe řečeno jen nepatrně. Z grafu c. 15c vyplývá, že 2 (5 %) respondenti konzumovali alkohol každý den a několikrát do týdne jej nekonzumoval žádný (0 %) respondent. Šest (16 %) dotázaných pilo alkohol několikrát do měsíce a 16 (42 %) pouze příležitostně na oslavách. 14 dotázaných konzumovalo alkohol ještě méně. **Hypotéza se tedy potvrdila.**

Kouření patří vsoučasné dobe mezi hodne diskutovaná témata. I presto, že se stále zvyšuje informovanost o negativním vlivu kouření, lidé a obzvlášte silní a dlouhodobý kuráci se ve většine případu nenechají odradit. Riziko zdravotního poškození vlivem tabákového koure není omezeno pouze na kuráky, ale jsou mu vystaveni i ti, kteří vdechují kour nedobrovolne – pasivní kuráci. Graf c. 16 nám znázornuje kolik respondentu je v současné dobe kuráky. Na tuto otázku odpovídali všichni dotázaní a byla opet rozšířena o podotázku, která zjišťovala kolik cigaret respondenti denne vykouří. Podle odpovědí jsem zjistila, že 31 (48 %) respondentu jsou kuráci a 33 (52 %) nikoliv. Ze skupiny kuráku devet (29 %) respondentu vykouří 1-5 cigaret, taktéž devet (29 %) respondentu odpovědelo, že vykouří 6-10 cigaret denne. Tri (10 %) respondenti vykouří 11-15 cigaret denne a deset (32 %) dotázaných více než 15 cigaret za den. Pokud bych mela porovnat, zda se liší množství vykouřených cigaret u respondentu nyní a v jejich zemi puvodu, musím konstatovat, že se téměř neliší (graf c. 16b). Devatenáct (30 %) respondentu kourilo ve své zemi puvodu stejne intenzivne jako nyní vCR. Pet (8 %) respondentu bylo méně intenzivními kuráky pred příchodem do naší zeme. Ctyri (6 %) dotázaní kuráci kourili více cigaret denne a 36 (56 %) respondentu nekourilo vubec. Bylo taky zjištěno, že tri respondenti zacali kourit v České republice. V rámci mého výzkumu jsem však již nezjišťovala duvody proc zacali tito respondenti kourit. **Hypotéza se tedy potvrdila.**

Svátky jsou jiste velmi oblíbenými událostmi v životě každého znás. V rámci svého výzkumu jsem také zjišťovala jaké svátky slaví cizinci u nás v České republice a jaké slavili v jejich zemi puvodu. Graf c. 17 nás informuje, jaké svátky zde respondenti slaví. Na tuto otázku mohli dotázaní zvolit více odpovědí. Je zřejmé, že nejvíce (62) respondentu slaví svátky církevní a dále 51 respondentu vítá Nový rok. Petactyricet dotázaných slaví narozeniny a 5 jich slaví své národní a církevní svátky. Dva respondenti neslaví žádné ze svátku. Doplňující otázka byla opet zamerena na porovnání jaké svátky respondenti slavili v jejich zemi puvodu. Opet mohli dotázaní volit více odpovědí. Z grafu c. 17a se můžeme docíst, že 57 respondentu slavilo církevní svátky a 38 dotázaných Nový rok. Pouze dva respondenti slavili Lunární rok. Národní svátky slavilo 12 dotázaných a narozeniny 45 respondentu. Veliké rozdíly jsem tak jako

v předchozích otázkách opět nezjistila. Snad jen, že ani jeden respondent žijící nyní v České republice neslaví Lunární rok, který je oslavován na Blízkém východe. Z toho usuzuji, že tito lidé již převzali většinu křesťanských svátků a oslavují je společně s námi. **Hypotéza se potvrdila.**

Sport je v současné době velice oblíbenou aktivitou. Jak se zmiňuje Slepicková (2000), poskytuje pestrou nabídku a může působit velice všestranně. Dnes je již nespočet druhů sportů a člověk je může provozovat téměř kdykoliv a kdekoliv. Lidé sportují na vrcholové úrovni a snaží se dosáhnout určitých výsledků a jsou i lidé, kteří sportují jen rekreačně a relaxují u této aktivity. V mém výzkumu jsem se také zaměřila na tuto část životního stylu a zjišťovala jsem, zda respondenti sportují. Otázka c. 18 byla nejdříve zaměřena na sportování v České republice a posléze, zda respondenti sportovali v jejich zemi původu. Z grafu c. 18 vyplývá, že 31 (48 %) dotázaných v současné době aktivně sportuje. Triatřicet (52 %) dotázaných nesportuje vůbec. Z toho plyne, že necelá polovina tráví svůj volný čas aktivním sportem. Z grafu c. 18a je vidět, že 12 (39 %) respondentů sportuje několikrát týdně, 6 (19 %) jich sportuje několikrát do měsíce a 13 (42 %) ještě méně často. Je chvályhodné, že si lidé v dnešní době stále více dokážou najít čas na aktivní sport. Zšetření jsem zjistila, že 3 respondenti začali po příchodu do České republiky aktivně sportovat a další respondenti nyní sportují často. V minulosti totiž sportovalo „pouze“ 28 (44 %) respondentů a 36 (56 %) dotázaných nesportovalo vůbec. A jak je také vidět na grafu c. 18c, devět (32 %) dotázaných ve své zemi původu sportovalo několikrát týdně, taktéž 9 (32 %) respondentů aktivně sportovalo několikrát do měsíce a 10 (36 %) dotázaných cizinců sportovalo ještě méně. **Hypotéza se tedy potvrdila.**

Návštěva kin a divadel patří také mezi složky životního stylu. Proto jsem do svého dotazníku zařadila i otázku, zda respondenti navštěvují v České republice divadla či kina a zda je navštěvovali i v jejich zemi původu. Na otázku odpovídali všichni respondenti a z grafu c. 19 je tedy zřejmé, že 33 (52 %) respondentů chodí v České republice do kina či divadla a 31 (48 %) nikoliv. Myslím si, že díky jazykové bariéře a zřejmě i leckdy finančním možnostem respondentů biografy a divadla moc nenavštěvují. Je zde také možnost jejich odlišné kultury, a právě proto je nezajímá

evropská či americká kinematografie. V otázce navazující (c. 19a) jsem se opět zaměřila na porovnání návštěvnosti divadel či kin v jejich zemi původu. Graf c. 19a vypovídá o tom, že 30 (47 %) respondentů do divadla či kina ve své zemi původu chodilo. Čtyřicet (53 %) respondentů divadla a kina nenavštěvovalo. Opět se potvrdilo, že rozdíl v návštěvnosti kin a divadel v České republice a v jejich zemi původu je nepatrný. Dalo by se však říci, že cizinci je navštěvují v Čechách více. **Hypotéza se tedy potvrdila.**

Spánek je jeden z nejdůležitějších faktorů lidského života. Zjišťovala jsem tedy, jak zda se výrazně liší délka spánku respondentů nyní v České republice a v jejich zemi původu. Z grafu c. 20 je patrné, že 2 (3 %) respondenti spí průměrně 4 hodiny denně, 2 (3 %) respondenti 5 hodin a 14 (22 %) dotázaných šest hodin denně. Rovněž 14 (22 %) dotázaných spí v průměru 7 hodin denně a 16 (25 %) dotázaných 8 hodin. Pouze 6 (9 %) dotázaných spí 9 hodin a deset dotázaných cizinců spí 10 hodin denně. Co se týče délky spánku v jejich zemi původu jsem zjistila, že jeden (2 %) dotázaný spal pouze 4 hodiny denně, přičemž dle časopisu *Moje zdraví* (2/2007) by průměrná délka spánku měla být 7-8 hodin. Určitě mi dá mnoho lidí za pravdu, že dostatek spánku napomáhá k regeneraci celého organismu, k nacerpání sil na další den a k psychické vyrovnanosti. Další čtyři (6 %) respondenti spali 5 hodin a 11 (17 %) dotázaných šest hodin denně. Osmnáct (28 %) respondentů spalo průměrně 7 hodin denně a nejvíce respondentů (21, 33 %) spávalo ve své zemi původu průměrně 8 hodin. Sedm (11 %) dotázaných uléhlo k spánku průměrně na 9 hodin a deset hodin spávali 2 (3 %) respondenti. **Hypotéza se tedy potvrdila.**

Sledování televizní obrazovky je dnes již samozřejmostí mnoha lidí na celém světě. Existují však určitá pravidla týkající se délky sledování televize. Tato pravidla by si měl určit každý sám a měl by je dodržovat. Myslím si, že není vhodné „vysedávat“ u televize několik hodin každý den a brát tuto činnost jako rituál. Toto platí zejména u dětí, u kterých se v jejich věku formuje do určité míry jejich představitelství a pohled na svět. Byla jsem velmi zvědavá, zda i cizinci sledují televizní obrazovku tak hodně jako podle mého názoru čeští lidé a zahrnuji jsem ji do svého dotazníku. Graf c. 21 nás informuje, kolik hodin denně v průměru respondenti sledují televizní obrazovku nyní

v České republice. Jak je vidět, jen 2 (3 %) dotázaní nesledují televizi vůbec a 4 respondenti pouze jednu hodinu denne. Osmnáct (28 %) dotázaných se dívá na televizi v průměru 2 hodiny denne a nejvíce (21, 33 %) respondentu sleduje TV tři hodiny denne. Čtyři hodiny denne se na televizi dívá pět (8 %) dotázaných cizinců a deset (16 %) jich sleduje TV každý den 5 hodin. Pouze 4 (6 %) se dívají šest a více hodin denne. Následující otázka nám opět rozšiřuje otázku předešlou a porovnává kolik hodin denne respondenti sledovali televizní obrazovku ve své zemi původu. Z grafu c. 21a je vidět, že 3 (5 %) dotázaní nesledovali televizní vysílání vůbec a osm (13 %) dotázaných jednu hodinu denne. Dvě hodiny denne sledovalo televizi 10 (16 %) respondentů, tři hodiny dokonce 18 (27 %) dotázaných a 11 (17 %) dotázaných průměrně čtyři hodiny denne. Devět (14 %) respondentů mělo čas sledovat televizní vysílání 5 hodin denne a více než šest hodin se na televizi dívalo 5 (8 %) dotázaných. Zde můžeme jistě odlišnosti najít, zejména u respondentů, kteří sledují televizní obrazovku průměrně 2 hodiny denne. V současné době je těchto respondentů více než v jejich zemi původu. Opačná situace nastává u respondentů, kteří sledovali TV v zemi původu 4 hodiny. Čtyřhodinové sledování televizní obrazovky má v České republice spíše klesající tendence. **Hypotéza se tedy potvrdila.**

At se pohybujeme kdekoli, můžeme slyšet cizí jazyk. V současné době už nás nepřekvapuje kolik rozličných jazyků je možno zaslechnout i na takových místech, kde bychom to nejméně čekali. Podle mého názoru je pro cizince žijící krátce či dlouhodobě v České republice velmi důležité, aby si udrželi svůj jazyk. Ve svém šetření jsem se zaměřila i na tuto problematiku a zjišťovala jsem, zda respondenti mluví svým rodným jazykem a kde jej užívají. Na tuto otázku odpovídali všichni respondenti. Z grafu c. 22 je tedy možno se docít, že 62 (97 %) respondentů svůj jazyk používá a pouze dva (3 %) dotázaní nikoliv. Následující otázka navazuje na otázku předešlou a rozšiřuje ji. Respondenti mohli volit více odpovědí. Bylo zjišťováno, kde mohou cizinci užívat svůj rodný jazyk. Z grafu c. 22a je patrné, že nejvíce respondentů (37) mluví svým rodným jazykem doma, nejméně respondentů (16) mluví svým jazykem ve svém zaměstnání a 23 dotázaných používá svou rodnou řeč ve společnosti s přáteli. Je evidentní, že lidé

mluví svým rodným jazykem nejvíce doma a dalo by se říci, že se tak děje nejvíce v rodinách s dětmi.

V otázce c. 23 jsem se zabývala tím, zda se respondenti přátelí i s jinými imigranty/azylanty. Zjistila jsem, že přátelé mezi jinými imigranty či azylanty má 58 (91 %) dotázaných a pouze 6 (9 %) nemá žádné přátele mezi jinými cizinci. Do druhé skupiny respondentu patřili zejména lidé, kteří zde pobývají několik měsíců a domnívám se, že je jen otázkou času, kdy se sprátelí s jinými cizinci. U první skupiny dotázaných jsem následně také zjišťovala kolik přátel mezi jinými imigranty/azylanty mají. Z výsledku je zřejmé, že 10 (17 %) respondentu má průměrně 1-5 přátel, stejný počet respondentu (10, 17 %) jich má 6-10 a pět dotázaných se přátelí s 11-15 imigranty/azylanty. Pouze 5 (9 %) dotázaných má 16-20 přátel mezi cizinci a více než 20 přátel má 28 (48 %) respondentu. Rekla bych tedy, že dotázaní se neizolují od jiných cizinců, spíše naopak se snaží navazovat kontakty.

Predešlá otázka mě inspirovala k tomu, zeptat se respondentu, kolik mají českých přátel. Je otázkou, co pro respondenty znamená přátelství. Někdo považuje za přátele lidi, se kterými tráví volný čas a jiný zase lidi, kterým může důvěřovat a ví, že mu v nesnázích pomohou. Z grafu c. 24 vyplývá, že 5 (8 %) respondentu nemá žádné české přátele a deset (16 %) dotázaných má průměrně 1-5 českých přátel. 6-10 přátel má sedm (11 %) cizinců a pouze dva (3 %) mají průměrně 11-15 českých přátel. Čtyři (6 %) respondenti mají v průměru 16-20 přátel mezi Čechy a více než 20 českých přátel má 36 (56 %) respondentu. Musím říci, že jsem byla mile překvapena kolik respondentu považuje Čechy za své přátele. Opet bych rekla, že respondenti, kteří nemají ani jednoho českého přítele zde nepobývají dlouhou dobu a neměli ještě možnost si žádného najít. Jedná se především o respondenty, kteří zde pobývají jen několik měsíců.

V závěru dotazníku byly zarazeny otázky týkající se zdraví a zdravotní péče poskytované v České republice. V otázce c. 25 jsem se respondentu ptala, zda se u nich po příchodu do naší země vyskytly nějaké zdravotní potíže. Z příslušného grafu c. 25 se můžeme docíst, že se u 22 (34 %) respondentu zdravotní potíže vyskytly a 42 (66 %)

dotázaných žádné zdravotní problémy doposud nemelo. Následující otázka tedy zjišťovala, jaké zdravotní problémy respondenti měli či doposud mají. Dotázaní mohli

volit více odpovědí. Jeden respondent měl žaludeční vředy, a také jeden dotázaný prodelal zánět středního ucha. Tri dotázaní cizinci trpeli bolestmi pátere a šest respondentu melo po příchodu do České republiky psychické potíže. Prevažně se jednalo o imigranty z Ruska a jednoho respondenta z Namibie. Vždy 1 respondent mel potíže s bolestmi zubu, kožními či strevními obtížemi nebo ledvinovými kameny. Taktěž 1 respondent mel otravu krve a 1 dokonce meningitidu. Zánětem prudušek trpeli 3 dotázaní a frakturu koncetiny meli dva respondenti. Dve ženy prišly o dítě. Zdravotní problémy jsou vždy vecí individuální a mužou mít různé příčiny. Myslím si, že s psychickými problémy by se melo u techto lidí pocítat, jelikož došlo v jejich žívote k pomerne velké změne, na kterou nemuseli být připraveni. Proto je důležité ihned po příchodu imigrantu/azylantu do cizí zeme zapojit psychology a poradce a snažit se jim a co nejvíce žívot v cizí zemi ulehčit a pomoci jim. Podle mého názoru se tak bohužel nedeje nebo nedostatečne. Imigrantu hledající pomoc je mnoho a individuální přístup je značne omezen počtem techto specialistu. Možná je to i otázka studu a jazykové bariéry, kterou musí cizinci prolomit. Co se týče ostatních onemocnení, myslím si, že záleží jaké zamestnání dotycný/á má ci v jakých podmínkách žije a jak obecně zachází se svým zdravím. **Hypotéza se tedy potvrdila.**

V otázce c. 26 jsem se chtěla dozvedet, zda si respondenti myslí, že je v České republice vyšší úroveň zdravotní péče než v jejich zemi původu. Podle výsledku z grafu c. 26 je zřejmé, že 55 (86 %) dotázaných si myslí, že v České republice je vyšší úroveň zdravotní péče než v jejich zemi původu. Čtyři (6 %) dotázaní byli opačného názoru a 5 (8 %) respondentu si nebylo jistých. Je zřejmé, že úroveň českého zdravotnictví je vyšší a poskytovaná péče kvalitnější než v zemi jejich původu. Jelikož cílem mého výzkumu již nebylo zjišťovat podrobnosti této problematiky, nerozšiřovala jsem již více tuto otázku.

Závěreční otázka c. 27 byla zaměřena na hodnocení života respondentu v České republice. Že je život v České republice lepší než v jejich zemi původu bylo přesvědčeno 48 (74 %) respondentu. Osm (13 %) dotázaných se nedomnívalo, že je život v naší republice lepší a stejný počet (8, 13 %) respondentu nevedel. Většina respondentu, kteří odpověděli záporně, jsou studenti Jihočeské univerzity a pocházejí

z Namibie. Respondentu, kteří odpověděli kladně, jsem se následně ptala, v čem si myslí, že je život v České republice lepší. Podle 12 respondentů je v České republice svoboda oproti jejich zemi původu. Jednalo se především o respondenty pocházející z Uzbekistánu. Jistá práce je důvodem lepšího života pro 33 respondentů a vzdělání pro 5 respondentů. Osm dotázaných se domnívá, že má Česká republika lepší politický systém a stejný počet respondentů (8) je toho názoru, že je zde daleko lepší klima. V Čechách žijí lepší lidé, tohoto názoru je 6 respondentů a 33 dotázaných se domnívá, že je zde vyšší životní úroveň. Je také zřejmé, že lidé mají v Čechách větší šanci najít zaměstnání a tím je zde život pro ně lepším i za cenu, že nepracují v oboru, který vystudovali. Tím se také zvyšuje jejich životní úroveň a mohou si dovolit věci, které by si za jiných okolností dovolit nemohli.

Návratnost dotazníku byla 64 %, jelikož vyplňování dotazníku se zdálo být pro respondenty někdy náročné. Díky asistenci sociálních pracovníků jsem i přesto podle mého názoru získala velkou návratnost.

Na základě výsledku výzkumu mohu konstatovat, že dotazování respondenti mají stejný životní styl v České republice jako v jejich zemi původu, a tudíž se předpokládaná hypotéza, jak vyplývá z odpovědí, potvrdila.

6. ZÁVER

V posledních patnácti letech neustále stoupal počet lidí, kteří hledali lepší život za hranicemi svých rodných zemí. Jedním z hlavních důvodů, proč lidé opouštějí své zeme nebo o tom uvažují, je touha po lepších příležitostech. Miliony lidí jsou ale také k emigraci donuceni strachem z pronásledování.

Cizinci, kteří přicházejí do České republiky musí řešit mnoho problému, které jsou spojené s jejich pobytem. Patří sem zejména problematika bydlení, zamestnání, lékařská péče, vzdělání a jiné. V důsledku toho jsem se rozhodla zjistit, jaký je životní styl těchto lidí po příchodu do České republiky a porovnat s tím, jaký byl v jejich zemi původu.

Cílem diplomové práce tedy bylo porovnat životní styl imigrantu a azylantu v ČR a v zemi jejich původu. Cíl diplomové práce byl splněn. V hypotéze jsem předpokládala, že životní styl imigrantu a azylantu je v ČR je stejný jako v jejich zemi původu. Tato hypotéza se mi také potvrdila.

Otázka imigrace, jak již bylo nekolikrát receno, je pro Českou republiku aktuální již nekolik let. Po vyhodnocení dotazníku jsem dospěla k výsledku, že životní styl imigrantu a azylantu je i po příchodu do České republiky z jejich zeme původu stejný.

Hlavním výstupem mého výzkumu je zjištění, že imigranti a azylanti mají stejný životní styl i po několika letech života v České republice. Jeden z mnoha výsledků, který mi potvrdil mou hypotézu byl ten, že cizinci v ČR neuzavírají sňatek ani se v mnoha případech nerozvádějí. Z dalšího výsledku potvrzující mou hypotézu je zřejmé, že respondenti tráví svůj volný čas téměř stejně v České republice jako v jejich zemi původu. Velmi uspokojivé zjištění je to, že většina dotázaných měla a i nyní má alespoň jedno teplé jídlo denne. Co se týče konzumace alkoholu a kouření, dospěla jsem k výsledku, který mi také potvrzuje hypotézu. Podle mého názoru je toto zjištění chvályhodné a je vidět, že lidé z mého výzkumného vzorku své zvyky prakticky nemění. Hypotéza se mi potvrdila i v dalších otázkách týkající se slavení svátku, sportování, návštěva kulturních zařízení, průměrné délky spánku či sledování televizní obrazovky. Byly zde nalezeny jen minimální odchylky, které jsou zanedbatelné.

Cástečne se mi potvrdily otázky týkající se dětí cizincu a zamestnání respondentu. Zde by se dalo říci, že si respondenti vCR porizují první dítě či již nekolikáté. Z výsledku otázky týkající se zamestnání respondentu je evidentní, že počet respondentu, kteří pracovali a pracují i zde vCR je téměř stejný. Rozdíl je však v tom jaký druh zamestnání mají. U otázky týkající se vzniklých zdravotních potíží po příchodu do CR je zřejmé, že většina respondentu zdravotní potíže nemelo či nemá. V souvislosti s tímto zjištěním se dá konstatovat také, že je to díky stejnému životnímu stylu vCR jako v jejich zemi puvodu. Jelikož se má hypotéza potvrdila téměř ve všech výsledcích, mel by se více klást duraz na integraci imigrantu a azylantu a snažit se jim co nejvíce pomoci v této pro ne leckdy těžké situaci, aby byl jejich život lepší po všech stránkách.

Ráda bych s výsledky své práce seznámila jak širokou veřejnost, tak i studenty sociálních škol a jejich kantory.

Z mé strany bych ke zlepšení situace imigrantu a azylantu doporučila se více zamerit na individuální sociální práci. Jelikož má každý jedinec jiné potreby, je důležité k temto lidem pristupovat jednotlivě. Dalším doporučením by byla větší osveta o situaci v České republice, týkající se predevším bytové problematiky, vzdelávání, lékařské péce. Publikace, brožury či příručky by samozrejme byly vícejazycné, jelikož se domnívám, že cizinci uvítají takové informace ve svém rodném jazyce. Je nezbytné si také uvedomit, že cizinci k tomu, aby se mohli integrovat, by meli mít také možnost pristupu na trh práce. Zcela si uvedomuji, že je to úkol nelehký, avšak podle mého názoru reálný. Bezproblémová integrace do české společnosti podle mého názoru také souvisí s tím, jak na ne bude reagovat majoritní populace. Proto bych ráda seznámila s výsledky širokou veřejnost. Myslím si, že by češi meli být informováni o důležitosti přítomnosti cizincu v České republice, a to nejen z pohledu například trhu práce, ale i z duvodu stále více sílící mnohonárodnostní populace v jiných zemích sveta a jejich přínosu. Má práce by mohla být příručkou, kde by se lidé dozvedeli o národnostních menšinách žijících v České republice, o samotném procesu udelování azylu, životních podmínkách a způsobu života žadatelu o mezinárodní ochranu. Jaké mají imigranti a azylanti možnosti týkající se uplatnění na trhu práce či vzdelávání. Velmi důležité je také znát zvyky a tradice cizincu, kteří s námi žijí a o jejich možnostech integrace.

Prínosem by mohla být má práce také v tom směru, že i já jsem si zmapovala danou situaci týkající se imigrantů a azylantů žijících v České republice a budu k nim nyní přistupovat jiným způsobem. Záleží i na nás, kdy a za jakých okolností přijmeme cizince za své spoluobčany a kdy se cizinci budou cítit v České republice jako „doma“.

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. *ABC o migraci*. Multikulturní centrum Praha. [online] poslední aktualizace 2003. Dostupné z: <<http://www.migraceonline.cz/abc.shtml>>. [cit. 2007-02-21].
2. *Azylové řízení a azylanti*. Český statistický úrad. [online] poslední aktualizace 2006. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/azyl>>. [cit. 2007-03-02]
3. BARŠOVÁ, A. – BARŠA, P. *Přistehovalectví a liberální stát*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 307 s. ISBN 80-210-3875-6.
4. BURIÁNEK, J. *Sociologie*. Praha: Fortuna, 2003. 126 s. ISBN 80-7168-754-5.
5. *Cizinci celkem podle státního občanství*. Český statistický úrad. [online] poslední aktualizace 2006. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/050044AD40/\\$File/1414060101.xls](http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/050044AD40/$File/1414060101.xls)>. [cit. 2007-02-16].
6. *Cizinci v ČR. Dávky státní sociální podpory*. Praha: Cizinci v ČR. Ministerstvo práce a sociálních věcí o integraci. [online] poslední aktualizace 2007. Dostupné z: <<http://www.cizinci.cz/clanek.php?lg=1&id=10>>. [cit. 2007-03-02].
7. *Co je migrace?* Centrum pro otázky migrace. [online] poslední aktualizace 2007. Dostupné z: <<http://www.migrace.com/cs/o-nas/co-je-migrace.html>>. [cit. 2007-02-26].
8. ČÁPOVÁ, Z. – MARXTOVÁ, M. *Deti z uprchlických rodin*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. s. 5-6. ISBN 80-86991-76-8.

9. CERNÍK, J. *Imigrační komunity v České republice*. [online] poslední aktualizace 2005. Dostupné z: <<http://www.domavcr.cz/lideazeme.shtml?x=152341>>. [cit. 2007-02-21].
10. *Demografie*. Demografické informační centrum. [online] poslední aktualizace 2005. Dostupné z: <http://www.demografie.info/?cz_migrace>. [cit. 2007-02-26].
11. DVORÁKOVÁ, E. *Bulhari v České republice*. [online] poslední aktualizace 2005. Dostupné z: <<http://www.bulharska-kucharka.cz/kucharka/bulh.htm>>. [cit. 2007-02-18].
12. DVORÁKOVÁ, J. *Methods of Social Work with Refugees, Immigrants and their Children*. České Budejovice, 2005. 128 s. Disertační práce napsaná v anglickém jazyce na Jihočeské univerzitě v Českých Budejovicích – Zdravotně sociální fakulta. Vedoucí disertační práce: Doc. PhDr. Jirí Kovarík, PhD.
13. DVORÁKOVÁ, J. *Metody sociální práce s dětmi uprchlíků a imigrantů nejen ve vztahu k zachování jejich identity. In Identita ve vztahu k národnostním menšinám*. 1. vydání. Praha: Komise Rady hl.m. Prahy pro oblast národnostních menšin, 2006. ISBN 80-903727-0-8.
14. *Fenomén migrace obecně*. Ministerstvo vnitra. [online] poslední aktualizace 2005. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/azyl/migrace.html#fenomen>>. [cit. 2007-02-26].
15. *Foreigners in the Czech Republic*. Český statistický úřad. Praha: Scientia, 2005. ISBN 80-250-1085-6.

16. FRIŠTENSKÁ, H. a kol. *Právní průvodce pro cizince žijící v CR*. Praha: Slovo 21. 2004. s. 75.
17. GEIST, B. *Sociologický slovník*. 1. vydání. Praha: Victoria publishing, 1992. s. 13. ISBN 80-85605-28-7.
18. HERNANDÉZOVÁ, J., a kol. *Vítejte v České republice*. 2. doplnené a rozšířené vydání. Praha: Organizace pro pomoc uprchlíkům. 53 s. Dostupné z: <<http://www.opu.cz>>. [cit. 2007-02-26].
19. KAFKOVÁ, Z. *Problematika soužití Čechu s vietnamským etnikem*. Domažlice, 2002. 110 s. Absolventská práce na Vyšší odborné škole v Domažlicích. Vedoucí absolventské práce: PhDr. Ivana Havlíčková.
20. KOCOUREK, J. *Historie příchodu a působení příslušníku Vietnamské národnosti na území CR v letech 1950-1975*. Praha: FF UK, 2001. 60 s.
21. *Koncepce integrace cizinců v roce 2005 a její další rozvoj*. MPSV.[online] Dostupné z: http://www.cizinci.cz/files/clanky/324/KIC_aktualizovana.pdf [cit. 2007-05-11].
22. KROPÁČEK, L. Lidé z Blízkého východu. editor: Šišková, T., In *Výchova k toleranci a proti rasismu*. 1.vydání. Praha: Portál, 1998. s. 99-104. ISBN 80-7178-285-8.
23. KULACKÝ, V. *Narodil se Kristus pán*. Regionální organizace UICR. [online] poslední aktualizace 2003. Dostupné z: <<http://www.ukrajinci.cz/index.php/cz/8/1>>. [cit. 2007-02-23].

24. MACHALOVÁ, L. *Současné možnosti integrace uprchlíku v České republice*. České Budejovice, 2006. 90 s. Bakalářská práce na Jihočeské univerzitě v Českých Budejovicích – Teologická fakulta, Katedra praktické teologie. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Markéta Elichová, PhD.
25. MAREŠ, M. – KOPECEK, L. – PECÍNKA, P. – STÝSKALOVÁ, V. *Etnické menšiny a česká politika*. 1. vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2004. s. 139. ISBN 80-7325-050-0.
26. *Moje zdraví. Zdravý spánek*. c. 2 (leden, 2007). Praha: Angel media. 2007. Vychází měsíčně. ISSN 1214-3871. Dostupné z: <<http://zdravi.denicek.net/4-zdravy-spanek-1-cast.html>>.
27. MOTEJLKOVÁ, M. Integrace cizince s udeleným azylem v České republice. In *Sociální práce s uprchlíky*. Sborník příspěvku v kurzu Sociální aspekty uprchlictví v teorii a praxi. Zlín: Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU), 2003. 80 s.
28. MURÍN, J. Azylová zařízení. In *Sociální práce s uprchlíky*. Sborník příspěvku v kurzu Sociální aspekty uprchlictví v teorii a praxi. Zlín: Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU), 2003. 80 s.
29. MÜLLEROVÁ, P. Vietnamské etnikum v České republice. editor: Šišková, T., In *Výchova k toleranci a proti rasismu*. 1.vydání. Praha: Portál, 1998. s 81-89. ISBN 80-7178-285-8.
30. *Národnostní menšiny*. Rada vlády pro národnostní menšiny. [online] poslední aktualizace 2007. Dostupné z: <<http://www.vlada.cz/cs/rvk/rnm/mensiny/default.html>>. [cit. 2007-02-22].

31. *Nemecká národnost na území CR*. Český statistický úrad. [online] poslední aktualizace 20.9.2005. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/nemecka_narodnost>. [cit. 2007-02-18].
32. *Novela zákona c. 325/1999 Sb. o azylu*. Praha: Organizace pro pomoc uprchlíkům. [online] poslední aktualizace 2007. Dostupné z: <http://www.opu.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=48&Itemid=17&lang=cs>. [cit. 2007-02-21].
33. NOVOTNÁ, H. Imigrace z Ukrajiny v České republice po roce 1990. In Bittnerová, D. – Moravcová, M. a kol. *Kdo jsem a kam patřím*. 1. vydání. Praha: Sofis, 2005. 460 s. ISBN 80-902785-8-2.
34. PEŠEK, P. *Ruské pravoslavné Vánoce*. [online] poslední aktualizace 2005. Dostupné z: <<http://www.navychod.cz/?req=article&id=250>>. [cit. 2007-02-18].
35. *Pilotní projekt Výber kvalifikovaných zahraničních pracovníků*. MPSV. [online] Dostupné z: <<http://www.imigracecz.org/>>. [cit. 2007-03-31].
36. *Pocet cizinců s povoleným dlouhodobým nebo trvalým pobytem na území České republiky v roce 2007*. Ministerstvo vnitra a Policejní prezidium CR. [online] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/statistiky/migrace/2007/0131_pohlavi.pdf>. [cit. 2007-03-28].
37. *Pocet cizinců v CR*. Český statistický úrad. [online] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/pocet_cizincu>. [cit. 2007-04-07].
38. SEKOT, A. *Sociologie v kostce*. 132. vydání. Brno: Paido, 2002. 142 s. ISBN 80-7315-021-2.

39. SIROVÁTKA, T., a kol. *Menšiny a marginalizované skupiny v České republice*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2002. 355 s. ISBN 80-210-2791-6.
40. SLEPICKOVÁ, I. *Sport a volný čas*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2000. s. 111. ISBN 80-246-0044-7.
41. SULITKA, A. Národnostní menšiny v České republice. editor: Šišková, T., In *Výchova k toleranci a proti rasismu*. 1. vydání. Praha: Portál, 1998. s. 54-68. ISBN 80-7178-285-8.
42. SVOBODOVÁ, A. Novodobá migrace po roce 1989. Šišková, T., In *Výchova k toleranci a proti rasismu*. 1. vydání. Praha: Portál, 1998. s. 36. ISBN 80-7178-285-8.
43. SZALÓ, C. Proces kulturní asimilace a konstrukce identity. editor: Sirovátka, T., In *Menšiny a marginalizované skupiny v České republice*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2002. s. 179-196. ISBN 80-210-2791-6.
44. ŠIKLOVÁ, J. Připravme se na cizince. editor: Šišková, T., In *Výchova k toleranci a proti rasismu*. 1. vydání. Praha: Portál, 1998. s. 37-42. ISBN 80-7178-285-8.
45. ŠVIGOVÁ, M. *Volný čas a my*. 1, vydání. Praha: Svobodné slovo. 1967. s. 155.
46. TOMÁŠKOVÁ, P. *Postavení a ochrana národnostních menšin*. [online] Dostupné z: <<http://www.helcom.cz/view.php?cisloclanku=2003061922&PHPSESSID=9aaebfae7577e00f56f2dd31b5681fde>>. [cit. 2007-02-18].

47. TROMBÍK, P. Uprchlíci v České republice. editor: Šišková, T., In *Výchova k toleranci a proti rasismu*. 1. vydání. Praha: Portál, 1998. s. 48-52. ISBN 80-7178-285-8.
48. TROMBÍK, P. Conception of Integration of Aliens in the Czech Republic. In *Integration of Immigrants in Europe*. Praha: Slovo 21, 2004. 89 s. ISBN 80-239-3924-6.
49. *Úmluva o právním postavení uprchlíku*. Ostrava: Aries. 93 s. Dostupné z: <http://www.opu.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=17&lang=cs>.
50. VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vydání. Praha: Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3.
51. VLCKOVÁ, A. *Zákon o pobytu cizince na území České republiky*. 1. vydání. Praha: Eurounion Praha, s.r.o., 2003. 416 s. ISBN 80-7317-024-8.
52. *Zákon c. 94/1963 Sb. o rodině*. V platném znění k 1. 1. 2000. [online] Dostupné z: <<http://spcp.prf.cuni.cz/lex/94-63.htm>>. [cit. 2007-03-30].
53. *Zákon c. 326/1999 Sb. o pobytu cizince na území České republiky*. UNHCR. [online] Dostupné z: <http://www.unhcr.cz/dokumenty/zakon_o_pobytu_cizincu.pdf>. [cit. 2007-02-21].
54. *Zákon c. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů*. [online] Dostupné z: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb00301&cd=76&typ=r>>. [cit. 2007-03-30].

55. *Zákon c. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti*. [online] Dostupné z: <http://aa.ecn.cz/img_upload/e97c4c74e4ad31310d4c38f470432de5/Z_kladn__informace_o_pr_ci_v_CR.rtf>. [cit. 2007-03-31].
56. ZILYNSKYJ, B. – KOCÍK, R. *Ukrajinci v České republice*. editor: Šišková, T., In *Menšiny a migranti v České republice*. 1. vydání. Praha: Portál, 2001. 200 s. ISBN 80-7178-648-9.

8. KLÍCOVÁ SLOVA

MIGRACE

IMIGRANT

AZYLANT

ŽIVOTNÍ STYL

INTEGRACE

9. PRÍLOHY

9.1. Seznam príloh

Príloha c. 1 – Azylové řízení a azylanti

Príloha c. 2 – Pocat cizincu v CR

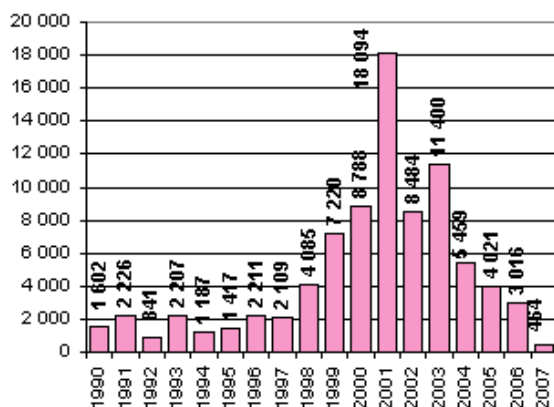
Príloha c. 3 – Cizinci celkem podle státního občanství

Príloha c. 4 – Dotazník

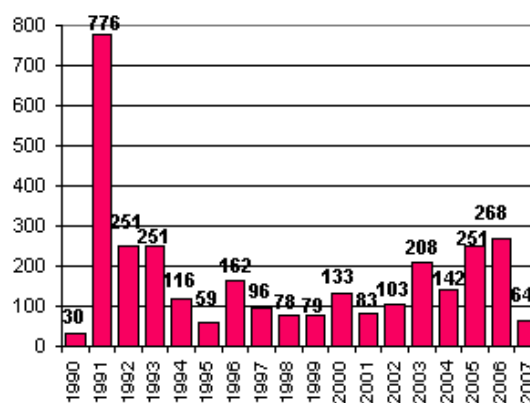
Príloha c. 1 – Azylové řízení a azylantí

V České republice byl v roce 2007 (k 31. 3.) udelen azyl 64 osobám. Stále platný azyl mělo k 31. 3. 2007 1 941 osob.

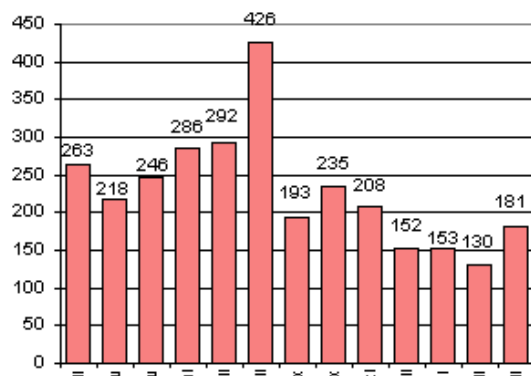
**Počet žadatelů o azyl v ČR
1990 - 2006 (31.12.) a 2007 (31.3.)**

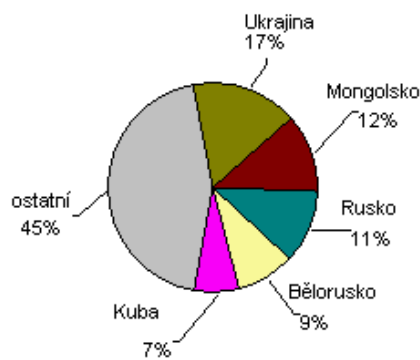
**Počet udělených azylů
1990-2006 (31.12.) a 2007 (31.3.)**

**Měsíční počty žadatelů o azyl v období
31.3.2006-31.3.2007**

**Nejčastější státní občanství
žadatelů o azyl - březen 2007**

Zdroj: <<http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/azyl>>

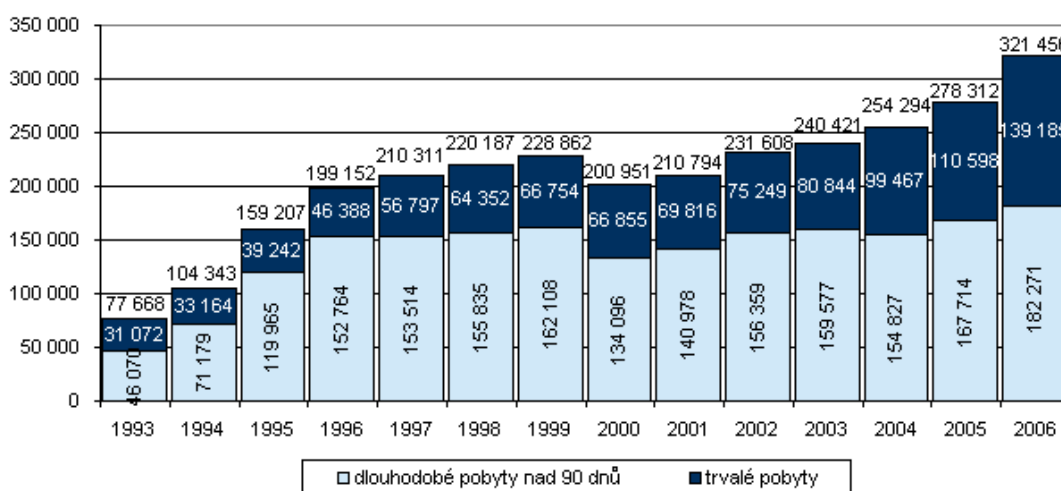
Priloha c. 2 – Pocet cizincu v CR

K 31. 12. 2006 Reditelství služby cizinecké a pohraniční policie MV CR v České republice evidovalo 321 456 cizinců, z toho 139 185 cizinců s trvalým pobytem, 182 271 cizinců s některým z typu dlouhodobých pobytu nad 90 dnů (tj. prechodné pobyty občanů EU a jejich rodinných příslušníků, dále víza nad 90 dnů a povolení k dlouhodobému pobytu občanů zemí mimo-EU). Dále bylo v CR Odborem azylové a migrační politiky MV CR ke stejnému datu zjištěno 1 887 cizinců s platným azylem.

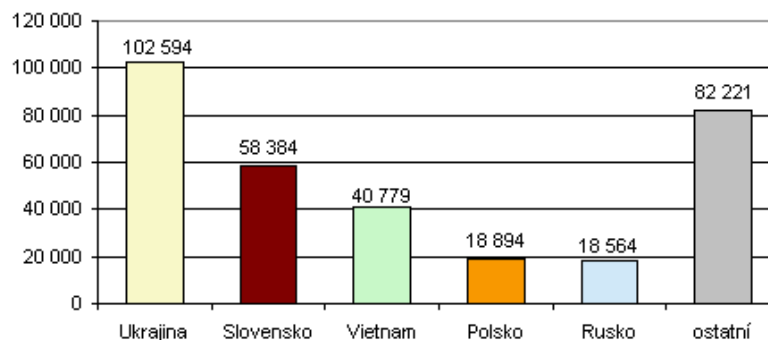
Celkový počet cizinců - včetně cizinců s aktuálně platným azylem - představoval 323 343 osob.

Celkový počet cizinců	321 456
<i>z toho:</i>	
ženy	128 653
muži	192 803
EU (k 31. 12. 2006)	102 886
non EU	218 570

**Vývoj počtu cizinců s trvalým pobytem a dlouhodobými pobyty nad 90 dní v ČR
1993 - 2006 (31.12.) (Pramen: ŘS CPP MV ČR)**

**5 nejčetnějších státních občanství cizinců v ČR - k 31. 12. 2006
(Pramen: ŘS CPP MV ČR)**

Zdroj: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/pocet_cizincu>

Príloha c. 3 – Cizinci celkem podle státního občanství

Cizinci celkem podle státního občanství (stav k 31. 12.)

Státní občanství	2001		2003		2004		2005	
	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý
Celkem cizinci	210 794	140 978	240 421	159 577	254 294	154 827	278 312	167 714
Celkem EU 25	84 365	55 347	95 957	66 394	80 245	42 246	87 143	44 941
Belgie	296	220	313	232	283	154	299	155
Dánsko	174	129	181	130	178	101	205	122
Estonsko	28	17	39	25	29	11	41	18
Finsko	130	98	111	76	106	60	127	77
Francie	1 140	853	1 355	1 015	1 362	838	1 551	948
Irsko	111	91	134	106	162	94	230	139
Itálie	1 245	617	1 333	639	1 538	559	1 761	682
Kypr	73	41	80	55	43	11	41	10
Litva	101	62	109	59	160	70	223	122
Lotyšsko	65	42	63	39	74	30	84	30
Lucembursko	11	8	13	12	11	5	15	9
Maďarsko	447	101	470	121	494	110	512	126
Malta	12	10	10	7	14	9	17	11
Nemecko	4 937	2 402	5 188	2 518	5 772	2 242	7 187	3 230
Nizozemsko	726	558	815	601	923	532	1 260	771
Polsko	16 489	4 897	15 766	4 631	16 265	4 754	17 810	6 426
Portugalsko	50	37	46	36	44	23	59	32
Rakousko	1 858	1 044	1 888	1 101	2 080	1 012	2 368	1 207
Recko	835	120	748	78	792	41	805	53
Slovensko	53 294	42 444	64 879	53 380	47 354	30 376	49 446	29 219
Slovinsko	157	62	158	50	172	31	184	34
Spojené království	1 628	1 221	1 709	1 204	1 813	980	2 235	1 249
Španelsko	204	106	239	131	231	87	282	120
Švédsko	354	167	310	148	345	116	401	151
Ostatní zeme	10 603	5 223	10 731	5 069	174 049	112 581	191 169	122 773
Afghánistán	87	32	84	32	108	37	118	43
Albánie	141	97	153	98	175	108	180	106
Alžírsko	381	140	382	101	432	96	460	91
Angola	158	38	151	34	171	35	172	35
Argentina	38	24	41	21	44	17	55	22
Arménie	1 046	459	1 012	384	1 164	394	1 268	362
Austrálie	243	89	289	120	322	114	336	98
Ázerbájdžán	86	67	129	85	168	116	169	117
Bahrajn	49	49	43	43	37	35	31	28
Bangladéš	31	16	31	14	35	13	39	16
Belize	3	-	3	-	3	-	3	-
Belorusko	2 536	1 949	2 655	1 915	2 912	2 027	3 020	2 069
Benin	44	23	41	17	42	16	41	11
Bolívie	43	24	47	29	47	28	50	26
Bosna a Hercegovina	1 569	263	1 559	219	1 716	327	1 684	335
Botswana	-	-	14	14	23	23	24	24
Brazílie	47	18	67	31	92	46	120	56

Státní občanství	2001		2003		2004		2005	
	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý
Bulharsko	4 101	1 935	4 030	1 912	4 447	2 121	4 551	2 214
Burkina Faso	3	2	9	6	9	6	9	6
Burundi	-	-	-	-	1	-	1	-
Cad	5	-	7	2	7	3	7	3
Čína	3 311	3 139	3 036	2 333	3 426	2 345	3 580	2 109
Dominika	2	-	1	-	2	-	2	-
Dominikánská rep.	5	1	8	3	9	2	8	1
Džibuti	-	-	-	-	1	1	1	-
Egypt	160	84	154	66	202	76	228	69
Ekvádor	44	33	54	40	58	39	59	38
Eritrea	3	3	3	3	4	3	4	3
Etiopie	59	37	44	23	49	24	53	23
Fidži	-	-	-	-	1	1	1	1
Filipíny	25	10	32	17	47	23	67	33
Gambie	1	1	1	1	3	1	4	1
Ghana	56	31	55	28	67	29	68	25
Grenada	11	10	3	2	3	2	6	5
Gruzie	289	149	302	154	329	151	375	183
Guatemala	8	7	10	6	12	7	10	5
Guinea	30	15	30	16	36	18	42	24
Guinea-Bissau	13	8	12	4	12	2	15	4
Guyana	1	-	2	-	4	-	5	-
Haití	2	2	1	1	-	-	1	-
Honduras	6	4	4	2	6	3	10	6
Chile	33	13	38	16	47	18	47	17
Chorvatsko	1 828	664	1 797	569	2 031	591	2 140	616
Indie	275	211	387	284	481	355	541	388
Indonésie	42	24	54	31	64	32	73	36
Irák	159	54	146	43	167	45	183	51
Írán	98	63	115	73	125	68	124	69
Island	7	6	9	7	9	5	14	8
Izrael	286	206	423	305	539	385	614	431
Jamajka	4	3	2	1	3	2	4	3
Japonsko	325	283	757	699	994	909	1 235	1 130
Jemen	151	98	155	95	165	94	169	74
Jihoafrická rep.	82	43	100	57	106	51	115	41
Jordánsko	127	47	165	78	183	68	184	64
Kambodža	11	4	10	5	11	6	10	5
Kamerun	2	2	6	4	8	2	15	6
Kanada	463	298	544	317	571	299	590	280
Kapverdy	6	5	7	6	8	3	7	2
Katar	2	2	1	1	2	2	1	1
Kazachstán	2 226	864	2 004	770	2 162	841	2 247	934
Kena	37	34	34	31	31	28	35	31
Kolumbie	61	36	73	43	79	42	102	54
Kongo	39	6	38	5	39	5	37	8
Kongo, dem. rep.	17	10	29	17	29	14	36	13
Korea	111	104	163	145	217	188	275	237
Korea, lid. dem. rep.	133	133	260	260	334	334	333	333
Kostarika	12	7	19	13	27	17	31	22

Státní občanství	2001		2003		2004		2005	
	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý
Kuba	180	15	169	26	200	29	203	28
Kuvajt	54	53	51	48	44	42	44	39
Kyrgyzstán	205	173	239	198	293	243	293	228
Laos	9	5	11	8	11	8	8	6
Lesotho	4	-	3	3	2	2	4	4
Libanon	195	75	178	66	227	74	232	71
Libérie	2	2	2	1	4	1	5	1
Libye	226	191	291	255	376	321	351	290
Lichtenštejsko	2	2	1	1	1	1	3	2
Madagaskar	25	5	23	4	25	3	27	3
Makedonie	835	426	863	427	1 158	645	1 215	654
Malajsie	9	9	17	16	16	15	21	19
Maledivy	4	4	3	3	3	3	4	3
Mali	14	9	19	9	25	12	28	16
Maroko	112	38	123	35	143	35	157	33
Mauricius	6	4	2	1	3	2	9	7
Mauritánie	2	2	3	2	3	1	3	1
Mexiko	51	26	78	45	74	40	77	34
Moldavsko	2 477	2 160	3 261	2 816	4 085	3 514	4 674	3 996
Mongolsko	1 153	1 029	1 542	1 331	2 052	1 794	2 435	2 126
Mosambik	3	2	3	2	6	2	5	1
Myanmar	2	1	1	-	-	-	1	-
Namibie	19	19	17	17	21	20	21	20
Nauru	-	-	1	1	1	1	1	1
Nepál	21	17	27	23	30	25	33	25
Niger	5	2	4	2	2	1	3	1
Nigérie	161	102	167	88	188	82	206	66
Nikaragua	11	4	11	6	13	7	13	6
Norsko	87	66	98	72	82	46	95	56
Nový Zéland	39	30	49	40	64	47	65	37
Omán	1	1	-	-	1	1	1	1
Pákistán	209	89	191	78	240	86	243	81
Palestina	79	45	83	57	97	61	107	65
Panama	10	-	5	3	5	2	9	6
Paraguay	7	7	12	12	15	15	18	17
Peru	80	37	99	43	104	41	108	41
Pobřeží slonoviny	9	4	21	4	31	4	42	6
Rumunsko	2 304	567	2 273	507	2 588	655	2 701	739
Rusko	12 424	8 326	12 605	7 883	14 747	9 151	16 273	10 261
Rwanda	1	-	1	-	1	-	1	-
Salvador	3	1	6	4	6	4	8	6
San Marino	1	1	1	1	1	1	1	1
Saúdská Arábie	13	10	53	49	57	48	58	44
Senegal	27	5	30	6	32	2	35	3
Seychely	1	1	1	-	2	1	1	-
Sierra Leone	3	3	3	3	5	5	3	3
Singapur	2	-	12	11	18	14	19	15
Somálsko	1	-	1	-	1	-	1	-
Spojené arabské emiráty	5	5	4	3	6	5	7	6
Spojené státy	3 160	1 654	3 264	1 861	3 750	1 870	3 952	1 901

Státní občanství	2001		2003		2004		2005	
	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý	celkem	dlouhodobý
Srbsko a Černá Hora (býv. Jugoslávie)	3 269	1 611	3 123	1 293	3 436	1 272	3 559	1 253
Srí Lanka	21	14	32	20	35	20	50	30
Súdán	51	24	44	16	49	16	47	15
Surinam	-	-	-	-	1	-	1	-
Svatá Lucie	-	-	-	-	2	2	2	1
Svatý Tomáš	4	3	2	1	2	1	2	1
Sýrie	310	79	304	62	340	74	364	79
Švýcarsko	302	165	301	140	356	127	399	147
Tádžikistán	35	32	40	35	47	39	52	44
Tanzanie	14	9	14	5	17	7	18	5
Thajsko	55	43	94	72	149	116	215	173
Tchaj-wan	48	44	75	70	75	67	131	123
Togo	5	4	8	5	8	2	9	2
Tonga	4	4	4	1	4	-	4	-
Trinidad a Tobago	-	-	1	1	2	2	1	1
Tunisko	184	-	201	34	239	25	273	26
Turecko	334	254	422	289	520	341	635	406
Turkmenistán	10	7	17	14	15	12	18	14
Uganda	6	6	11	11	11	11	12	12
Ukrajina	51 825	41 916	62 282	50 988	78 263	65 001	87 789	72 455
Uruguay	9	4	11	4	12	4	10	3
Uzbekistán	87	63	167	133	261	216	363	313
Venezuela	37	25	37	19	39	15	47	22
Vietnam	23 924	14 023	29 046	12 190	34 179	13 490	36 833	13 598
Zambie	18	10	17	9	22	14	29	15
Zimbabwe	12	9	12	9	10	5	8	3
Bez st. obc. + nezjišteno	436	15	438	37	438	27	435	16

Zdroj:

<[http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/050044AD40/\\$File/1414060101.xls](http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/050044AD40/$File/1414060101.xls)>

Priloha c. 4 – Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Zuzana Fialová a jsem studentkou 2. ročníku navazujícího magisterského studia oboru Rehabilitační a psychosociální péče Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budejovicích a snažím se zjistit, zda životní styl imigrantu a azylantu v CR je stejný jako v jejich zemi původu.

Prosím Vás, abyste odpověděli na otázky tohoto anonymního dotazníku. Výsledky budou sloužit jako součást mé diplomové práce. Prečtete si prosím pozorně následující otázky a dle vypsání možností zaškrtnete jednu odpověď či odpovíte svými slovy.

V případě jakýchkoliv otázek či nejasností mě prosím kontaktujte na emailové adrese: zuzik.20@ email.cz.

Zuzana Fialová
Jihočeská univerzita – Zdravotně sociální fakulta
České Budejovice

★ ★ ★

1. Jaký máte status?

- azylant
- imigrant

2. Pohlaví

- muž
- žena

3. Věk

4. Jaká je Vaše národnost?

5. Jaký druh pobytu v CR máte?

- vízum do 90 dnu
- vízum nad 90 dnu za účelem zamestnání vízum nad 90 dnu za účelem strpení pobytu na území dlouhodobý pobyt
- pobyt ve zvláštních případech po ukončení azylového řízení
- trvalý pobyt
- jiný (jaký?)

6. Jste vdaná/ženatý?

- ano
- ne
- a) Pokud ano, je Váš manžel/manželka rovněž imigrant/azylant?
 - ano
 - ne
- b) Byla jste vdaná/ženatý již před příchodem do CR?
 - ano
 - ne
- c) Žijete se svým partnerem, partnerkou/manželem, manželkou?
 - ano
 - ne

7. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- stredoškolské
- ? zdravotnické
- ? sociální
- ? umelecké
- ? cestovní ruch
- ? průmyslové
- ? pedagogické
- ? jiné, jaké?

☐ stredoškolské s maturitou	? zdravotnické
	? sociální
	? umelecké
	? cestovní ruch
	? průmyslové
	? pedagogické
	? jiné, jaké?
☐ vyšší odborné	? zdravotnické
	? sociální
	? umelecké
	? cestovní ruch
	? průmyslové
	? pedagogické
	? jiné, jaké?
☐ vysokoškolské	? zdravotnické
	? sociální
	? umelecké
	? cestovní ruch
	? průmyslové
	? pedagogické
	? jiné, jaké?

8. Jak dlouho žijete v ČR?

9. Jste zaměstnán/a?

ano

ne

a) Pokud ano, co děláte?

b) Byl/a jste zaměstnán/a ve Vaší zemi původu?

ano

ne

c) Pokud ano, co jste dělal/a?

10. Pracujete v oboru, který jste vystudoval/a?

- ano
- ne

11. Máte děti?

- ano
- ne

a) Pokud ano, kolik?

- 1 dítě
- 2 děti
- 3 a více dětí

b) Měli jste děti již ve Vaší zemi původu?

- ano
- ne

c) Pokud ano, kolik?

- 1 dítě
- 2 děti
- 3 a více dětí

12. Jakým způsobem jste se naučil/a česky?

- na vysoké škole
- na odborném učilišti
- na kurzech češtiny
- jako samouk
- jiným způsobem

13. Jak využíváte svůj volný čas?

.....

.....

Jak jste trávil/a svůj volný čas ve Vaší zemi?

.....

.....

14. Máte každý den alespon jedno teplé jídlo?

ano

ne

Mel/a jste alespon jedno teplé jídlo denne ve Vaší zemi puvodu?

ano

ne

15. Pijete alkohol?

ano

ne

a) Pokud ano, jak často?

každý den

nekolikrát týdne

nekolikrát do měsíce

příležitostne na oslavách

méně často

b) Pil/a jste alkohol pred příchodem do CR?

ano

ne

c) Pokud ano, jak často?

každý den

nekolikrát týdne

nekolikrát do měsíce

příležitostne na oslavách

méně často

16. Kouríte?

ano

ne

a) Pokud ano, kolik v průměru cigaret denne vykouříte?

1-5

6-10

11-15

více

b) Kouril/a jste před příchodem do ČR

stejně intenzivně

méně intenzivně

více intenzivně

17. Jaké svátky slavíte v ČR?

.....
.....

Jaké svátky jste slavil/a ve Vaší zemi původu?

.....
.....

18. Sportujete?

ano

ne

a) Pokud ano, jak často?

několikrát týdně

několikrát do měsíce

méně často

b) Sportoval/a jste i ve Vaší zemi?

ano

ne

c) Pokud ano, jak často?

- několikrát týdně
- několikrát do měsíce
- méně často

19. Chodíte do divadla či kina?

- ano
- ne

Chodil/a jste do divadla či kina ve Vaší zemi původu?

- ano
- ne

20. Kolik hodin v průměru denne spíte?

Kolik hodin jste průměru spal/a denne ve Vaší zemi původu?

21. Kolik hodin v průměru denne sledujete TV?

Kolik hodin v průměru denne jste sledoval/a TV ve Vaší zemi původu?

22. Mluvíte svým rodným jazykem?

- ano
- ne

Pokud ano, kde máte možnost mluvit svým rodným jazykem?

.....

23. Scházíte se ve společnosti s jinými imigranty/azylanty?

- ano
- ne

Pokud ano, s kolika?

24. Kolik máte českých přátel?

25. Vyskytly se u Vás po příchodu do CR nějaké zdravotní potíže?

- ano
- ne

Pokud ano, jaké?

.....

26. Myslíte si, že zdravotní péče v CR je na vyšší úrovni než ve Vaší zemi puvodu?

- ano
- ne

27. Myslíte si, že život v CR je lepší než ve Vaší zemi puvodu?

- ano
- ne
- nevím

Pokud ano, v cem?

.....

Dekuji za vyplnění tohoto dotazníku.